Ko ngā Mahi a ngā Āpōtoro

1 Ko te pukapuka tuatahi rā he mea tuhituhi
nāku, e Tiopira, mō ngā mea katoa i tīmata ai a
Īhu te mahi, te ako,
2 taea noatia te rā i tangohia atu ai ia, i muri i
tāna whakaakoranga, arā i tā te Wairua Tapu, ki
ngā āpōtoro i whiriwhiria e ia.
3 He maha hoki ngā tohu i whakakite ora ai ia
i a ia ki a rātou, i muri i tōna
whakamamaetanga, e whā tekau hoki ngā rā i
kitea ai e rātou, kōrerotia ai e ia ngā mea o te
rangatiratanga o te Atua.
4 Ā, i a rātou ka huihui tahi me ia, ka whai
kupu ia kia kaua rātou e haere atu i Hiruhārama,
ā, ka mea, “Engari, kia tāria te mea i kōrerotia i
mua e te Matua, i rongo rā koutou ki ahau.
5 I iriiri hoki a Hoani ki te wai; ko koutou ia, e
kore e maha ake ngā rā, ka iriiria ki te Wairua
Tapu.”

Ka Mauria ake a Īhu ki te Rangi
(Māka 16.19-20; Ruka 24.50-53)

6 Nō reira, i a rātou ka tāmene, ka ui rātou ki a
ia, “E te Ariki, ko te wā ianei tēnei e whakahoki
ai koe i te rangatiratanga ki a Īharaira?”
7 Nā, ko tāna meatanga ki a rātou, “Ehara mā
koutou te mōhio ki ngā tāima, ki ngā wā rānei,
kua whakaritea e te Matua māna ake te tikanga.

8 Otiia, ka riro he kaha i a koutou, ina haere
mai te Wairua Tapu ki runga ki a koutou, ā, hei
kaiwhakaatu koutou mōku ki Hiruhārama, ki
Hūria katoa, ki Hamaria hoki, ā tae noa ki te pito
whakamutunga o te ao."
9 Ā, nō ka mutu tāna kōrero i ēnei mea, i a rātou
anō e titiro atu ana, ka tangohia atu ia, ā, nā te
kapua i kōpaki atu i ō rātou kanohi.
10 Ā, i a rātou e titiro matatau atu ana ki te
rangi, i a ia e haere ana, nā, ko ngā tāngata
tokorua e tū ana i tō rātou taha, he mā ngā
kākahu.
11 E mea ana, "E ngā tāngata o Karirī, he aha tā
koutou e tū, e mātakitaki atu nā ki te rangi? Ko
tēnā Īhu kua tangohia atu nā i a koutou ki te
rangi, ka pērā anō tōna haerenga mai me ia i
tirohia atu nā e koutou e haere ana ki te rangi."

Te Kairīwhi o Hūrā
(Matiu 27.3-10)

12 Nā, hoki ana rātou ki Hiruhārama i te
maunga e huaina nei ko Ōriwa, he wāhi e tata
ana ki Hiruhārama, he haerenga hāpati.
13 Ā, ka tomo rātou, ka kake ki te rūma i runga,
ki te wāhi i noho ai rātou; arā a Pita, a Hēmi, a
Hoani, a Anaru, a Piripi, a Tamati, a Patoromu, a
Matiu, a Hēmi tama a Arapiu, a Haimona Heroti,
a Hūrā te teina o Hēmi.
14 Ko ēnei katoa kotahi tonu te whakaaro i ū ai
ki te īnoi, ki te karakia, me ngā wāhine; me te
whaea o Īhu, me Meri; me ōna tēina.
15 I aua rā, ka whakatika a Pita i waenganui o
ngā ākonga; ā, he tokomaha ngā tāngata i huihui,
kei te kotahi rau e rua tekau; ā, ka mea,

16 “E hoa mā, e ōku tēina, i tika anō kia
whakaritea tēnei karaipiture, tā te Wairua Tapu i
kōrerotia rā i mua e te māngai o Rāwiri mō Hūrā,
mō te kaiārahi i te hunga nāna i hopu a Īhu.
17 I huihuia tahitia hoki ia ki a tātou, i a ia anō
tētahi wāhi o tēnei mahi.”

18 (Nā, hokona ana e taua tangata tētahi māra
ki te utu o tōna hara; ā, taka tūpou iho, kōara pū i
waenganui, pakaru katoa ki waho ōna whēkau.
19 I mōhiotia tēnei e te hunga katoa e noho ana
i Hiruhārama; nā reira taua wāhi i huaina ai ki tō
tātou reo ko Akērama, arā ko te Māra o te Toto.)

20 “Kua oti hoki te tuhituhi ki te pukapuka o
ngā Waiata,

‘Kia ururuatia tōna nohoanga,
kaua hoki tētahi tangata e noho ki reira’;
me tēnei:

‘Kia riro tāna mahi tirotiro i tētahi atu.’
21 Nō reira, ko ngā tāngata i haere tahi nei tātou, i
ngā wā katoa i hāereere mai ai, i hāereere atu ai
te Ariki, a Īhu i roto i a tātou,
22 hei te iriiringa a Hoani tīmata ai, ā tae noa ki
te rā i tangohia atu ai ia i a tātou, me whakatū
tētahi o ērā hei hoa mō tātou ki te whakaatu i
tōna aranga mai.”

23 Ā, tokorua a rātou i whakarite ai, ko Hōhepa
i huaina nei ko Pāhapa, ko tētahi o ōna ingoa ko
Hutuha, rāua ko Matiaha.
24 Nā, ka īnoi rātou, ka mea, “Ko koe, e te Ariki,
e mōhio ana ki ngā ngākau o te katoa, māu e
whakaatu ko wai o tēnei tokorua tāu i
whiriwhiri ai,

25 hei tango i te wāhi i tēnei mahi minita, i te
tūranga āpōtoro hoki, i taka atu a Hūrā, he mea
kia haere ai ia ki tōna wāhi.
26 Nā, ka makā e rātou ō rāua rota; ā, ka tau te
rota ki a Matiaha; ā, uru ana ia ki ngā āpōtoro
tekau mā tahi.”

2

Te Haerenga Mai o te Wairua Tapu

1 Ā, nō ka taka mai te rā o te Petekoha, e noho
tahi ana rātou katoa i te wāhi kotahi.
2 Nā, puta whakarere mai ana he haruru nui
nō te rangi, ānō he hau nui e keri ana, ā, kī katoa
te whare i noho ai rātou.
3 Heoi, puta mai ana ki a rātou ētahi arero he
mea manganga, ānō he ahi, ā, tau iho ana ki
runga ki tēnei, ki tēnei o rātou.
4 Nā, kī katoa rātou i te Wairua Tapu, ā, ka
tīmata te kōrero rerekē ana ngā reo, rite tonu ki
tā te Wairua i hoatu ai ki a rātou kia kōrerotia.
5 I Hiruhārama anō e noho ana ētahi Hūrai, he
hunga whakaaro, nō ngā iwi katoa i raro o te
rangi.
6 Nā, i te wā i rangona ai taua haruru, ka
whakarāpopoto te mano, ka pororaru, nō te mea
ka rangona e tērā, e tērā, tōna reo e kōrerotia ana
e rātou.
7 Nā, ka oho rātou katoa, ka mīharo, ka mea,
“Nā, ehara ianei ēnei katoa e kōrero nei i te
hunga nō Karirī?
8 He aha tātou ka rongo nei, ia tangata, ia
tangata, i ō tātou reo o tō tātou whānautanga?

9 Ko te hunga o Patia, o Meria, o Erama, ko ngā
mea e noho ana i Mehopotamia, i Hūria, i
Kaparokia, i Ponoto, i Āhia,
10 i Perikia, i Pamapuria, i Īhipa, i ngā wāhi o
Ripia e pātata ana ki Hairini, me ngā manuhiri o
Rōma, ngā Hūrai, ngā porohiraiti,
11 ngā Kariti, ngā Ārapi, e rongo ana tātou i a
rātou e whakapuaki ana i ngā mahi tohu a te
Atua, nō tātou anō ngā reo."
12 Ā, mīharo katoa ana rātou, pōhēhē ana, ka
mea tētahi ki tētahi, "He aha tēnei?"
13 Ko ētahi i tāwai, i mea, "E kī ana rātou i te
wāina hou!"

Te Kupu a Pita

14 Otirā, ka whakatika a Pita me te tekau mā
tahi, ka hikitia tōna reo, ka whai kupu ki a rātou,
"E ngā tāngata o Hūria, me koutou katoa e noho
nei i Hiruhārama, kia mōhio koutou ki tēnei, kia
whai taringa mai ki āku kupu.
15 Kāhore hoki o ēnei haurangi me tā koutou e
whakaaro nei, ko te toru noa hoki tēnei o ngā
hāora o te rā.
16 Engari, ko te mea tēnei i kōrerotia e Hoera
poropiti:
17 'Ā tēnei ake kei ngā rā whakamutunga, e ai tā
te Atua,
ka ringihia e ahau tōku Wairua ki ngā
kikokiko katoa;
ka poropiti hoki ā koutou tama, ā koutou
tamāhine,
ka moemoeā hoki ō koutou kaumātua.
18 Āe, ka ringihia anō e ahau tōku Wairua i aua
rā,

ki āku pononga tāne, ki āku pononga wāhine;
ā, ka poropiti rātou.
19 Ka whakakitea anō e ahau ngā mea
whakamīharo i te rangi i runga,
me ngā tohu ki te whenua i raro;
he toto, he kāpura, he paowa pongere.
20 Ko te rā ka huri hei pōuri,
ko te marama hoki hei toto,
i mua o te putanga mai o te rā o te Ariki,
taua rā nui whakaharahara, rongonui.
21 Nā, ko reira ora ai te hunga katoa
e karanga ana ki te ingoa o te Ariki.'
22 "E ngā tāngata o Īharaira, kia rongo koutou ki
ēnei kupu; Ko Īhu o Nahareta, he tangata i tino
whaitohungia e te Atua ki a koutou i runga i ngā
merekara, i ngā mea whakamīharo, i ngā tohu i
mea ai te Atua kia mahia e ia i waenganui o
koutou, e mōhio ana anō rā koutou.
23 Ko tēnei tangata i tukua atu, he mea i āta
whakaaroa, ā, i mōhiotia noatia ake e te Atua,
tangohia ana e koutou, whakamatea iho, he mea
rīpeka nā te ringa o ngā tāngata kino.
24 Nā te Atua ia i whakaara ake, nāna i wewete
ngā mamae o te mate; nō te mea e kore ia e taea
te pupuri e taua mate.
25 Ko tā Rāwiri kōrero hoki tēnei mōna:
'I kite ahau i te Ariki i mua i tōku aroaro i ngā rā
katoa;
kei tōku ringa matau nei ia,
e kore ai ahau e whakakorikoria.
26 Koia i koa ai tōku ngākau,
i whakamanamana ai tōku arero;
i takoto tūmanako ai anō ōku kikokiko.

27 Nō te mea e kore e waiho e koe tōku wairua i
te rēinga,
e kore anō e tukua tāu Mea Tapu kia kite i te
pirau.
28 Kua whakakitea e koe ki ahau ngā huarahi o
te ora;
ka meinga e koe kia kī tonu tōku koa i tōu
aroaro.'
29 "E ōku tēina, e tika ana kia aronui he kupu ki
a koutou mō te tupuna nei mō Rāwiri, arā kua
mate ia, kua tanumia, kei a tātou anō tōna
urupā, ā, taea noatia tēnei rā.
30 I te mea he poropiti ia, ā, i mōhio kua oati te
Atua i te oati ki a ia, ka whakaputaina ake tētahi,
he hua nō tōna hope, hei noho ki runga ki tōna
torōna.
31 Ā, i tāna kite wawe i tēnei, kōrerotia ana e ia
te aranga o te Karaiti, arā:
'Kīhai tōna wairua i waiho i te rēinga,
kīhai anō tōna kikokiko i kite i te pirau.'
32 "Kua whakaarahia ake tēnei Īhu e te Atua: ko
mātou katoa ngā kaiwhakaatu.
33 Ā, ka oti nei ia te whakanui e te ringa matau
o te Atua, ā, ka hōmai nei ki a ia e te Matua te
Wairua Tapu i kōrerotia rā i mua, nā, kua
ringihia mai e ia tēnei, e kite nei, e rongo nei
koutou.
34 Kāhore hoki a Rāwiri i kake ki te rangi; heoi,
e mea ana ia:
'I mea te Ariki ki tōku Ariki,
"Hei tōku matau koe noho ai,
35 kia meinga rā anō e ahau ōu hoariri hei
tūranga waewae mōu." '

36 “Nō reira rā, kia mātau pū te whare katoa o
Īharaira, kua meinga e te Atua hei Ariki, hei
Karaiti, taua Īhu i rīpekatia nā e koutou.”
37 Nō rātou ka rongo, ka werowero i roto i ō
rātou ngākau, ka mea ki a Pita rātou ko ērā atu
āpōtoro, “E ngā tuākana, me aha mātou?”
38 Nā, ko te meatanga a Pita ki a rātou,
“Rīpenetā, kia iriiria, tēnā tangata, tēnā tangata o
koutou i runga i te ingoa o Īhu Karaiti, hei
murunga hara; ā, ka riro i a koutou te mea
hōmai, arā te Wairua Tapu.
39 Ki a koutou hoki, ki ā koutou tamariki, te
kupu hōmai, ki te hunga katoa anō o tawhiti, ki
ngā mea e karangatia e te Ariki, e tō tātou Atua,
ki a ia.”
40 He maha atu anō ngā kupu i kōrero ai, i
kauwhau ai ia, i mea ai, “Me whakaora koutou i
a koutou i tēnei whakatupuranga parori kē.”
41 Nā, ko ngā mea tonu i tango i tāna kupu i
iriiria, me te mea e toru mano ngā wairua i
honoa mai ki a rātou i taua rā.
42 Ā, i ū tonu rātou ki te whakaakoranga a ngā
āpōtoro, ki te kotahitanga, ki te whawhati taro, ā,
ki te īnoi.

Te Ora i waenga o te Hunga Whakapono

43 Tau iho ana te wehi ki ngā wairua katoa; he
maha hoki ngā mea whakamīharo me ngā tohu i
meinga e ngā āpōtoro.
44 I noho tahi anō te hunga whakapono katoa,
i huihuia anō hoki ā rātou mea katoa;
45 i hokona atu hoki ā rātou rawa me ngā
taonga, tuwhaina ana mā te katoa, rite tonu, ki
te mate o tēnei, o tēnei.

46 Haere tonu ana hoki rātou i tēnei rā, i tēnei
rā ki te temepara, kotahi tonu anō te whakaaro;
whawhati taro ana i ō rātou kāinga, kai ana i ā
rātou kai i runga i te koa, i te ngākau tapatahi;
47 e whakamoemiti ana ki te Atua, e paingia
ana hoki e te iwi katoa. Ā, honoa mai ana e te
Ariki ki a rātou i tēnā rā, i tēnā rā, i tēnā rā, te
hunga e whakaorangia ana.

3

Ka Whakaorangia tētahi Tangata Kopa

1 Nā, e haere tahi atu ana a Pita rāua ko Hoani
ki te temepara i te hāora īnoi, i te iwa o ngā
hāora.
2 Nā, ka kawea mai tētahi tangata, he kopa nō
te kōpū mai anō o tōna whaea, he mea
whakatakoto i ngā rā katoa ki te kūwaha o te
temepara i huaina nei ko Ātaahua, ki te tono
mea māna i te hunga e tomo ana ki te temepara.
3 Nō tōna kitenga i a Pita rāua ko Hoani meāke
tomo ki te temepara, ka tono ia i tētahi mea
māna.
4 Nā, ka whakamau atu ngā kanohi o Pita rāua
ko Hoani ki a ia, ka mea, “Titiro mai ki a māua.”
5 Ka whakarongo ia ki a rāua, hua noa e riro
mai tētahi mea a rāua māna.
6 Anō rā ko Pita, “Ko te hiriwa me te kōura
kāhore i ahau; ko te mea ia kei ahau, māku tēnā e
hoatu ki a koe; i runga i te ingoa o Īhu Karaiti o
Nahareta, whakatika, haere.”
7 Kātahi ia ka hopu i tōna ringa matau ka
whakaara ake i a ia. I reira tonu kua whai kaha
ōna waewae me ngā pona.

8 Ā, ko tōna mawhititanga ake, ka tū, ka tīmata
te haere, tomo tahi ana me rāua ki te temepara,
e haere ana, tūpeke ana, e whakamoemiti ana ki
te Atua.
9 Ā, i kite te iwi katoa i a ia e haere ana, e
whakamoemiti ana ki te Atua.
10 Kātahi rātou ka mōhio ki a ia, ko ia anō tērā i
noho rā ki te tatau Ātaahua o te temepara, tono
mea ai māna; nā, nui atu tō rātou mīharo me te
ihiihi ki taua mea i pā ki a ia.

Te Kupu a Pita i roto i te Temepara

11 I a ia e pupuri ana ki a Pita rāua ko Hoani,
ka oma atu te iwi katoa ki a rātou i te
whakamahau i huaina nei ko tā Horomona, nui
rawa te whakamīharo.
12 Ā, i te kitenga o Pita, ka whai kupu atu ia ki
te iwi, “E ngā tāngata o Īharaira, he aha tā koutou
e mīharo nei ki tēnei tangata? He aha hoki
koutou ka whakamau ai te titiro ki a māua, me
te mea he mana nō māua ake he ngākau karakia
rānei i meatia ai ia kia haere?
13 Nā te Atua o Āperahama, o Īhaka, o Hākopa,
nā te Atua o ō tātou mātua, i whakakorōria tāna
Tama a Īhu; ko tā koutou i tuku nā, i
whakakāhore nā i te aroaro o Pirato, kua oti rā i
a ia kia tukua ia.
14 Otirā, whakakāhoretia ana e koutou te Mea
Tapu, te Mea Tika, tonoa ana ko te tangata
kōhuru kia hōmai ki a koutou.
15 Patua ana hoki e koutou te Take o te Ora;
kua whakaarahia nei ia e te Atua i te hunga
mate, ko mātou nei ōna kaiwhakaatu.
16 Ā, nā te whakapono ki tōna ingoa i meinga
ai e tōna ingoa tēnei tangata kia kaha, e kite nei,

e mātau nei koutou; āe rā, ko te whakapono ki a
ia te mea nāna i hoatu tēnei ora nui ki tēnei i te
aroaro o koutou katoa.
17 “Nā, e ōku tēina, e mahara ana ahau nā te
kūware tēnā mahi a koutou, pērā i tā ō koutou
rangatira.
18 Engari, ko ngā mea a te Atua i whakakitea i
mua e te māngai o ngā poropiti katoa, mō tāna
Karaiti kia whakamamaetia, kua rite ēnei i a ia.
19 Nō reira, rīpenetā, ā, tahuri mai anō koutou,
kia murua ai ō koutou hara, kia puta mai ai i te
aroaro o te Ariki he wā whakahauora.
20 Ā, kia tonoa mai ai e ia te Karaiti i
whakaritea nei mō koutou, arā a Īhu.
21 Kua takoto nei te tikanga kia noho ia ki te
rangi ā taea noatia ngā wā o te whakahokinga
mai o ngā mea katoa, i kōrero ai te Atua rā te
māngai o āna poropiti tapu nō te tīmatanga mai
anō o te ao.
22 I mea rā hoki a Mohi, ‘Mā te Ariki, mā te
Atua, e whakaara ake he poropiti mō koutou i
roto i ō koutou tēina, he pēnei anō me ahau. Ko
ia tā koutou e whakarongo ai i ngā mea katoa e
mea ai ia ki a koutou.
23 Ā taua wā, ko ngā wairua katoa e kore e
whakarongo ki taua poropiti, ka whakamatea
rawatia i roto i te iwi.’
24 “Āe rā, ko ngā poropiti katoa o Hamuera iho
anō, tae mai ki ō muri nei, ko te hunga katoa i
kōrero, i whakaatu anō hoki rātou i ngā rā nei.
25 Ko koutou aua tama a ngā poropiti, a te
kawenata hoki i whakatakotoria e te Atua ki ō
koutou mātua, i mea rā ia ki a Āperahama, ‘Mā
tōu uri ka manaakitia ai ngā hapū katoa o te ao.’

26 Mō koutou kē hoki i te tuatahi, i tāna
whakaaranga ake ai i tāna Tama, i te tononga
mai nei a te Atua i a ia ki a koutou hei manaaki i
a koutou, hei i whakatahuri i tēnei, i tēnei o
koutou i ō koutou kino."

4

Ko Pita rāua ko Hoani i mua i te Rūnanga

1 Ā, i a rāua e kōrero ana ki te iwi, ka puta
ohorere mai ki a rāua ngā tohunga, te rangatira
o te temepara me ngā Haruki
2 he nui te pāwera mō tā rāua ako i te iwi, mō
te kauwhau hoki i runga i a Īhu i te aranga mai i
te hunga mate.
3 Nā, ka mau ō rātou ringa ki a rāua, meinga
ana kia tiakina kia ao rā anō te rā, i te mea hoki
kua ahiahi.
4 Otirā, he tokomaha o te hunga i rongo i te
kupu i whakapono, ā, ko te tokomaha o ngā
tāngata me te mea e rima mano.
5 Nā, i te aonga ake ka huihui ō rātou rangatira,
ngā kaumātua, me ngā karaipi ki Hiruhārama,
6 rātou ko te tino tohunga, ko Anaha, ko
Kaiapa, ko Hoani, ko Arehānara, me ngā
whanaunga katoa o te tohunga nui.
7 Ā, nō ka whakatūria rāua ki waenganui, ka ui
rātou, "Tēnā koa te mana, te ingoa rānei, i meatia
ai tēnei e kōrua?"
8 Kātahi a Pita, kī tonu i te Wairua Tapu, ka
mea ki a rātou, "E ngā rangatira o te iwi, e ngā
kaumātua:

9 mehemea ki te uiuia māua āianei mō te mahi
pai i mahia ki te tangata hauā, i pēheatia taua
tangata i ora ai.
10 Kia mōhio koutou katoa, me te iwi katoa o
Īharaira, nā te ingoa o Īhu Karaiti o Nahareta, i
rīpekatia nā e koutou, i whakaarahia rā e te Atua
i te hunga mate, nāna tēnei i tū ora ai i tō koutou
aroaro.
11 ‘Ko ia te kōhatu i whakakāhoretia nā e koutou,
e ngā kaihanga,
ā, kua meinga nei hei upoko mō te kokonga.’
12 Kāhore hoki he ora i tētahi atu; kāhore hoki he
ingoa kē atu i raro o te rangi kua hōmai ki ngā
tāngata, e ora ai tātou.”
13 Nā, ka kite rātou i te māia o Pita rāua ko
Hoani, ā, ka mātau ki a rāua ehara i te mea
whakaako, engari, he hunga kūware, ka mīharo
rātou; ka mōhio hoki he hoa rāua nō Īhu.
14 Ka kite hoki i te tangata i whakaorangia e tū
tahi ana rātou, kāhore rawa i taea tētahi kupu
whakahē mā rātou.
15 Nā, ka tono rātou i a rāua kia haere ki waho
o te rūnanga, ā, ka kōrerorero ki a rātou anō,
16 ka mea, “Me aha e tātou ēnei tāngata? Ka
kite katoa nei hoki te hunga e noho ana i
Hiruhārama, he merekara nui kua meinga nei, ā,
e kore e āhei te whākorekore e tātou.
17 Otiia, kia kaua ai e hōrapa atu ki roto ki te
iwi, kia kaha tā tātou whakawehi i a rāua kei
kōrero ki tētahi tangata ā muri nei i runga i tēnei
ingoa.”
18 Ā, karangatia ana rāua e rātou, ka mea ki a
rāua “Kia kaua rawa e kōrero, kia kaua e
whakaako, i runga i te ingoa o Īhu.”

19 Nā, ka whakahoki a Pita rāua ko Hoani ki a
rātou, ka mea, “Whakaaroa e koutou, ka tika
rānei ki te aroaro o te Atua ko koutou kia
whakarangona, kaua te Atua?
20 E kore hoki e āhei kia kaua e kōrerotia e
māua ngā mea i kite ai, i rongo ai mātou.”
21 Heoi, whakawehi ana anō rātou i a rāua, ā,
tukua ana kia haere, kīhai hoki i kitea he mea e
whiua ai rāua, i wehi i te iwi; i whakakorōria
katoa nei ngā tāngata i te Atua mō taua mea i
meatia.
22 Nō te mea kua neke atu i te whā tekau ngā
tau o te tangata i meinga nei ki a ia tēnei
merekara whakaora.

Ka Īnoi te Hunga Whakapono kia Māia

23 Ā, ka oti rāua te tuku, ka haere ki ō rāua
hoa, ā, kōrerotia ana ngā mea katoa i kōrero ai
ngā tohunga nui me ngā kaumātua ki a rāua.
24 Ā, i tō rātou rongonga, ka karanga ake rātou
ki te Atua, he kotahi te reo, ka mea: “E te Ariki,
nāu nei i hanga te rangi me te whenua, te
moana, me ō reira mea katoa;
25 nāu te kupu i kōrerotia e te Wairua Tapu, nā
te māngai o tō mātou matua, o tāu pononga, o
Rāwiri:
‘He aha ka nana ai ngā tauiwi,
ka whakaaro horihori ai ngā iwi?
26 I whakatika ake ngā kīngi o te whenua,
i huihui ngātahi ngā rangatira,
ki te whawhai ki te Ariki rāua ko tāna
Karaiti.’
27 He pono nei hoki te huihuinga ki tēnei pā o
Herora, o Ponotio Pirato, o ngā tauiwi, rātou ko

te iwi o Īharaira, ki tāu tama tapu, ki a Īhu i
whakawahia nei e koe,
28 ki te mea i tā tōu ringa, i tā tōu whakaaro i
whakatakoto ai i mua kia meatia.
29 Nā, titiro iho, e te Ariki, āianei ki ā rātou kupu
whakawehi. Tukua mai hoki ki au pononga kia
tino māia te kōrero i tāu kupu.
30 Ko koe ia e totoro mai ana tōu ringa ki te
whakaora; kia meatia hoki he tohu, he mea
whakamīharo i runga i te ingoa o tāu Pononga
tapu, o Īhu."

31 I te mutunga o tā rātou īnoi, ka ngāueue te
wāhi i mine ai rātou, ā, kī katoa rātou i te Wairua
Tapu, nā, māia noa atu rātou ki te kōrero i te
kupu a te Atua.

Ka Tuwhaia te Hunga Whakapono i ā Rātou Taonga

32 Kotahi anō ngākau, kotahi anō wairua o te
mano o te hunga whakapono. Kīhai anō tētahi o
rātou i mea, māna ake tētahi o āna taonga; heoi
he mea huihui ā rātou mea katoa.
33 Ā, nui atu te kaha i whakapuakina ai e ngā
āpōtoro te aranga o te Ariki, o Īhu; he nui anō te
aroha noa i runga i a rātou katoa.
34 Kāhore hoki tētahi o rātou i hapa; ko te
hunga hoki he kāinga, he whare ō rātou, hokona
atu ana e rātou, ā, mauria ana mai ngā utu o ngā
mea i hokona,
35 whakatakotoria ana ki ngā waewae o ngā
āpōtoro. Nā, ka tuwhaina mā ia tangata, mā ia
tangata, he mea whakarite ki te mate o ia
tangata.

36 Ā, ko Hohi i huaina e ngā āpōtoro ko Pānapa,
(ko te tikanga tēnei ina whakamāoritia, ko te
Tama a te Whakamārietanga,) he Rīwaiti, ko
Kaiperu tōna kāinga.
37 He wāhi whenua tōna, nā, hokona atu ana,
mauria ana ngā moni, whakatakotoria ana ki
ngā waewae o ngā āpōtoro.

5

Ko Anania rāua ko Hapaira

1 Nā, ko tētahi tangata ko Anania tōna ingoa,
rāua ko tāna wahine, ko Hapaira, i hoko atu i
tētahi whenua.
2 Ā, puritia ana e ia tētahi wāhi o te utu, ko tāna
wahine hoki i mōhio ki taua mea huna, mauria
ana tētahi wāhi, whakatakotoria ana ki ngā
waewae o ngā āpōtoro.

3 Nā, ko te meatanga atu a Pita, “E Anania, nā
te aha i whakakīia ai tōu ngākau e Hātana kia
teka koe ki te Wairua Tapu, kia puritia atu ai
tētahi wāhi o te utu o te whenua?
4 I te mea kāhore anō i riro, he teka ianei nāu
ake tāu mea? Ā, ka oti te hoko atu he teka ianei
kei a koe tonu te tikanga? Nā te aha tēnei mea i
whakaaroa ai i roto i tōu ngākau? Kīhai hoki koe
i teka ki te tangata, engari ki te Atua.”

5 Ā, nō te rongonga o Anania i ēnei kupu,
hinga ana ki raro, mate rawa. He nui anō te
wehi i tau ki te hunga katoa i rongo i ēnei mea.
6 Nā, ka whakatika ngā taitamariki, takai ana i
a ia, ā, maua atu ana ia ki waho, tanumia ana.

7 Ā, pātata ki te toru hāora i muri, ka tomo mai
tāna wahine, kīhai hoki i mōhio he aha te mea
kua meatia.
8 Nā, ko te meatanga a Pita ki a ia, “Kōrero mai
ki ahau, ko te utu rānei tērā i hokona atu ai e
kōrua te whenua?”
Ka mea ia, “Āe, koia tēnā.”
9 Ka mea a Pita ki a ia, “He aha kōrua i
whakaaro tahi ai ki te whakamātautau i te
Wairua o te Ariki? Nanā, kei te kūwaha ngā
waewae o te hunga i tanumia ai tāu tāne, mā
rātou koe e kawe ki waho.”
10 Nā, hinga tonu iho ia ki ōna waewae, hemo
rawa. Ā, ko te tomonga mai o ngā taitamariki,
rokohanga mai kua mate, nā kawea ana ia ki
waho, tanumia ana ki te taha o tāna tāne.
11 Ā, nui atu te wehi o te hāhi katoa, o te hunga
katoa anō i rangona ai ēnei mea.

Ngā Tohu me ngā Mea Whakamīharo

12 Ā, nā ngā ringa o ngā āpōtoro i mahi ngā
tohu maha, me ngā mea whakamīharo, i roto i te
iwi; i noho hoki rātou katoa ki te whakamahau o
Horomona, kotahi anō te whakaaro.
13 Tēnā ko ērā atu tāngata kīhai rawa tētahi i
māia ki te whakauru mai ki a rātou; otirā,
whakanuia ana rātou e te iwi.
14 Ā, he nui noa atu te hunga whakapono i
honoa mai ki te Ariki, tōna tini o te tāne, o te
wāhine.
15 Nā reira hoki, ka mauria e rātou ngā tūroro
ki ngā ara, whakatakotoria ana ki runga i ngā
moenga, i ngā whāriki, me kore noa e
taumarumaru iho ki tētahi o rātou te ātārangi o
Pita, i a ia e haere ana.

16 I hui katoa mai anō te mano i ngā pā katoa e
pātata ana ki Hiruhārama, me te mau mai i ngā
tūroro, i te hunga e whakapōreareatia ana e ngā
wairua poke; ā, whakaorangia ana rātou katoa.

Ka Whakawhiungia ngā Āpōtoro

17 Me i reira ka whakatika te tohunga nui
rātou ko ōna hoa katoa, arā te wehenga ki ngā
Haruki, kī tonu hoki rātou i te hae,
18 ā, ka pā ō rātou ringa ki ngā āpōtoro, makā
ana rātou ki te whare herehere nui.
19 Otirā, nā tētahi anahera a te Ariki i uaki ngā
tatau o te whare herehere i te pō; ārahina mai
ana rātou e ia ki waho, ka mea,
20 "Haere, e tū i roto i te temepara, ka kōrero ki
te iwi i ngā kupu katoa o tēnei ora."
21 Ā, ka rongo rātou i tēnei, ka tomo ki te
temepara i te atatū, ka whakaako.

Nā, ko te haerenga o te tohunga nui rātou ko
ōna hoa, karangatia ana kia huihui te rūnanga
me ngā kaumātua katoa o ngā tama a Īharaira, ā,
tonoa ana he tangata ki te whare herehere hei
tiki i a rātou.
22 Otirā, ko ngā kātipa i tae mai, kīhai i kite i a
rātou i roto i te whare herehere, nā, ka hoki mai,
ka kōrero.
23 Ka mea, "Rokohina atu e mātou e tūtaki tonu
ana te whare herehere ū tonu, me ngā kaitiaki e
tū ana i waho o ngā tatau; nō te huakanga atu,
kāhore he tangata i kitea e mātou i roto."
24 Ā, nō ka rongo te rangatira o te temepara
rātou ko ngā tohunga nui ki ēnei kupu, ka
pororaru rātou, he aha rā te tukunga iho o taua
mea.

25 Nā, ko te haerenga mai o tētahi, ka kōrero ki
a rātou, ka mea, “Nanā, ko te hunga i makā rā e
koutou ki te whare herehere, e tū mai nei i te
temepara, e whakaako ana i te iwi!”
26 Kātahi, ka haere te rangatira rātou ko ngā
kātipa, ā, ārahina mai ana rātou, otirā, kīhai i
takakinotia; i wehi hoki rātou i te iwi, kei ākina
rātou ki te kōhatu.
27 Ā, ka oti rātou te ārahi mai, ka whakatūria ki
mua i te rūnanga. Nā, ka ui te tohunga nui ki a
rātou,
28 ka mea, “Kīhai ianei mātou i āta whakatūpato
i a koutou kia kaua e whakaako i runga i tēnei
ingoa? Nā, kua kī nei Hiruhārama i tā koutou
whakaakoranga, ā, e mea ana koutou kia
whakairia ngā toto o tēnei tangata ki runga i a
mātou.”
29 Nā, ka whakahoki a Pita rātou ko ngā
āpōtoro, ka mea, “Me whakarongo rā mātou ki te
Atua, kaua ki te tangata.
30 Nā te Atua o ō tātou tūpuna i whakaara ake a
Īhu, i whakamatea nā e koutou, he mea whakairi
ki te rākau.
31 Kua oti ia te whakanoho e te ringa matau o
te Atua ki runga, hei Piriniha, hei Kaiwhakaora,
hei hōmai i te rīpenetā, i te murunga hara ki a
Īharaira.
32 Ko mātou anō ngā kaiwhakaatu i ēnei mea;
ko te Wairua Tapu hoki, i hōmai nei e te Atua ki
te hunga e rongo ana ki a ia.”
33 Otirā, i tō rātou rongonga i tēnei, tū tonu ki ō
rātou ngākau, ā, ka whakaaro kia whakamatea
rātou.

34 Nā, ka whakatika tētahi o ngā Parihi i roto i
te rūnanga, ko Kamariera te ingoa, he
kaiwhakaako i te ture, he tangata e whakanuia
ana e te iwi katoa, ka mea, kia nekehia atu aua
tāngata ki waho mō tētahi wā poto nei.
35 Nā, ko tāna meatanga ki a rātou, “E ngā
tāngata o Īharaira, kia tūpato ki tā koutou e mea
ai ki ēnei tāngata.
36 I ngā rā ki muri ka whakatika ake a Teura,
me te whakaari i a ia, ko ia he tangata nui; piri
atu ana ki a ia ētahi tāngata, pātata ki te whā rau.
Nā patua iho ia; ā, ko te hunga katoa i
whakarongo ki a ia, whakamararatia atu ana, ā,
kore ake.
37 Ā muri iho i taua tangata ka whakatika ake
ko Hūrā o Karirī i ngā rā o te tatauranga, ā,
kūmea atu ana e ia ētahi o te iwi ki te whai i a ia;
i ngaro anō hoki tēnā; ā, ko te hunga katoa i
whakarongo ki a ia, whakamararatia atu ana.
38 Nā, ko tāku kupu tēnei ki a koutou, kāti te
mea ki ēnei tāngata. Waiho noa iho rātou! Ki te
mea hoki nā te tangata tēnei whakaaro, tēnei
mahi, tērā e whakakāhoretia,
39 otirā, mehemea nā te Atua, e kore rawa e
taea e koutou te whakakāhore. Kei tūpono hoki e
whawhai kē ana koutou ki te Atua!”
40 Ā, whakaae ana rātou ki a ia; nā, ka
karangatia ngā āpōtoro ki a rātou, ka whiua, ka
whakatūpatoria kia kaua rawa e kōrero i runga i
te ingoa o Īhu, ā, tukua ana rātou kia haere.
41 Heoi, haere hari atu ana rātou i te aroaro o
te rūnanga, mō rātou kua meinga e pai ana kia
whakataurekarekatia mō te Ingoa.

42 Ā, i ngā rā katoa, i roto i te temepara, i ngā
kāinga rānei, kāhore e mutu ana tā rātou
whakaako, tā rātou kauwhau i a Īhu, ko te
Karaiti ia.

6

Ngā Kaiāwhina Tokowhitu

1 Nā, i aua rā, i te mea ka tokomaha haere ngā
ākonga ka amuamu ngā Hūrai Kariki ki ngā
Hiperu, nō te mea i mahue ō rātou pouaru i ngā
tūwhanga mea o tēnei rā, o tēnei rā.
2 Kātahi, ka karangatia e te tekau mā rua te
mano o ngā ākonga, ka mea, “E kore e pai kia
whakarērea e mātou te kupu a te Atua, ā, kia
mahi tēpu.
3 Nō reira, e ngā tēina, tirohia mai i roto i a
koutou kia tokowhitu ngā tāngata e kōrerotia
paitia ana, e kī ana i te Wairua Tapu, i te
mātauranga, ā, mā mātou rātou e whakatū ki
tēnei mahi.
4 Ko mātou ia ka ū tonu ki te īnoi, ki te mahi i
te kupu.”
5 Ā, pai katoa te mano ki taua kōrero; nā,
whiriwhiria ana e rātou a Tepene, he tangata e kī
ana i te whakapono, i te Wairua Tapu, rātou ko
Piripi, ko Porokoru, ko Nikanora, ko Timona, ko
Paramena, ko Nīkora, he porohiraiti nō Anatioka.
6 Nā, whakatūria ana rātou ki te aroaro o ngā
āpōtoro; ka īnoi ērā, ka whakapā i ngā ringa ki
runga ki a rātou.
7 Heoi, tupu ana te kupu a te Atua. Tino nui
haere ana te tokomaha o ngā ākonga i

Hiruhārama; ā, he ope nui o ngā tohunga i tahuri mai ki te whakapono.

Te Hopukanga o Tepene

8 Ā, ko Tepene, kī tonu i te whakapono, i te
mana, nui atu ngā merekara me ngā tohu i
meatia e ia i roto i te iwi.
9 Nā, ka whakatika ētahi o te whakaminenga, e
kīia nei ko te whakaminenga o ngā Riperetini,
ētahi hoki o te whakaminenga o te hunga o
Hairini, o te hunga o Arēhānaria, o te hunga hoki
o Kirikia, o Āhia, ka totohe ki a Tepene.
10 Otirā, kīhai i taea e rātou te tū atu ki tōna
mātauranga me te wairua i kōrero ai ia.
11 Nā, ka whakakīkī rātou i ētahi tāngata hei
mea, “I rongo mātou i a ia e kōrero kohukohu ana
mō Mohi, mō te Atua anō hoki.”
12 Nā, ka tahuri rātou ki te whakaohooho i te
iwi, i ngā kaumātua, me ngā karaipi hoki, nā, ka
mau ia i a rātou, hopukia ana, kawea atu ana ki
te rūnanga.
13 Ā, whakatūria ana e rātou ētahi kaiwhakapae
teka, nāna i mea, “Kāhore e mutu te kōrero kino a
tēnei tangata mō tēnei kāinga tapu, mō te ture
hoki;
14 i rongo hoki mātou ki a ia e mea ana, Mā
tēnei Īhu o Nahareta e whakangaro te kāinga nei,
e whakaputa kē hoki ngā ritenga i hōmai e Mohi
ki a tātou.”
15 Ā, ko te hunga katoa e noho ana i te
rūnanga, ka titiro pū ki a ia, ka kite i tōna mata,
ānō he mata nō te anahera.

7

Te Whaikōrero a Tepene

1 Kātahi, ka mea te tohunga nui, “He pono rānei
ēnei mea?”
2 Nā, ka mea ia, “E ngā tēina, e ngā mātua,
whakarongo mai. I puta te Atua o te korōria ki tō
tātou matua, ki a Āperahama, i a ia i
Mehopotamia, ā, kīanō i noho ki Harana,
3 ka mea ki a ia, ‘Haere atu i tōu whenua, i ōu
whanaunga, ā, e tomo ki te whenua e
whakakitea e ahau ki a koe.’
4 “Nā, puta mai ana ia i te whenua o ngā
Karari, noho ana ki Harana. Ā, nō te matenga o
tōna pāpā, ka whakahekea mai ia i reira e te
Atua ki tēnei whenua e noho nei koutou.
5 Ā, kīhai i hoatu tētahi kāinga mōna i konei,
kore rawa, ahakoa he tūranga waewae noa; heoi,
i oati ia, tērā e hōmai a konei hei kāinga mōna,
mō tōna uri hoki i muri i a ia, ahakoa rā i taua
wā kāhore āna tamariki.
6 Ā, i pēnei te kōrero a te Atua, tērā tōna uri e
noho manene ki te whenua kē; ka meinga hoki
hei pononga, ā, e whā rau tau e tūkinotia ana.
7 ‘Nā, ko te iwi e meinga ai rātou hei pononga,
ka whakawākia e ahau,’ e ai tā te Atua, ‘muri iho
i tēnei ka puta mai rātou, ā, ka mahi ki ahau i
tēnei wāhi.’
8 Ā, i hōmai anō e ia ki a ia te kawenata o te
kotinga. Ā, whānau ake tā Āperahama ko Īhaka,
ā, i te waru o ngā rā ka kotia; ā, nā Īhaka ko
Hākopa; nā Hākopa hoki ngā tūpuna kotahi tekau
mā rua.

9 “Nā, ka hae ngā tūpuna ki a Hōhepa, ā,
hokona ana ia ki Īhipa; otirā i a ia te Atua;
10 nāna ia i whakaora i ōna matenga katoa, ā,
hoatu ana ki a ia he pai, he mātauranga i te
aroaro o Parao kīngi o Īhipa; ā, meinga ana ia e
tērā hei kāwana mō Īhipa, mō tōna whare katoa
hoki.
11 “Nā, i reira ka puta he matekai ki te whenua
katoa o Īhipa, o Kanaana, ā, he mate nui; kīhai
rawa i kitea he oranga e ō tātou mātua.
12 Ā, nō te rongonga o Hākopa, e whai wīti ana
a Īhipa, ka tonoa e ia ō tātou mātua, ko te
tononga tuatahi.
13 Ā, nō te tononga tuarua, ka whakamōhiotia a
Hōhepa ki ōna tuākana; ā, ka whakaaturia ki a
Parao te iwi o Hōhepa.
14 Nā, ka tono tāngata a Hōhepa ki te karanga i
tōna pāpā, i a Hākopa ki a ia, i ōna huānga katoa
hoki, e whitu tekau mā rima ngā wairua.
15 Nā, heke ana a Hākopa ki Īhipa, ā, ka mate a
ia, me ō tātou mātua.
16 Ā, kawea atu ana rātou ki Hekeme,
whakatakotoria ana ki te urupā i hokona mai rā
e Āperahama, he moni hiriwa te utu, i ngā tama
a Hāmora i Hekeme.
17 “Ā, nō ka tata mai te wā mō te mea i
kōrerotia rā i mua, i oatitia rā e te Atua ki a
Āperahama, ka tupu te iwi, ka tini haere ki Īhipa,
18 ā tae noa ki te putanga ake o tētahi atu kīngi
mō Īhipa, kīhai nei i mōhio ki a Hōhepa.
19 Ko ia te mea nāna i tinihanga tō tātou iwi, i
whakatupu kino ō tātou mātua, i meatia ai kia
makā atu ā rātou tamariki kei puta ki te ora.

20 “Nō taua wā, ka whānau a Mohi, he tangata
tino ātaahua. E toru ngā marama i
whakatupuria ai ia i roto i te whare o tōna pāpā,
21 ā, nō ka makā atu ia, ka tangohia ake ia e te
tamāhine a Parao, ā, atawhaitia ana hei tamaiti
ake māna.
22 Nā, i āta whakaakona a Mohi ki ngā mea
katoa o te mātauranga o ngā Īhipiana; ā, he mana
rawa ia, i te kupu, i te mahi.
23 “Ā, ka tata ōna tau ki te whā tekau, ka uru
mai te whakaaro ki tōna ngākau kia haere ia ki
ōna tuākana, ki ngā tama a Īharaira.
24 Ā, i tōna kitenga i tētahi o rātou e tūkinotia
ana, ka āwhina ia i a ia, a patua iho e ia te
Īhipiana, ā, ka whai utu mōna i tūkinotia rā.
25 Hua noa e mōhio ōna tuākana, nōna te ringa
e hōmai ai e te Atua te whakaoranga mō rātou,
heoi, kīhai rātou i mōhio.
26 Nā, i te aonga ake ka puta atu ia ki ētahi e
whawhai ana ki a rāua, ka tahuri ki te wawao i a
rāua, ka mea, ‘E hoa mā, he teina, he tuakana
kōrua; he aha kōrua ka kino ai ki a kōrua anō?’
27 “Otirā, peia atu ana ia e te tangata nāna te
hē ki tōna hoa; i mea ia, ‘Nā wai koe i mea hei
rangatira, hei kaiwhakawā mō māua?
28 E mea ana koe ki te whakamate i ahau, me
koe i whakamate rā i te Īhipiana inanahi?’
29 Nā, ka tahuti a Mohi i taua kōrero, ā, noho
manene ana i Miriana. Ā, tokorua āna tama i
whānau ki reira.
30 “Ā, nō ka tutuki ngā tau e whā tekau, ka
puta ki a ia tētahi anahera a te Ariki i te koraha o
Maunga Hinai, i roto i te mura ahi i te rākau.

31 Ā, nō te kitenga o Mohi, ka mīharo ki taua
whakakitenga; ā, i a ia ka whakatata atu ki te
mātakitaki, ka puaki mai te reo o te Ariki ki a ia,
32 ‘Ko te Atua ahau o ōu mātua, ko te Atua o
Āperahama, o Īhaka, o Hākopa.’ Nā, wiri ana a
Mohi, kore rawa i kaha ki te titiro atu.
33 “Ā, ka mea mai te Ariki ki a ia, ‘Wetekia atu
ngā hū i ōu waewae; ko te wāhi hoki e tū nā koe
he oneone tapu.
34 Kua tino kite hoki ahau i te mate o tōku iwi e
noho nei i Īhipa, kua rongo hoki i tā rātou auē, ā,
kua heke iho nei ahau ki te whakaora i a rātou.
Nā, haere mai, ka tonoa koe e ahau ki Īhipa.’
35 “Nā ko taua Mohi i whakakāhoretia rā e
rātou, i mea rā rātou, ‘Nā wai koe i mea hei
rangatira, hei kaiwhakawā?’ Ko ia anō i tonoa e
te Atua hei rangatira, hei kaiwhakaora, he mea
nā te ringa o te anahera i puta mai rā ki a ia i te
rākau.
36 Nā, taua tangata rātou i ārahi atu, i muri iho
i tāna mahinga i ngā mea whakamīharo, i ngā
tohu, ki te whenua o Īhipa, ki te Moana Whero,
ki te koraha hoki i ngā tau e whā tekau.
37 “Ko taua Mohi anō tēnei i mea atu rā ki ngā
tamariki a Īharaira, ‘Mā te Atua e whakaara ake
he poropiti mō koutou i roto i ō koutou tēina, he
pēnei me ahau.’
38 Ko ia anō tēnei i te whakaminenga i te
koraha, rāua ko te anahera i kōrero rā ki a ia i
Maunga Hinai, ko ō tātou mātua hoki; i riro mai
ai i a ia ngā kupu ora hei hōmai ki a tātou.
39 “Kīhai nei ō tātou mātua i pai ki te
whakarongo ki a ia, heoi, peia atu ana ia e rātou,
ā, hoki ana ō rātou ngākau ki Īhipa.

40 Ā, mea ana rātou ki a Ārona, ‘Hangā mā tātou
ētahi atua hei haere ki mua i a tātou; ko tēnei
Mohi hoki i ārahina mai nei tātou i te whenua o
Īhipa, kāhore tātou e mātau kua ahatia rānei.’
41 Heoi, hangā ana e rātou he kūao kau i aua
rā, tāpaea ana he patunga tapu mā taua
whakapakoko, ā, koa ana ō rātou ngākau ki ngā
mahi a ō rātou ringa.
42 Nā, ka tahuri kē te Atua, tukua atu ana rātou
kia karakia ki te ope o te rangi; kia pērā me te
mea i tuhia ki te pukapuka a ngā poropiti:
‘I hōmai koia e koutou ki ahau
ngā patunga tapu me ngā whakahere
i ngā tau e whā tekau i te koraha, e te whare
o Īharaira?
43 Nā, kua mau koutou ki te tapenākara o
Moroko,
ki te whetū o tō koutou atua o Reipana,
ki ngā whakapakoko i hangā e koutou hei
koropiko atu;
nā, māku koutou e kawe atu ki tāwāhi o
Papurōna.’
44 “I ō tātou mātua te tapenākara o te
whakaaturanga i te koraha, tāna hoki i
whakarite ai, i mea ai ki a Mohi kia hangā e ia,
kia rite ki te tauira i kite ai ia.
45 Ā, i ō rātou nā rā, nā ō tātou mātua i mau
mai, i a rātou ko Hohua i haere mai ai ki te noho
i te whenua o ngā tauiwi, i peia atu nei e te Atua
i te aroaro o ō tātou mātua, ā, taea noatia ngā rā i
a Rāwiri;
46 i paingia nei ia e te Atua, ā, i īnoi hoki māna
e rapu he nohoanga mō te Atua o Hākopa.
47 Nā, Horomona ia i hanga he whare mōna.

48 “He ahakoa rā, e kore te Runga Rawa e noho
ki ngā whare i hangā e te ringa; ko tā te poropiti
hoki tēnā i mea ai:
49 ‘Ko te rangi tōku torōna,
ko te whenua tōku tūranga waewae.
He whare pēhea tā koutou e hanga ai mōku?’
e ai tā te Ariki;
‘ā, ko tēhea te wāhi e okioki ai ahau?
50 Ehara ianei i tōku ringa nāna ēnei mea katoa i
hanga?’
51 “E te hunga kakī mārō, kāhore nei i kotia te
ngākau me ngā taringa, he whakakeke tonu tā
koutou ki te Wairua Tapu; rite tonu tā koutou ki
tā ō koutou mātua.
52 Ko tēhea o ngā poropiti kīhai i whakatupuria
kinotia e ō koutou mātua? Whakamatea iho e
rātou te hunga i poropititia ai te haerenga mai o
te Mea Tika; ko koutou nei ōna kaituku, ōna
kaikōhuru.
53 Ko koutou, kua riro nā i a koutou te ture, i tā
ngā anahera i whakatakoto mai ai, heoi, kīhai i
puritia e koutou.”

Te Ākina o Tepene ki te Kōhatu

54 Ā, ka rongo rātou ki ēnei mea, nā tū rawa ki
roto ki ō rātou ngākau, tetēā ana ō rātou niho ki a
ia.
55 Otiia ko ia, kī tonu i te Wairua Tapu, titiro
matatau atu ana ki te rangi, ka kite i te korōria o
te Atua, i a Īhu hoki e tū ana i te ringa matau o te
Atua.
56 Ā, ka mea, “Nanā, e kite ana ahau ko ngā
rangi e tūhāhā ana, ā, ko te Tama a te tangata e
tū ana i te ringa matau o te Atua!”

57 Kātahi, rātou ka hāmama, he nui te reo, ka
puru i ō rātou taringa, ā, kotahi tonu te omanga
atu ki a ia,
58 ka makā ia e rātou ki waho o te pā, ā, ākina
ana ki te kōhatu. Ko ngā kaititiro i whakatakoto i
ō rātou kākahu ki ngā waewae o tētahi taitama,
ko Haora te ingoa.
59 Heoi, ākina ana e rātou a Tepene ki te kōhatu,
me ia e karanga ana ki te Ariki, e mea ana, “E te
Ariki, e Īhu, tōku wairua ki a koe.”
60 Kātahi, ia ka tūturi ki raro, ka karanga, he nui
te reo, “E te Ariki, kaua tēnei mea e whakairia ki
a rātou.” Ā, i tāna kōrerotanga i tēnei, ka moe.

8

1 Ā, i reira a Haora e whakaae ana ki tōna
matenga.

Te Whakatoinga o Haora i te Hāhi

Nā, i taua rā ka oho he whakatoinga nui ki te
hāhi i Hiruhārama, ā, marara katoa ana rātou,
puta noa i ngā wāhi o Hūria, o Hamaria; kāhore
ia ngā āpōtoro.
2 Ā, nā te hunga whakaaro a Tepene i tanu, ā,
he nui tā rātou tangihanga mōna.
3 Ko Haora ia, tāhoroa ana e ia te hāhi, tomo
ana ki tēnā whare, ki tēnā whare, tōia atu ana
ngā tāne me ngā wāhine, hoatu ana ki roto ki te
whare herehere.

Ka Kauwhautia te Rongopai ki Hamaria

4 Nō reira ko rātou tonu, ko ngā mea i
whakamararatia rā, i hāereere ki te kauwhau i
te kupu.

5 Nā, ko Piripi i heke atu ki te pā o Hamaria, ā,
kauwhau ana i a te Karaiti ki a rātou.
6 Ā, kotahi tonu te whakaaro o ngā mano ki te
whakarongo ki ngā mea i kōrero ai a Piripi, i a
rātou e rongo ana, e kite ana i ngā tohu i mea ai
ia.
7 I puta mai hoki ngā wairua poke i roto i te
tini o ngā mea e nohoia ana, he nui te reo ki te
karanga. He tokomaha anō ngā pararūtiki, ngā
kopa i whakaorangia.
8 Ā, nui atu te hari o taua pā.

9 Nā, i reira tētahi tangata, ko Haimona te
ingoa, he mahi mākutu tāna i mua atu i roto i
taua pā, ā, mīharo ana te iwi o Hamaria, i mea
hoki ia i a ia he tangata nui.
10 I whakarongo katoa hoki rātou ki a ia te iti
me te rahi, i mea, “Ko taua kaha o te Atua tēnei
tangata, e kīia nei ‘ko te Nui.’ ”
11 Ā, i whakarongo rātou ki a ia, nō te mea kua
roa kē rātou e mīharo ana ki āna mahi mākutu.
12 Ā, nō rātou ka whakapono ki a Piripi; e
kauwhau ana i te rongopai o te rangatiratanga o
te Atua, i te ingoa hoki o Īhu Karaiti, ka iriiria
rātou, ngā tāne me ngā wāhine.
13 Ko Haimona tonu tētahi i whakapono. Ā, ka
iriiria ka piri tahi ki a Piripi; ā, nō tōna kitenga i
ngā tohu me ngā merekara nunui i mahia, ka
mīharo.
14 Ā, i te rongonga o ngā āpōtoro i Hiruhārama
kua tango a Hamaria i te kupu a te Atua, ka
tonoa atu e rātou a Pita rāua ko Hoani ki a rātou.
15 Nō tō rāua taenga iho, ka īnoi mō rātou, kia
riro te Wairua Tapu i a rātou.

16 Kāhore anō hoki ia i tau noa ki tētahi o rātou;
he mea iriiri kau i runga i te ingoa o te Ariki, o
Īhu.
17 Me i reira ka whakapākia iho ō rātou ringa ki
a rātou, ā, ka riro mai te Wairua Tapu i a rātou.
18 Ā, nō te kitenga o Haimona, nā te
whakapānga iho o ngā ringa o ngā āpōtoro i
hōmai ai te Wairua Tapu, ka mea ki te hoatu
moni ki a rāua,
19 ka kī, "Hōmai hoki ki ahau tēnei mana, kia
riro ai te Wairua Tapu i te tangata e whakapākia
iho ai e ahau ōku ringa."
20 Nā, ko te meatanga a Pita ki a ia, "Kia pirau
ngātahi kōrua ko tāu moni, ina koe ka whakaaro
mā te moni ka whiwhi ai ki te mea hōmai noa a
te Atua!
21 Kāhore he wāhi māu, kāhore he taunga mōu i
tēnei mea; kāhore hoki i tika tōu ngākau i te
aroaro o te Atua.
22 Nā, rīpenetātia tēnei kino ōu, ā, īnoi ki te
Atua, me kore noa e murua te whakaaro o tōu
ngākau.
23 Kua kite hoki ahau i a koe, kei roto koe i te
au kawa, kei te here o te kino."
24 Nā, ka whakahoki a Haimona, ka mea, "Mā
kōrua e īnoi mōku ki te Ariki, kei pā ki ahau tētahi
o ngā mea kua kōrerotia mai nā e kōrua."
25 Ā, ka mutu tā rāua whakaatu, tā rāua
kauwhau i te kupu a te Ariki, ka hoki ki
Hiruhārama, he maha hoki ngā kāinga o ngā
Hamari i kauwhautia ai e rāua te rongopai.

Ko Piripi rāua ko te Āpiha Etiopiana

26 Nā, ka kōrero tētahi anahera a te Ariki ki a
Piripi, ka mea, "Whakatika, haere ki te tonga, ki

te ara e heke atu ana i Hiruhārama ki Kaha"; he koraha tērā.
27 Whakatika ana ia, haere ana. Nā, ko tētahi tangata o Etiopia, he unaka, he tangata nui nā Kanarahi, kuīni o ngā Etiopiana, ko te kaitiaki ia o āna taonga katoa, i haere ki Hiruhārama ki te karakia;
28 ā, e hoki mai ana, e noho ana i runga i tōna hāriata, e kōrero ana i a Ihāia poropiti.
29 Nā, ka mea te Wairua ki a Piripi, "Whakatata atu, ka haere atu koe ki te hāriata rā."
30 Kātahi a Piripi ka oma atu ki a ia, ka rongo i a ia e kōrero ana i a Ihāia poropiti, ka mea atu, "E mātau ana rānei koe ki tāu e kōrero nā?"
31 Anō rā ko ia, "Me pēhea koia, ki te kore tētahi hei arataki i ahau?" Nā, ka mea ia ki a Piripi kia eke ki runga kia noho tahi me ia.
32 Nā, ko te wāhi o te karaipiture e kōrero nei ia, ko tēnei:

"I ārahina ia ānō he hipi kia patua;
ā, me te reme e wahangū ana i te aroaro o tōna kaikutikuti,
kīhai i kuihi tōna waha.
33 I tōna whakaitinga i whakakorea he whakawā mōna.
Mā wai hoki tōna whakatupuranga e kōrero?
Kua tangohia atu nei tōna ora i te whenua."

34 Nā, ka whakahoki te unaka ki a Piripi, ka mea, "Tēnā koa, mō wai tēnei kōrero a te poropiti? Mōna ake anō, mō tētahi atu rānei?"
35 Nā, ka puaki te māngai o Piripi, ā, tīmata mai i taua karaipiture, kauwhautia ana e ia a Īhu ki a ia.

36 Ā, i a rāua e haere ana i te ara, ka tae atu
rāua ki tētahi wai, ka mea te unaka, “Nā, he wai
tēnei! He aha te mea e kore ai ahau e iriiria?”
37 Mea atu ana a Piripi, “Ki te whakapono tōu
ngākau katoa, e āhei anō koe.” Nā, ka whakahoki
ia, ka mea, “E whakapono ana ahau ko Īhu
Karaiti te Tama a te Atua.”
38 Kātahi ia ka whakahau i te hāriata kia tū; ka
haere atu rāua tokorua ki roto i te wai, a Piripi
rāua ko te unaka; ā, iriiria ana ia e ia.
39 Ā, i tō rāua putanga ake i te wai, kāhakina
atu ana a Piripi e te Wairua o te Ariki; ā, mutu
tonu te kitenga atu o te unaka i a ia, heoi, haere
hari atu ana ia i tōna ara.
40 Ko Piripi ia i kitea ki Ahota; ā, i a ia e haere
ana, kauwhautia ana e ia te rongopai ki ngā pā
katoa, ā tae noa ia ki Hiharia.

9

Te Huringa o Haora ki te Whakapono (Ngā Mahi 22.6-16; 26.12-18)

1 Ko Haora ia kei te kupukupu tonu i te
whakawehi, i te mate mō ngā ākonga a te Ariki,
ā, haere ana ki te tohunga nui,
2 kei te tono pukapuka i a ia ki ngā
whakaminenga i Ramahiku, ina kitea e ia tētahi
nō te Huarahi, ahakoa tāne, wāhine rānei, kia
mauria hereheretia mai e ia ki Hiruhārama.
3 Nā, i a ia e haere ana, ka whakatata ia ki
Ramahiku; nā, ohorere ana te whitinga mai ki a
ia, huri noa, o tētahi mārama nō te rangi.

4 Ā, hinga ana ia ki te whenua, ka rongo ake i
tētahi reo e mea ana ki a ia, “E Haora, e Haora,
he aha tāu e whakatoi nei i ahau?”
5 Anō rā ko ia, “Ko wai koe, e te Ariki?”
Ka mea ia, “Ko Īhu ahau, e whakatoia nei e
koe; ehara tāu, te whana ki ngā koikoi.”
6 Nā, wiri ana ia, ihiihi ana, ka mea, “E te Ariki,
kia aha ahau?”
Anō rā ko te Ariki ki a ia, “Whakatika, tomo
atu ki te pā, ā, ka kōrerotia ki a koe tāu e mea ai.”
7 Nā, ko ngā tāngata i haere tahi i a ia, tū
reokore ana, rongo kau ana ki te reo, kāhore ia i
kite tangata.
8 Nā, ka whakatika ake a Haora i te whenua, ā,
i te tuwheratanga o ōna kanohi, kīhai rawa ia i
kite aha; nā, ārahina ā ringatia ana ia e rātou,
mauria ana ia ki Ramahiku.
9 Ā, e toru ōna rā e kore ana e kite, kīhai hoki i
kai, kīhai i inu.
10 Nā, i Ramahiku tētahi ākonga, ko Anania te
ingoa; ka mea te Ariki ki a ia, he kite, “E Anania.”
Ka mea tērā, “Tēnei ahau, e te Ariki.”
11 Anō rā ko te Ariki ki a ia, “Whakatika, haere
ki te ara e kīia nei ko Torotika, ka ui i te whare o
Hūrā mō tētahi ko Haora te ingoa, nō Tarahu. Nā,
kei te īnoi ia.
12 Ā, kua kite ia i tētahi tangata, ko Anania te
ingoa, e tomo mai ana, e whakapā ana i ōna
ringa ki a ia, kia kite ai ia.”
13 Otirā, ka whakahoki a Anania, “E te Ariki,
he tokomaha āku i rongo ai mō tēnei tangata, ki
te nui o te kino i mea ai ia ki tāu hunga tapu i
Hiruhārama;

14 ā, tēnei anō kei a ia he mana nā ngā tohunga
nui, kia herea te hunga katoa e karanga ana ki
tōu ingoa."
15 Heoi, ka mea te Ariki ki a ia, "Haere; nō te
mea he kaupapa whiriwhiri ia nāku, hei mau i
tōku ingoa ki te aroaro o ngā tauiwi, o ngā kīngi,
o ngā tama hoki a Īharaira.
16 Ka whakakitea hoki e ahau ki a ia te nui o
ngā mea e mamae ai ia mō tōku ingoa."
17 Nā, haere ana a Anania, tomo ana ki roto ki
te whare. Ka whakapā i ōna ringa ki a ia, ka
mea, "E tōku teina, e Haora, nā te Ariki, nā Īhu, i
puta rā ki a koe i te ara i haere mai nā koe, nāna
ahau i tono mai, kia kite ai koe, ā, kia kī ai hoki i
te Wairua Tapu."
18 Nā, marere tonu iho ētahi mea, ānō he
unahi, i ōna kanohi, ā, kite ana ia, ka whakatika,
ka iriiria.
19 Nā, ka kai ia, ka whai kaha.

Ka Kauwhau a Haora i Ramahiku

Nā, noho ana a Haora ki ngā ākonga i
Ramahiku mō ētahi rā.
20 Ā, i reira tonu kauwhautia ana e ia a te
Karaiti i roto i ngā whare karakia, ko te Tama ia
a te Atua.
21 Ā, mīharo ana te hunga katoa i rongo, ka
mea, "Ehara ianei tēnei i te kaitūkino o te hunga i
karanga ki tēnei ingoa i Hiruhārama? Ā, ko te
mea anō tēnei i haere mai ai ia, kia herea rātou,
kia ārahina ki ngā tohunga nui?"
22 Ko Haora ia ka nui haere kē atu tōna kaha,
ā, whakapororarutia ana e ia ngā Hūrai e noho
ana i Ramahiku, i a ia e whakakite ana ko te
Karaiti tēnei.

23 Ā, ka maha ngā rā ka pahure, ka rūnanga
ngā Hūrai kia whakamatea ia.
24 Heoi, i mātau a Haora ki tā rātou
whakapāpānga mōna. Ā, whanga ana rātou ki
ngā tatau i te ao, i te pō, kia whakamatea ia;
25 otiia, i mau ngā ākonga ki a ia i te pō, tukua
iho ana e rātou rā te taiepa i roto i te kete.

Ko Haora kei Hiruhārama

26 Ā, nō tōna taenga mai ki Hiruhārama, ka
whai ia kia uru atu ia ki ngā ākonga; heoi, wehi
katoa ana rātou i a ia, kīhai i whakapono he
ākonga ia.
27 Ko Pānapa ia i tango i a ia, ā, mauria ana ia
ki ngā āpōtoro, kōrerotia ana e ia ki a rātou tōna
kitenga i te Ariki i te ara, tāna kōrerotanga ki a ia,
tōna māia hoki ki te kauwhau i Ramahiku i
runga i te ingoa o Īhu.
28 Nā, ka noho ia ki a rātou, hāereere atu ana,
hāereere mai ana i Hiruhārama,
29 me te māia hoki ki te kauwhau i runga i te
ingoa o te Ariki; ā, kōrero ana ia, totohe ana ki
ngā Hūrai Kariki; otirā ka whakangākau rātou kia
whakamatea ia.
30 Nō te mōhiotanga o ngā tuākana, ka mauria
ia e rātou ki raro ki Hiharia, ā, tonoa atu ana ia
ki Tarahu.
31 Nā, ka whai tānga manawa te hāhi, puta noa
i Hūria katoa, i Karirī, i Hamaria, ā, tupu ana;
haere ana i runga i te wehi o te Ariki, i te
whakamārie hoki a te Wairua Tapu, nō ka
whakaroaka.

Ko Pita kei Raira kei Hopa

32 Nā, i a Pita e hāereere ana puta noa ngā
wāhi katoa, ka tae iho hoki ia ki te hunga tapu e
noho ana i Raira.
33 Ka kitea e ia i reira tētahi tangata ko Inia te
ingoa, kua waru ōna tau e takoto ana i runga i
tōna moenga; he pararūtiki hoki ia.
34 Nā, ko te meatanga a Pita ki a ia, “E Inia, ka
ora koe i a Īhu Karaiti; whakatika, whārikitia tōu
moenga.” Nā, whakatika tonu ake ia.
35 I kite katoa hoki i a ia te hunga e noho ana i
Raira, i Harona, ā, tahuri ana ki te Ariki.

36 Nā, tērā tētahi ākonga i Hopa e noho ana, ko
Tapita te ingoa, ko te whakamāoritanga ko Roka.
He wahine tēnei i aro nui ki ngā mahi pai, ki ngā
mahi atawhai rawakore.
37 Ā, i aua rā ka tūrorotia ia, ka mate. Ā, ka oti
ia te horoi e rātou, ka whakatakotoria ia ki tētahi
rūma i runga.
38 Nā, i te mea e tata atu ana a Raira ki Hopa,
ka rongo ngā ākonga kei reira a Pita, ā, ka tonoa
e rātou tokorua ngā tāngata ki a ia, hei mea,
“Kaua e whakaroa te haere mai ki a mātou.”

39 Nā, whakatika ana a Pita, haere ana i a rāua.
Ā, i tōna taenga atu ka ārahina e rātou ki te rūma
i runga. Ā, tū ana ngā pouaru katoa i tōna taha,
tangi ana, ka whakakite ki a ia i ngā koti, i ngā
kākahu i hangā e Roka, i a ia e noho ana i a rātou.

40 Otiia, ka tonoa rātou katoa e Pita ki waho, ka
tuku ia i ōna turi, ka īnoi; kātahi ka tahuri ake ia
ki te tūpāpaku, ka mea, “Tapita, e ara.” Nā, ka
titiro ōna kanohi, ā, i tōna kitenga i a Pita, ka
noho ia ki runga.

41 Kātahi, ka hoatu e ia tōna ringa ki a ia, ka whakaara ake i a ia. Ā, karangatia ana e ia te hunga tapu me ngā pouaru, ā, tukua oratia atu ana ia.
42 Ā, i mōhiotia tēnei mea puta noa i Hopa katoa; he tokomaha hoki i whakapono ki te Ariki.
43 Ā, he maha ōna rā i noho ai ia ki Hopa, ki a Haimona kaimahi hiako.

10

Ko Pita rāua ko Koroniria

1 Nā, i Hiharia tētahi tangata, ko Koroniria te ingoa, he keneturio nō te pū i kīia nei ko tō Itari.
2 He tangata karakia ia, e wehi ana i te Atua, rātou ko tōna whare katoa, he maha āna mahi atawhai ki te iwi, me te īnoi tonu ki te Atua.
3 I kite nui ia, he whakarehu, i te mea ka tata ki te iwa o ngā hāora o te rā, i tētahi anahera a te Atua, e haere mai ana ki a ia, e mea ana hoki ki a ia, “E Koroniria!”
4 Nā, ka titiro matatau atu ia ki a ia, ka wehi, ka mea, “He aha, e te Ariki?”
Ka kī tērā ki a ia, “Kua puta ake āu īnoi me āu mahi atawhai, hei whakamahara ki te aroaro o te Atua.
5 Nā, tonoa āianei he tangata ki Hopa, ki te tiki i a Haimona, ko te rua nei o ōna ingoa ko Pita.
6 He manuhiri ia nā Haimona kaimahi hiako, i te taha nei o te moana tōna whare.”
7 Ā, nō te rironga atu o te anahera i kōrero nei ki a ia, ka karangatia e ia tokorua o āna pononga tāne, me tētahi hōia karakia nō te hunga e mahi tonu ana ki a ia;

8 ā, ka oti ngā mea katoa te kōrero ki a rātou,
ka tonoa rātou e ia ki Hopa.
9 Nā i te aonga ake, i a rātou e haere ana, e
whakatata atu ana ki te pā, ka kake a Pita ki
runga ki te tuanui, i te ono o ngā hāora, ki te īnoi.
10 Nā ka pā ki a ia te matekai, ka mea ki te kai;
otirā, i a rātou e taka mai ana, ka tau iho te
wairua matakite ki a ia.
11 Nā, ka kite ia i te rangi kua tuwhera, me
tētahi mea e heke iho ana, he mea tuku iho mā
ngā pito e whā, ki te whenua.
12 I roto i taua mea ngā momo kararehe
waewae whā katoa, ngā mea ngōkingōki katoa o
te whenua, me ngā manu o te rangi.
13 I reira, ka puta mai he reo ki a ia,
"Whakatika, e Pita; patua, kainga."
14 Ko Pita ia i mea, "Kāhore, e te Ariki; kīanō
ahau i kai i te mea noa, i te mea poke rānei."
15 Ka puta mai anō he reo ki a ia, ka tuaruatia,
"Ko ā te Atua i mea ai kia mā, kaua e
whakanoatia e koe."
16 E toru meatanga o tēnei; ā, i reira tonu ka
tangohia atu taua mea ki te rangi.
17 I taua wā tonu, i a Pita e whakaaroaro ana i
roto i a ia ki te tikanga o tēnei whakakitenga, nā,
ko ngā tāngata i tonoa mai rā e Koroniria, tērā
kua uiui ki te whare o Haimona, tū ana i mua i
te kūwaha.
18 Karanga ana mai, ui ana, kei reira rānei e
noho ana a Pita, te rua nei o ōna ingoa ko
Haimona.
19 Ā, i a Pita e whakaaro ana mō taua
whakakitenga, ka mea te Wairua ki a ia, "Nanā,
tokotoru ēnei tāngata e rapu ana i a koe.

20 Nā, whakatika, heke atu, haere tahi koutou,
kei ruarua; nāku hoki rātou i tono mai."

21 Nā, ka heke atu a Pita ki aua tāngata, ka
mea, "Nā, ko ahau tēnei e rapu nei koutou. He
aha te take o tā koutou haere mai?"

22 Nā, ka mea rātou, "Ko Koroniria rā, he
keneturio, he tangata tika, e wehi ana i te Atua, e
kōrerotia paitia ana e te iwi katoa o ngā Hūrai,
kua whakamaharatia ia e te Atua nā tētahi
anahera tapu kia tīkina atu koe ki tōna whare,
kia rongo ia ki ētahi kupu i a koe."
23 Nā, karanga ana ia i a rātou ki roto hei
manuhiri māna.

Ā, i te aonga ake, ka whakatika ia ka haere atu
me rātou, ā, ko ētahi o ngā tēina nō Hopa i haere
tahi me ia.
24 Ā, ao ake ka tomo rātou ki Hiharia. Nā, ko
Koroniria e tatari mai ana ki a rātou, he mea
karanga nāna kia huihui mai ōna whanaunga
me ōna hoa tupu.
25 Ā, nō ka tomo atu a Pita, ka tūtaki a
Koroniria ki a ia, ka hinga ki ōna waewae, ka
koropiko ki a ia.
26 Otirā, ka whakaara ake a Pita i a ia, ka mea,
"E tū ki runga; he tangata nei anō ahau."

27 Nā, i a ia e kōrero ana ki a ia, ka tomo atu ia
ki roto, ka kite i te menenga tokomaha,
28 ka mea atu ki a rātou, "E mātau ana koutou e
kore e tika kia huihui te tangata o ngā Hūrai, kia
haere atu rānei ki te tangata iwi kē; otiia, kua
whakakitea e te Atua ki ahau kia kaua e kīia
tētahi tangata he noa, he poke.

29 Koia ahau i haere mai ai, kīhai i aha i te
tikinga ake i ahau. Nā, ka ui nei ahau, he aha te
take i tīkina ake ai ahau?”
30 Ka mea a Koroniria, “Ka whā ngā rāināianei
tae mai ki tēnei hāora, e whakarite ana ahau i te
īnoinga o te iwa o ngā hāora i roto i tōku whare;
nā, ko te tangata e tū ana i tōku aroaro, kanapa
tonu te kākahu,
31 e mea ana, ‘E Koroniria, kua rangona tāu
īnoi, ā, e maharatia ana āu mahi atawhai i te
aroaro o te Atua.
32 Nā, tonoa he tangata ki Hopa, ka karanga ki
a koe i a Haimona, te rua nei o ōna ingoa ko Pita;
he manuhiri ia i roto i te whare o Haimona
kaimahi hiako, i te taha moana.’
33 I reira tonu ka tono tāngata atu ahau ki a
koe; nā, he pai rawa tōu haerenga mai. Nō reira,
kei konei katoa mātou kei te aroaro o te Atua,
whakarongo ai ki ngā mea katoa kua
whakahaua e te Ariki ki a koe.”

Te Whaikōrero a Pita

34 Nā, ka puaki te māngai o Pita, ka mea: “He
pono ka kite ahau kāhore a te Atua whakapai
kanohi;
35 otiia, i roto i ngā tini iwi ko te tangata e wehi
ana ki a ia, ā, e mahi ana i te tika, ka paingia e ia.
36 Ko te kupu i tukua mai e ia ki ngā tamariki a
Īharaira, he kauwhau i te rongopai o te
rangimārie nā Īhu Karaiti; ko ia nei te Ariki o te
katoa.
37 Ko taua kupu, kei te mōhio koutou, i
kauwhautia rā puta noa i Hūria katoa, i tīmata
mai i Karirī, i muri o te iriiri i kauwhautia e
Hoani;

38 arā, ko Īhu o Nahareta, tā te Atua
whakawahinga i a ia ki te Wairua Tapu, ki te
kaha; ā, hāereere ana ia ki te mahi i te pai, ki te
whakaora i te hunga katoa i pēhia e te rēwera; nō
te mea i a ia te Atua.
39 “Ko mātou hoki ngā kaiwhakaatu o ngā mea
katoa i mea ai ia ki te whenua o ngā Hūrai, ki
Hiruhārama hoki. Ā, whakamatea ana ia e rātou,
he mea whakairi ki runga ki te rākau.
40 Nā, ko ia i whakaarahia ake e te Atua i te
toru o ngā rā, ā, meinga ana ia kia kitea nuitia,
41 ehara i te mea e te iwi katoa, engari e te
hunga i whiriwhiria i mua e te Atua, arā e
mātou, i kai tahi nei, i inu tahi nei me ia, i muri i
tōna aranga ake i te hunga mate.
42 I whai kupu hoki ia ki a mātou kia kauwhau
ki te iwi, kia whakaatu, ko ia tā te Atua i
whakarite ai hei Kaiwhakawā mō ngā tāngata
ora, mō ngā tāngata mate.
43 He kaiwhakaatu ngā poropiti katoa mōna,
arā mā tōna ingoa ka whiwhi ai ki te murunga
hara ngā tāngata katoa e whakarongo, ana ki a
ia.”

Te Whiwhinga o ngā Tauiwi ki te Wairua Tapu

44 I a Pita anō e kōrero ana i ēnei kupu, ka tau
iho te Wairua Tapu ki te hunga katoa e
whakarongo ana ki te kupu.
45 Ā, ko te hunga o te kotinga i whakapono nei,
ko ngā mea i haere tahi mai me Pita, mīharo ana
nō te mea kua ringihia tahitia iho te Wairua
Tapu ki ngā tauiwi.
46 I rongo hoki rātou ki ngā reo i kōrero ai
rātou, i whakanui ai i te Atua.

I reira ka whakahoki a Pita,
47 “E āhei rānei te whakakāhore e tētahi te wai,
kei iriiria ēnei kua whiwhi tahi nei me tātou ki te
Wairua Tapu?”
48 Nā, ka whakahau ia kia iriiria rātou i runga i
te ingoa o Īhu Karaiti. I reira ka tohe rātou ki a ia
kia noho mō ētahi rā.

11

Te Kōrero Whakatepe a Pita ki te Hāhi i Hiruhārama

1 Ā, ka rongo ngā āpōtoro me ngā tuākana i
Hūria, kua tango hoki ngā tauiwi i te kupu a te
Atua.
2 Ā, nō te taenga ake o Pita ki Hiruhārama, ka
whakawākia ia e te hunga o te kotinga,
3 i mea rātou, “I haere koe ki roto ki ngā
tāngata kīhai i kotia, i kai tahi me rātou!”
4 Nā, ka tīmata a Pita, ka kōrero whakatepe atu
ki a rātou, ka mea:
5 “I te pā ahau, i Hopa, e īnoi ana; ā, ka kite
moemoeā ahau i tētahi whakakitenga, ko tētahi
mea e heke iho ana, ānō he kākahu nui, he mea
tuku iho i te rangi mā ngā pito e whā; ā, tae tonu
mai ki ahau.
6 Nō te whakamaunga atu o ōku kanohi ki taua
mea, ka whakaaro ahau, ā, ka kite i ngā
kararehe waewae whā o te whenua, i ngā
kararehe mohoao me ngā mea ngōkingōki me
ngā manu o te rangi.
7 Ā, ka rongo hoki ahau he reo e mea mai ana
ki ahau, ‘E ara, e Pita; patua, kainga.’

8 “Otirā, ka kī atu ahau, ‘Kāhore, e te Ariki;
kīanō hoki tētahi mea noa, poke rānei, i tapoko
noa ki tōku māngai.’
9 “Nā, ka whakahoki tuarua mai he reo nō te
rangi, ‘Ko ā te Atua i mea ai kia mā, kaua e
meinga e koe kia noa.’
10 “E toru ngā meatanga o tēnei; ka hūtia
katoatia atu anō ki te rangi.
11 Nā, i taua wā anō kua tū ngā tāngata
tokotoru ki mua i te whare i noho ai ahau, he
mea tono mai nō Hiharia ki ahau.
12 Nā, ka mea te Wairua ki ahau kia haere tahi
mātou, kia kaua ahau e ruarua. I haere tahi anō
i ahau ēnei tēina tokoono, ā, tomo ana mātou ki
te whare o taua tangata.
13 Nā, ka kōrerotia mai e ia ki a mātou tōna
kitenga i te anahera i tōna whare e tū ana, e mea
ana ki a ia, ‘Tonoa ētahi tāngata ki Hopa, tīkina a
Haimona, te rua nei o ōna ingoa ko Pita;
14 māna e kōrero ki a koe ētahi kupu, e ora ai
koutou ko tōu whare katoa.’
15 “Ā, nōku ka tīmata ki te kōrero, ka tau iho te
Wairua Tapu ki a rātou, ka pērā anō me ia ki a
tātou i te tīmatanga.
16 Kātahi ahau ka mahara ki te kupu a te Ariki,
ki tāna i mea ai, ‘I iriiri rā a Hoani ki te wai; ko
koutou ia ka iriiria ki te Wairua Tapu.’
17 Nā, mehemea rite tonu tā te Atua mea i
hoatu ai ki a rātou ki tāna i hōmai ai hoki ki a
tātou, i a tātou i whakapono ai ki te Ariki, ki a Īhu
Karaiti; ko wai ahau, kia āhei te tū atu ki te
Atua?”
18 Ā, nō ka rongo rātou ki ēnei mea, mutu pū tā
rātou kōrero, heoi, ka whakakorōria i te Atua, ka

mea, “Koia anō, kua hōmai hoki e te Atua ki ngā
tauiwi te rīpenetā e ora ai.”

Te Hāhi i Anatioka

19 Nā, ko te iwi i whakamararatia atu i runga i
te tūkinotanga i puta ake i tō Tepene, hāereere
ana rātou ā tae noa ki Pinikia, ki Kaiperu, ki
Anatioka, me te kauwhau anō i te kupu ki ngā
Hūrai anake, kāhore ki ētahi atu.
20 Otirā, ko ētahi o rātou, he tāngata nō
Kaiperu, nō Hairini, i tō rātou taenga ki
Anatioka, ka kōrero ki ngā Kariki hoki, ka
kauwhau i te Ariki, i a Īhu.
21 Ko te ringa hoki o te Ariki i a rātou; ā, he
tokomaha rawa i whakapono, i tahuri ki te Ariki.
22 Nā, ka tae tō rātou rongo ki ngā taringa o te
hāhi i Hiruhārama; ā, ka tonoa e rātou a Pānapa
kia haere ki Anatioka.
23 Nō tōna taenga atu, ka kite i te aroha noa o
te Atua, ka hari, ka whakahau i a rātou katoa kia
ū te ngākau, kia piri ki te Ariki.
24 He tangata pai hoki ia, kī tonu i te Wairua
Tapu, i te whakapono. He nui anō te hunga i
honoa ki te Ariki.
25 Me i reira ka haere atu a Pānapa ki Tarahu,
ki te rapu i a Haora;
26 ā, nō ka kitea ia e ia, ka kawea mai ia e ia ki
Anatioka. Ā, kotahi tino tau i huihui tahi ai rāua
ki te hāhi, ā, he nui te hunga i whakaakona. I
mātua huaina hoki ngā ākonga he Karaitiana ki
Anatioka.
27 Nā, i aua rā ka heke mai ētahi poropiti i
Hiruhārama ki Anatioka.

28 Ā, ka tū ake tētahi o rātou, ko Akapu te ingoa,
ka whakakite, he mea nā te Wairua, tērā ka pā
he mate nui i te hiakai ki te whenua katoa; i
puta anō tēnei i ngā rā o Karauria.
29 Nā, ka whakatakoto tikanga ngā ākonga i
runga i te mea e taea e tēnā, e tēnā, kia tukua atu
he āwhina mō ngā tuākana e noho ana i Hūria;
30 pērā ana hoki rātou, tukua atu ana ki ngā
kaumātua mā te ringa o Pānapa rāua ko Haora.

12

Te Whakatoinga Anō

1 Nā, i taua wā, ka totoro atu ngā ringa o Kīngi
Herora ki te tūkino i ētahi o te hāhi.
2 Ā, whakamatea ana e ia ki te hoari a Hēmi, te
tuakana o Hoani.
3 Ā, nō tōna kitenga e pai ana ki ngā Hūrai, ka
anga ia ki te hopu hoki i a Pita. Nā, ko ngā rā ēnā
o te Taro Rēwenakore.
4 Ā, nō ka mau ia, ka makā ki te whare
herehere, ka tukua ki ngā hōia kotahi tekau mā
ono kia tiakina; ko te whakaaro mō muri iho i te
Kapenga ka whakaputa mai ai i a ia ki te iwi.
5 Nā, ka puritia a Pita ki roto ki te whare
herehere; otiia, kīhai i mutumutu te īnoi a te hāhi
ki te Atua mōna.

Te Putanga mai o Pita i te Whare Herehere

6 Ā, nō ka tata a Herora te whakaputa mai i a
ia, i taua pō anō e moe ana a Pita i waenganui o
ngā hōia tokorua, he mea here ki ngā mekameka
e rua; me ngā kaitiaki i mua i te tatau e tiaki ana
i te whare herehere.

7 Nā, tū ana tētahi anahera nā te Ariki i tōna
taha, ā, tīaho ana te mārama i roto i te rūma. Nā,
ka papaki ia i te kaokao o Pita, ka whakaara i a
ia, ka mea, “E ara, hohoro!” Ā, marere iho ōna
mekameka i ōna ringa.

8 Ka mea atu anō te anahera ki a ia, “Whītiki i a
koe, ka here i ōu pārekereke.” Ā, meinga ana e ia.
Ka mea anō ki a ia, “Kākahuria tōu kākahu, haere
mai i muri i ahau.”
9 Nā, ka haere ia ki waho, ka aru i a ia; ā, kīhai
ia i mahara he pono tā te anahera i mea ai; hua
noa he rekanga kanohi tāna i kite ai.
10 Ā, nō ka mahue i a rāua te tuatahi, te tuarua
o ngā kaitiaki, ka tae rāua ki te tatau rino i te
putanga atu ki te pā; tuwhera noa ana tērā ki a
rāua. Puta ana rāua ki waho, haere ana, puta
rawa i tētahi ara, mawehe tonu atu te anahera i
a ia.

11 Ā, i te hokinga ake o ngā whakaaro o Pita,
ka mea ia, “Kātahi ahau ka tino mōhio, kua tono
mai te Ariki i tāna anahera, hei tango i ahau i
roto i te ringa o Herora, i ngā mea katoa hoki e
tāria nei e te iwi o ngā Hūrai.”

12 Ā, nō ka whakaaroaro ia ki taua mea, ka
haere ia ki te whare o Meri, whaea o Hoani, ko
te rua nei o ōna ingoa ko Māka; he tokomaha
hoki kua huihui ki reira ki te īnoi.
13 Ā, nō te pātōtōtanga a Pita i te tatau o te
whatitoka, ka tae mai he kōtiro ki te
whakarongo, ko Rora te ingoa.
14 Ā, nō ka mōhio ia ki te reo o Pita, kīhai i
uakina te tatau i te hari, heoi, oma ana ki roto, ki
te kōrero kei te tatau a Pita e tū ana.

15 Nā, ka mea rātou ki a ia, “E haurangi ana
koe!” Heoi, ka tohe tonu ia he pono. Nā, ka mea
rātou, “Ko tōna anahera.”
16 Me te pātuki tonu anō tērā a Pita; ā, i tā rātou
uakanga, ka kite i a ia, ka mīharo.
17 Nā, ka pēpehi atu tōna ringa i a rātou kia
kaua e kuihi, ka kōrerotia ki a rātou tōna
whakaputanga mai e te Ariki i te whare
herehere. Ka mea, “Kōrerotia ēnei mea ki a Hēmi
rātou ko ngā tēina.” Nā, ka puta ia ki waho, haere
ana he wāhi kē.
18 Nā, i te aonga ake anō o te rā, kīhai i iti te
pororaru o ngā hōia, i ahatia rānei a Pita.
19 Nā, ka rapu a Herora i a ia, ā, nō te korenga
i kitea, ka whakawā i ngā kaitiaki, ka whakahau
kia whakamatea.
Nā, haere atu ana ia i Hūria ki raro ki Hiharia
noho ai.

Te Matenga o Herora

20 Nā, tino nui te riri o Herora ki te hunga o
Tāira, o Hairona. Otirā, ka huihui mai rātou ki a
ia, ā, ka oti a Parahitu, te kaitiaki o te whare
moenga o te kīngi, te whakakīkī e rātou, ka tono
rātou kia houhia te rongo, nō te mea ko ngā kai i
whāngaia ai tō rātou whenua nō te whenua o te
kīngi.
21 Ā, i tētahi rā i whakaritea ka kākahu a
Herora i te kākahu kīngi, ka noho ki runga ki te
torōna, ā, whakatū ana ki a rātou.
22 Nā, ko te karangatanga a te huihui, “He reo
atua, ehara i tō te tangata!”
23 I reira, pū anō ka patua ia e tētahi anahera a
te Ariki, nō te mea kīhai i hoatu e ia te korōria ki

te Atua; ā, kainga ana ia e te kutukutu, hemo ake.
24 Ko te kupu ia a te Atua i tupu, i nui haere.
25 Ā, ka hoki a Pānapa rāua ko Haora i Hiruhārama, i te otinga o tā rāua mahi, ka mauria a Hoani, ko te rua nei o ōna ingoa ko Māka.

13

Ka Whiriwhiria, ka Tonoa ko Pānapa rāua ko Haora

1 Nā, tērā ētahi poropiti me ētahi kaiwhakaako i Anatioka, i te hāhi i reira, ko Pānapa, ko Himiona i huaina nei ko Nikera, ko Rukiu nō Hairini, ko Manaena, he mea whakatupu ngātahi nei rāua ko Herora tetaraki, me Haora.
2 Ā, i a rātou e karakia ana ki te Ariki, e nohopuku ana, ka mea te Wairua Tapu, “Motuhia mai ki ahau a Pānapa rāua ko Haora ki te mahi i karangatia ai rāua e ahau.”
3 Nā, ka mutu tā rātou nohopuku me te īnoi, ā, ka popoki iho i ō rātou ringa ki a rāua ka tonoa atu rāua kia haere.

I Kaiperu

4 Nā, ka tonoa nei rāua e te Wairua Tapu, ka haere ki Herukia; ā, rere atu ana i reira ki Kaiperu.
5 Nā, i a rāua i Harami, ka kauwhautia e rāua te kupu a te Atua i roto i ngā whare karakia o ngā Hūrai. I a rāua anō a Hoani hei kaimahi.
6 Ā, nō tō rātou putanga i te motu katoa ki Papaho, ka kitea tētahi tangata mākutu, he poropiti teka, he Hūrai, ko Paraīhu te ingoa.

7 I te tino kāwana ia, i a Herekiu Pāora; he
tangata mahara a Herekiu. Ā, karangatia ana e
ia a Pānapa rāua ko Haora, ā, ka whai kia rongo i
te kupu a te Atua.
8 Otirā, i tautohe ki a rāua a Erima te
kaimākutu, ko te whakamāoritanga hoki tēnei o
tōna ingoa, i mea kia tahuri kē te tino kāwana i
te whakapono.
9 Otirā, ko Haora, e huaina nei anō ko Pāora, kī
tonu i te Wairua Tapu, i whakamau i ōna kanohi
ki a ia,
10 ā, i mea, “E te tangata kī tonu i te tinihanga,
i ngā tini mahi pokanoa, e te tama a te rēwera,
hoariri o ngā mahi tika katoa, e kore ianei e
mutu tāu whakaputa kē i ngā ara tika a te Ariki?
11 Nanā, āianei pā ai te ringa o te Ariki ki a koe,
ka matapōtia koe, e kore e kite i te rā ā taka noa
tētahi wā.”
Nā, taka tonu iho ki a ia he kohu, he pōuri; ā,
hāereere noa ia ki te rapu kaiārahi mōna.
12 Ā, nō te kitenga o te tino kāwana i taua
meatanga, ka whakapono ia, i mīharo hoki ki te
ako a te Ariki.

Kei Anitioka o Pihiria

13 Nā, ka rere atu a Pāora rātou ko ōna hoa i
Papaho, ka ū ki Pereka i Pamapuria. Ā,
whakarere ana a Hoani i a rāua, hoki ana ki
Hiruhārama.
14 Ko rāua ia haere atu ana i Pereka, tae tonu
atu ki Anatioka i Pihiria, ā, tomo ana ki te whare
karakia i te rā hāpati, noho ana.
15 Ā, ka mutu te kōrerotanga o te ture, o ngā
poropiti, ka tono tāngata ngā rangatira o te

whare karakia ki a rāua, ka mea, “E hoa mā, ki te
mea he kupu whakaako tā kōrua ki te hunga nei,
kōrerotia.”

16 Nā, ka tū a Pāora ki runga, ka tāwhiri tōna
ringa, ka mea: “E ngā tāngata o Īharaira, e te
hunga e wehi ana ki te Atua, whakarongo mai.
17 Nā te Atua o tēnei iwi, o Īharaira i whiriwhiri
ō tātou mātua, ā, whakanuia ana e ia tēnei iwi, i a
rātou e noho manene ana i te whenua o Īhipa, i
runga tonu anō te ringa i ārahina mai ai rātou e
ia i reira.
18 Nā, me te mea e whā tekau ngā tau i
whakamanawanui ai ki tō rātou āhua i te koraha.
19 Ā, ka whitu ngā iwi ka ngaro i a ia i te
whenua o Kanaana, ka hoatu e ia ki a rātou tō
rātou whenua hei whenua pūmau, mō ngā tau
me te mea e whā rau e rima tekau.

20 “Ā muri iho i ēnei mea, ka hoatu e ia ki a
rātou he kaiwhakawā, taea noatia a Hamuera
poropiti.
21 Ā muri iho ka tono rātou ki tētahi kīngi; ā,
hoatu ana e te Atua ki a rātou a Haora, tama a
Kihi, he tangata nō te pū o Pineamine, ā, e whā
tekau ngā tau.
22 Ā, ka oti ia te whakataka, ka whakaarahia
ake e ia a Rāwiri hei kīngi mō rātou; i
whakaaturia hoki ia e ia, i kōrerotia, ‘Kua kitea e
ahau a Rāwiri tama a Hehe, he tangata e
whakaaetia ana e tōku ngākau; ka meatia e ia
ngā mea katoa e pai ai ahau.’
23 He uri nō tēnei tangata tā te Atua i hōmai ai
ki a Īharaira, he Kaiwhakaora, ko Īhu, hei
whakarite i te mea i kōrerotia ai i mua;

24 nō mua tata anō hoki i tōna haerenga mai te
kauwhautanga a Hoani i te iriiri rīpenetā, ki te
iwi katoa o Īharaira.
25 Ā, ka tutuki a Hoani ki tōna tutukitanga, ka
mea ia, ‘Ko wai koia ahau ki tō koutou
whakaaro? Ehara rā ahau i a ia. Engari, tērā te
haere mai ana tētahi i muri i ahau, ko ōna hū e
kore ahau e tau hei wewete.’
26 “E ōku tuākana, e ngā tama o te kāwei o
Āperahama, e te hunga i roto i a koutou e wehi
ana ki te Atua, kua hōmai te kupu o tēnei ora kia
whakapuakina ki a tātou.
27 Nā, ko te hunga e noho ana Hiruhārama, me
ō rātou rangatira, i te mea kīhai rātou i mōhio ki a
ia, ki ngā reo rānei o ngā poropiti e kōrerotia ana
i ngā hāpati katoa, nā rātou i whakarite aua reo, i
a rātou i tuku i a ia ki te mate.
28 Ahakoa kīhai i kitea e rātou he mea e mate ai
ia, ka tohe rātou ki a Pirato kia whakamatea ia.
29 Ā, nō ka rite i a rātou ngā mea katoa i
tuhituhia mōna, tangohia iho ana ia i te rākau,
whakatakotoria ana ki roto ki te urupā.
30 Heoi, nā te Atua ia i whakaara ake i te
hunga mate.
31 Ā, he maha ngā rā i kitea ai ia e te hunga i
haere tahi i a ia i Karirī ki Hiruhārama, ko rātou
nei ngā kaiwhakaatu mōna ki te iwi.
32 “Nā, he kauwhau tēnei nā māua ki a koutou i
te rongopai, i kōrerotia i mua ki ngā mātua,
33 arā, kua mana tēnei i te Atua, hei mea mā ā
tātou tamariki, i a ia whakaara nei i a Īhu; ko te
mea hoki tēnā i tuhituhia i te rua o ngā waiata:
‘Ko tāku Tama koe;
nō nāianei koe whakatupuria ai e ahau.’

34 Ko tāna kōrero anō tēnei mōna whakaarahia
nei e ia i te hunga mate, tē hoki anō ki te pirau i
muri iho:
‘Ka hoatu e ahau ki a koutou ngā mea tapu,
ngā manaakitanga pono o Rāwiri.’
35 Koia hoki ia i mea ai i tētahi atu waiata,
‘E kore koe e tuku i tāu Mea Tapu kia kite i te
pirau.’
36 “Ko Rāwiri hoki i mahi i tā te Atua i pai ai i
tōna whakatupuranga anō, ā, moe iho,
whakatakotoria ana ki ōna mātua, kite ana i te
pirau.
37 Ko tēnei ia i whakaarahia ake nei e te Atua,
kīhai ia i kite i te pirau.
38 “Nā, kia mōhio koutou, e ōku tuākana, nā
tēnei tangata te murunga hara e kauwhautia nei
ki a koutou;
39 māna hoki ngā tāngata katoa e whakapono
ana, ka whakatikaia ai i ngā mea katoa, e kore
nei koutou e whakatikaia i runga i tā Mohi ture.
40 Nā, kia mahara, kei pā ki a koutou te mea i
kōrerotia rā e ngā poropiti:
41 ‘Titiro mai, e te hunga whakahāwea,
ka mīharo ai, ā, whakangaromia iho!
Ka mahia hoki e ahau he mahi i ō koutou rā,
he mahi e kore e whakaponohia e koutou,
ki te whakapuakina e te tangata ki a
koutou!’ ”
42 Nā, i a rātou e puta ana ki waho, ka tohe
rātou kia kauwhautia anō aua kupu ki a rātou i
tō muri iho hāpati.
43 Heoi, ka pākarukaru te huihui, he tokomaha
ngā Hūrai me ngā porohiraiti karakia i aru i a
Pāora rāua ko Pānapa; ā, ka kōrero rāua ki a

rātou, ka ako kia mau tonu rātou ki te aroha noa
o te Atua.
44 Nā, i tō muri iho hāpati ka huihui mai te pā,
me te mea ko rātou katoa, ki te whakarongo ki te
kupu a te Atua.
45 Nō te kitenga ia o ngā Hūrai i te huihui, ka kī
rātou i te hae, ka whakakāhore ki ngā mea i
kōrerotia e Pāora, ka whakateka, ka kohukohu.
46 Kātahi a Pāora rāua ko Pānapa ka kōrero māia
atu, ka mea: “I takoto te tikanga kia mātua
kōrerotia te kupu a te Atua ki a koutou. Nā, ka
peia nei e koutou, ka whakaaro koutou e kore
koutou e tau mō te ora tonu, nā, ka tahuri atu
nei māua ki ngā tauiwi.
47 I pēnei hoki te ako a te Ariki ki a mātou:

‘Kua waiho koe e ahau hei mārama ki ngā tauiwi,

kia ai koe hei oranga puta noa i ngā pito o te
whenua.’ ”

48 Nā, i te rongonga o ngā tauiwi, ka hari, ka
whakakorōria i te kupu a te Ariki; ka whakapono
anō te hunga i rite mō te ora tonu.

49 Ā, pakū ana te kupu a te Ariki puta noa i
taua whenua.
50 Otirā, i whakaohokia e ngā Hūrai ngā wāhine
karakia, rangatira, me ngā tāngata nunui o te pā,
ā, ara ana i a rātou he whakatoi mō Pāora rāua
ko Pānapa, peia ana rāua i ō rātou wāhi.
51 Heoi, ruia atu ana e rāua te puehu o ō rāua
waewae ki a rātou, ā, haere ana ki Ikoniuma.
52 Nā, kī tonu ngā ākonga i te hari, i te Wairua
Tapu.

14

I Ikoniuma

1 Ā, i Ikoniuma ka haere tahi rāua ki roto ki te
whare karakia o ngā Hūrai, ā, ka kōrero, nō ka
whakapono tōna tini o ngā Hūrai, o ngā Kariki.
2 Nā ngā Hūrai whakateka ia i whakaoho, i
whakakino ngā ngākau o ngā tauiwi ki ngā tēina.
3 Nā, he nui te wā i noho ai rāua i reira, i māia
ai te kōrero i ngā mea a te Ariki, nāna i whakaae
te kupu o tōna aroha noa, me te hōmai anō e ia
ngā tohu me ngā mea whakamīharo kia meatia e
ō rāua ringa.
4 Otiia, i wehewehea ngā tāngata o te pā; ko
ētahi i ū ki ngā Hūrai, ko ētahi ki ngā āpōtoro.
5 Ā, i ngā tauiwi rātou ko ngā Hūrai, ko ō rātou
rangatira hoki e huaki ana ki te whakatupu
kino, ki te āki i a rāua ki te kōhatu.
6 Ka tūpato rāua, ā, rere ana ki Raihitara, ki
Rerepe, ki ngā pā o Raikaonia, ki pahaki tata atu
anō hoki.
7 Ā, kauwhautia ana e rāua te rongopai ki
reira.

I Raihitara me Rerepe

8 I Raihitara hoki e noho ana tētahi tangata
waewae ngoikore, he kopa nō te kōpū mai o tōna
whaea, kāhore i haere i mua iho.
9 I rongo tēnei i a Pāora e kōrero ana; ko te
tirohanga putanga atu o tērā ki a ia, ka kite he
whakapono tōna e ora ai,
10 he nui noa atu tōna reo ki te karanga atu, “E
tū ōu waewae ki runga.” Nā, mokowhiti ake ana
ia, haere ana.

11 Nō te kitenga o ngā tāngata i tā Pāora i mea
ai, ka ara tō rātou reo, ka mea i te reo o
Raikaonia, “Kua heke iho ngā atua ki a tātou, nō
ngā tāngata te āhua!”
12 Ā, huaina ana e rātou a Pānapa ko Hupita, a
Pāora ko Merekurai, nō te mea ko ia te pū kōrero.
13 Nā, ka kawea mai e te tohunga o Hupita, i te
ngutu nei o te pā tōna temepara, he pūru, he
tūpare ki ngā kūwaha, ka mea kia patua he
whakahere e rātou ko ngā mano.

14 Otirā, i te rongonga o ngā āpōtoro, o Pānapa
rāua ko Pāora, ka haehae i ō rāua kākahu, ā, rere
ana ki roto ki ngā tāngata, ka karanga atu,
15 ka mea, “E mara mā, he aha koutou ka mea
ai i ēnei mea? He tāngata anō māua, he rite tahi
ki a koutou te tū, e kauwhau ana hoki i te
rongopai, kia tahuri kē koutou i ēnei mea
tekateka noa ki te Atua ora, nāna nei i hanga te
rangi me te whenua, te moana me ō reira mea
katoa.
16 I ngā whakatupuranga hoki kua pahemo
atu, i tukua e ia ngā iwi katoa kia haere i ō rātou
ake ara.
17 Otiia, kīhai i tukua e ia kia kāhore he
kaiwhakaatu mōna; i atawhai hoki ia, i hōmai
anō e ia ki a koutou te ua o te rangi, me ngā pō
hua, i mākona ai ō koutou ngākau i te kai, i te
koa.”
18 Ā, ka kōrerotia ēnei kupu, nā, mutu
whakauaua i a rāua te mea a ngā tāngata ki te
patu whakahere mā rāua.

19 Otirā, ka haere mai ētahi Hūrai i Anatioka, i
Ikoniuma; ā, ka whakakīkī rātou i ngā mano, ā,

ākina ana a Pāora ki te kōhatu, tōia ana ki waho o te pā, hua noa kua mate.
20 Otiia, i ngā ākonga e tū ana i tōna taha, ka whakatika ia, haere ana ki roto ki te pā. Ā, i te aonga ake ka haere rāua ko Pānapa ki Rerepe.

Te Hokinga ki Anitioka i Hīria

21 Ā, nō ka kauwhau rāua i te rongopai ki taua pā, ā, he tokomaha ka meinga hei ākonga, ka hoki rāua ki Raihitara, ki Ikoniuma, ki Anatioka;
22 whakaū ana i ngā wairua o ngā ākonga, whakahau ana i a rātou kia mau tonu ki te whakapono, kua takoto hoki te tikanga, me nā runga i ngā matenga maha he ara atu mō tātou ki te rangatiratanga o te Atua.
23 Ā, nō ka whakaritea e rāua he kaumātua mō rātou i tēnei hāhi, i tēnei hāhi, me te īnoi anō rāua me te nohopuku, ka tukua atu rātou e rāua ki te Ariki, i whakapono nei rātou.

24 Nā, ka haere rāua nā waenganui o Pihiria, tae tonu atu ki Pamapuria.
25 Ā, ka oti te kauwhau e rāua te kupu ki Pereka, ka haere rāua ki raro ki Ataria.
26 Ā, rere atu ana i reira ki Anatioka, ki te wāhi i tukua ai rāua ki te aroha noa o te Atua, mō te mahi ka oti nei i a rāua.
27 Nā, ka tae rāua ka huihuia te hāhi, ka kōrerotia ngā mea i mahi tahi ai te Atua me rāua ko tāna uakanga hoki i te tatau o te whakapono ki ngā tauiwi.
28 Ā, kīhai i iti te wā i noho ai rāua i reira ki ngā ākonga.

15

Te Hui i Hiruhārama

1 Nā, ka tae iho ētahi tāngata i Hūria ka
whakaako i ngā tēina, “Ki te kore koutou e kotia,
kia rite ki tā Mohi, e kore koutou e taea te
whakaora.”
2 Nā, kīhai i iti te whawhai, te uiui a Pāora rāua
ko Pānapa ki a rātou, ka whakaritea ko Pāora, ko
Pānapa, ko ētahi atu hoki o rātou, e haere ki ngā
āpōtoro, ki ngā kaumātua ki Hiruhārama, mō
tēnei pūtake.
3 Heoi, ārahina ana rātou e te hāhi haere ana rā
Pinikia, rā Hamaria kōrero ana i te tahuritanga o
ngā tauiwi, ā, hoatu ana e rāua he hari nui ki
ngā tēina katoa.
4 Ā, nō tō rāua taenga ki Hiruhārama ka
whakamanuhiritia rāua e te hāhi, e ngā āpōtoro
hoki rātou ko ngā kaumātua, ka kōrerotia ngā
mea i mahi tahi ai te Atua me rāua.
5 Nā, ko te whakatikanga o ētahi tāngata
whakapono nō te tītorehanga ki ngā Parihi, ka
mea, “Me kokoti rātou, me ako hoki kia
whakaritea te ture a Mohi.”
6 Nā, ka huihui ngā āpōtoro rātou ko ngā
kaumātua ki te whakaaro ki tēnei mea.
7 Ā, ka nui te tautohetohe, ka whakatika a Pita,
ka mea ki a rātou, “E ngā tuākana, e mātau ana
koutou ki te whiriwhiringa a te Atua i mua rawa
i roto i a koutou, ko tōku māngai e rongo ai ngā
tauiwi i te kupu o te rongopai, e whakapono ai
hoki.
8 I whakaae hoki ki a rātou te Atua e mātau nei
ki ngā ngākau, i a ia i hoatu ai i te Wairua Tapu
ki a rātou, rite tahi ki tāna ki a tātou;

9 kāhore hoki i puta kē tōna whakaaro ki a
tātou, ki a rātou, i ō rātou ngākau kua mā i a ia i
runga i te whakapono.
10 Ko tēnei, he aha koutou ka whakamātautau
ai i te Atua, ka whakatakoto ioka ai ki te kakī o
ngā ākonga, he mea kīhai nei i taea te mau e ō
tātou mātua, e tātou rānei?
11 Heoi, ka whakapono nei tātou, tērā tātou e
ora i runga i te aroha noa o te Ariki, o Īhu
Karaiti, ka pērā tahi hoki me rātou."
12 Nā, noho puku ana te mano katoa,
whakarongo ana ki a Pānapa rāua ko Pāora e
kōrero ana i ngā tohu, i ngā mea whakamīharo i
mea ai te Atua kia mahia e rāua i roto i ngā
tauiwi.
13 Ā, ka mutu tā rāua ka whakahoki a Hēmi, ka
mea: "E ngā tuākana, whakarongo ki ahau!
14 Kua kōrerotia e Himiona tā te Atua tirohanga
mai i mua, tāna tangohanga i tētahi iwi i roto i
ngā tauiwi mō tōna ingoa.
15 E rite ana anō ki tēnei ngā kōrero a ngā
poropiti; i tuhituhia rā:
16 'I muri o ēnei mea ka hoki mai ahau,
ka hangā anō e ahau te Tapenākara o Rāwiri,
kua hinga nei;
ka hangā anō e ahau ōna wāhi kua horoa,
ā, ka whakaarahia e ahau.
17 Kia rapu ai ngā toenga o ngā tāngata ki te
Ariki,
me ngā tauiwi katoa hoki
i karangatia nei tōku ingoa ki runga ki a
rātou,
e ai tā te Ariki, e mahi nei i ēnei mea katoa.
18 Nāna nei i mea kia mōhiotia ēnei mea katoa

nō te tīmatanga rā anō o te ao.’
19 “Nā, ko tōku whakaaro tēnei; kia kaua e
whakararua te hunga e tahuri ana mai ki te
Atua i roto i ngā tauiwi;
20 engari, kia tuhi atu tātou ki a rātou, kia
mawehe atu rātou i ngā poke o ngā
whakapakoko, i te moe tāhae, i te mea kua nōtia
te kakī, i te toto.
21 Nō ngā whakatupuranga hoki ō mua ngā
kaikauwhau i a Mohi i tēnei pā, i tēnei pā, he
mea kōrero i roto i ngā whare karakia i ngā
hāpati katoa.”

Te Pukapuka ki ngā Tauiwi Whakapono

22 Kātahi, ka pai ngā āpōtoro rātou ko ngā
kaumātua me te hāhi katoa, kia whiriwhiria ētahi
tāngata i roto i a rātou kia tonoa hei hoa mō
Pāora rāua ko Pānapa ki Anatioka; a Hūrā, i
huaina nei ko Pāhapa, rāua ko Hira, he hunga
ingoa nui i roto i ngā tēina;
23 ka tuhia hoki ēnei mea hei mauranga:
Nā ngā āpōtoro rātou ko ngā kaumātua, ko ngā
tuākana, ki ngā tēina o roto i ngā tauiwi, i
Anatioka, i Hīria, i Kirikia.
Tēnā koutou.

24 Nā, ka rongo nei mātou, tērā ētahi i haere
atu nei i a mātou, i whakararu i a koutou ki
ngā kōrero, i whakapōhēhē i ō koutou ngākau,
kāhore nei ā mātou kupu ki a rātou.
25 Kotahi tonu tō mātou whakaaro he pai kia
whiriwhiria ētahi tāngata, kia tonoa atu ki a
koutou, hei hoa mō ā mātou tāngata e aroha nei,
mō Pānapa rāua ko Pāora;

26 he hunga i tuku nei i a rāua ki te mate hei
mea mō te ingoa o tō tātou Ariki, o Īhu Karaiti.
27 Nā, kua tonoa atu nei e mātou a Hūrā rāua
ko Hira, mā rāua hoki e kōrero a kupu atu aua
mea anō.
28 I pai hoki ki te Wairua Tapu, ki a mātou
hoki, kia kaua e utaina ki a koutou tētahi atu
whakataimaha, ko ēnei mea tika anake;
29 kia mawehe koutou i ngā mea e patua ana
mā ngā whakapakoko, i te toto, i te mea kua
nōtia te kakī, i te moe tāhae. Ka tiaki koutou i a
koutou i ēnei mea, ka pai tā koutou mahi.

Kia ora koutou.

30 Ā, nō tō rātou tukunga atu, ka haere ki
Anatioka. Nā, ka huihuia te mano, ka hoatu te
pukapuka.
31 Ā, ka oti te kōrero, ka koa rātou mō te kupu
whakahauora.
32 Nā, he maha ngā kupu a Hūrā rāua ko Hira i
whakahau ai, i whakaū ai i ngā tēina; he poropiti
hoki rāua.
33 Ā, ka roa iho rāua ki reira, ka tukua rāua e
ngā tēina i runga i te rangimārie ki te hunga nāna
rāua i tono atu.
34 Heoi, i pai a Hira kia noho ki reira.

35 Ko Pāora ia rāua ko Pānapa i noho i
Anatioka, i whakaako, i kauwhau i te kupu a te
Ariki, rātou tahi ko tērā hunga tokomaha.

Ka Wehe a Pāora rāua ko Pānapa

36 Nā, muri iho i ētahi rā ka kī atu a Pāora ki a
Pānapa, “Tāua ka hoki, ka tirotiro i ngā tēina i
ngā pā katoa i kauwhautia ai e tāua te kupu a te
Ariki, i tō rātou pēheatanga.”

37 Ā, ka mea a Pānapa kia mauria hei hoa a
Hoani, e huaina nei ko Māka.
38 Otiia, kīhai a Pāora i pai kia haere i tō rāua
tira te tangata i whakarere rā i a rāua i
Pamapuria, kīhai hoki i haere tahi me rāua ki te
mahi.
39 Heoi, nui atu tō rāua ngangare, mawehe ai
rāua i a rāua; ā, mauria ana e Pānapa a Māka,
rere ana ki Kaiperu.
40 Nā, tango ana a Pāora i a Hira, haere ana, he
mea tuku ki te aroha noa o te Atua e ngā tēina.
41 Ā, haere ana ia rā Hīria, rā Kirikia, whakaū
ana i ngā hāhi.

16

Ka Haere a Tīmoti ki te taha o Pāora rāua ko Hira

1 Nā, ka tae atu hoki ia ki Rerepe, ki Raihitara;
ā, i reira tētahi ākonga, ko Tīmoti te ingoa, he
tama nā tētahi wahine whakapono, he Hūrai, ko
tōna pāpā ia he Kariki.
2 He pai te kōrero mōna a ngā tēina i Raihitara,
i Ikoniuma.
3 I mea a Pāora kia haere ia hei hoa mōna; ā
tangohia ana ia, kotia ana, he mea hoki mō ngā
Hūrai e noho ana i aua wāhi; i mātau hoki rātou
katoa he Kariki tōna pāpā.
4 Ā, i a rātou e hāereere ana i ngā pā, ka tukua
e rātou hei pupuri mā rātou ngā tikanga i
whakaritea e ngā āpōtoro, e ngā kaumātua, i
Hiruhārama.
5 Nā, ka whakaūkia ngā hāhi ki te whakapono,
ka nui haere hoki i tēnei rā, i tēnei rā.

Te Whakakitenga ki a Pāora i Toroa

6 Nā, haere ana rātou nā waenganui o te
whenua o Pirikia, o Karatia, kua āraia hoki e te
Wairua Tapu kei kōrero i te kupu ki Āhia.
7 Ā, i te taenga atu ki Maihia, ka whakamātau
rātou ki te haere ki Pitinia; heoi, kīhai i tukua e te
Wairua o Īhu;
8 nā, kapea ana Maihia, ka haere ki Toroa.
9 Ā, ka kitea e Pāora he kitenga i te pō: He
tangata nō Makeronia e tū ana, e tohe ana ki a
ia, e mea ana, “Whiti mai ki Makeronia, āwhinatia
mātou.”
10 Ā, nō ka kitea te kitenga, ka mea tonu mātou
kia haere ki Makeronia, i whakaaro hoki, nā te
Atua mātou i karanga ki te kauwhau i te
rongopai ki a rātou.

I Piripai: Te Huringa o Riria ki te Whakapono

11 Heoi, ko te rerenga atu i Toroa, ka tika tonu
mātou ki Hamotarakia, ā, ao ake te rā ki Neapori.
12 I reira atu ki Piripai, ko te pā nui ia o taua
wāhi o Makeronia, he koroni nō Rōma. Ā, noho
ana mātou i taua pā ā taka noa ētahi rā.
13 Nā, i te rā hāpati ka haere mātou ki waho o
te pā, ki te taha o tētahi awa, he whakaaro ko te
wāhi tērā hei karakiatanga; ā, ka noho, ka kōrero
ki ngā wāhine i haere tahi ake.
14 Nā, ka whakarongo tētahi wahine, ko Riria
te ingoa, he kaihoko pāpura, nō te pā o Taiataira,
he wahine karakia ki te Atua. He mea
whakapuare tōna ngākau e te Ariki, i rongo ai ia
ki ngā mea i kōrerotia e Pāora.
15 Ā, nō ka oti ia te iriiri, rātou ko tōna whare,
ka tohe ia, ka mea, “Ki te mea kua Whakaaro
koutou he pono tāku mahi ki te Ariki, tomo mai

koutou, e noho ki tōku whare." Nā, ka tohea mātou e ia.

I te Whare Herehere i Piripai

16 Nā, i a mātou e haere ana ki te wāhi īnoi, ka tūtaki ki a mātou tētahi kōtiro, he wairua matakite nei tōna, he nui te utu i riro i a ia mā ōna rangatira, i a ia e poropiti ana.
17 Ka whai ia i a mātou ko Pāora, ka karanga, ka mea, "He pononga ēnei tāngata nā te Atua, nā te Runga Rawa, e whakapuakina ana e rātou te ara o te ora ki a koutou."
18 Nā, he maha ngā rā i mea ai ia tēnei. Otiia, ka hōhā a Pāora, ka tahuri, ka mea ki te wairua, "Ko tāku kupu tēnei ki a koe i runga i te ingoa Īhu Karaiti, puta mai i roto i a ia." Puta mai ana i taua hāora anō.
19 Otirā, nō te kitenga o ōna rangatira kua kore he mahinga moni mā rātou, ka mau ki a Pāora rāua ko Hira, ka tōia ki te kāinga hoko ki ngā rangatira;
20 ā, ka oti rāua te mau ki ngā kaiwhakawā, ka mea, "Ko ēnei tāngata he Hūrai nei, e tino whakararuraru ana i tō tātou pā,
21 e whakapuakina ana hoki e rāua he ritenga e kore nei e tika kia whakaaetia, kia mahia e tātou, e ngā tāngata o Rōma."
22 Nā, ko te whakatikanga o te mano ki a rāua. Ka huhua ō rāua kākahu e ngā kaiwhakawā, ka mea kia whiua ki te rākau.
23 Ā, ka maha ō rāua whiunga e rātou, ka makā rāua ki te whare herehere, ka tohutohutia te kaitiaki herehere, kia mau tāna pupuri i a rāua.

24 Nō te rironga i a ia o taua kupu, ka makā
rāua e ia ki te whare herehere i roto rawa, ka
whakaūria ō rāua waewae ki te rākau.
25 Nā, i waenganui pō ka īnoi a Pāora rāua ko
Hira, ka waiata atu ki te Atua, me te
whakarongo anō ngā herehere ki a rāua.
26 Nā, ka pā whakarere he rū nui, i ngarue ai
ngā tūranga o te whare herehere; ā, puare tonu
atu ngā tatau katoa, whakakorokoroa ana ngā
herenga o ngā tāngata katoa.
27 Ā, ka oho te kaitiaki herehere i te moe, ka
kite i ngā tatau o te whare herehere e puare ana,
nā, ka unu i tāna hoari, ka mea ki te patu i a ia
anō, hua noa kua oma ngā herehere.
28 Nā, ka nui te reo o Pāora ki te karanga, ka
mea, “Kauaka tētahi mea kino e meatia ki a koe;
ina tonu hoki mātou katoa.”
29 Ā, karangatia ana e ia he rama, ka rere ki
roto, ka haere wiri, ka takoto ki te aroaro o
Pāora rāua ko Hira.
30 Ka ārahina hoki rāua ki waho, ka mea, “E hoa
mā, me aha ka ora ai ahau?”
31 Ka mea rāua “Me whakapono ki te Ariki, ki a
Īhu Karaiti, ka ora ai koe, koutou tahi ko tōu
whare.”
32 Nā, ka kōrerotia te kupu a te Ariki ki a ia, ki
ngā tāngata katoa hoki i roto tōna whare.
33 Ā, ka mauria rāua e ia i taua hāora o te pō,
ka horoia ō rāua whiunga; nā, iriiria tonutia iho,
a ia me āna tāngata katoa.
34 Ā, ka ārahina rāua e ia ki tōna whare, ka
whakatūria he tēpu kai ki mua i a rāua, ā, nui atu
tōna hari, me tōna whare katoa, i te mea kua
whakapono nei ki te Atua.

35 I te aonga ake ia o te rā, ka tonoa, ngā kātipa
e ngā kaiwhakawā, i mea, “Tukua aua tāngata
kia haere.”
36 Nā, ka kōrerotia e te kaitiaki herehere ēnei
kupu ki a Pāora, ka mea, “Kua tono tāngata mai
ngā kaiwhakawā, kia tukua kōrua; tēnā rā puta
mai, haere i runga i te rangimārie.”
37 Nā, ko te kīanga atu a Pāora, “Kua whiua
nuitia nei māua e rātou, ahakoa kāhore i
whakawākia, he tāngata hoki nō Rōma, ā, kua
makā māua ki te whare herehere; ā, kei te makā
pukutia atu māua āianei e rātou? Kāhore rāpea;
engari, mā rātou tonu e haere mai, e whakaputa
i a māua ki waho.”
38 Nā, ka kōrerotia ēnei kupu e ngā kātipa ki ngā
kaiwhakawā; ā, ka wehi, i tō rātou rongonga nō
Rōma rāua.
39 Nā, ka haere mai rātou, ka tohe ki a rāua, ā,
ka oti rāua te ārahi ki waho, ka mea rātou kia
haere atu rāua i te pā.
40 Ā, ka puta atu rāua i te whare herehere, ka
tomo ki te whare o Riria; ā, nō ka kite rāua i ngā
tēina, ka whakamārie i a rātou, ka haere.

17

I Teharonika

1 Nā, ka hāereere rāua i Amapipori, Aporonia,
ka tae ki Teharonika; he whare karakia nō ngā
Hūrai i reira.
2 Ā, ka tomo atu a Pāora ki a rātou, he tikanga
hoki nāna, ā, e toru ngā hāpati i kōrerorero ai ki a
rātou i roto i ngā karaipiture,
3 i whakapuaki ai, i kōrero ai, kua takoto hoki
te tikanga kia mamae a te Karaiti, kia ara mai

hoki i te hunga mate; ā, “Ko tēnei Īhu, e
kauwhautia nei e ahau ki a koutou, ko ia te
Karaiti.”
4 Nā, ka whakapono ētahi o rātou, ka piri hoki
ki a Pāora rāua ko Hira; he tokomaha hoki o ngā
Kariki karakia, kīhai hoki i ruarua ngā wāhine
rangatira.
5 Heoi, ka hae ngā Hūrai, ka tango ki a rātou i
ētahi tāngata kikino o te hunga māngere, ka
huihuia ngā tāngata, ka whakaohotia te pā; nā,
ko te huakanga ki te whare o Hahona, ka mea
kia whakaputaina rāua ki te iwi.
6 Ā, nō te korenga i kitea rāua ka tōia e rātou a
Hahona rātou ko ētahi tēina ki ngā rangatira o te
pā, ka karanga, “Kua tae mai ki konei ngā
tāngata i whakatutūngia ai te ao;
7 kua puritia hoki e Hahona; e tika kē ana ngā
mahi a tēnei hunga katoa i ngā ture a Hīhā, e
mea ana, tērā atu tētahi kīngi, ko Īhu.”
8 Nā, ka rongo te mano rātou ko ngā rangatira
o te pā ki ēnei mea, ka pororaru.
9 Nā, ka tango rātou i ētahi moni pupuri i a
Hahona rātou ko ērā atu, ā, tukua atu ana rātou.

I Peria

10 Nā, tonoa tonutia atu e ngā tēina a Pāora
rāua ko Hira i te pō ki Peria; i tō rāua taenga atu,
ka haere ki te whare karakia o ngā Hūrai.
11 Engari, ēnei i nui atu te āhua rangatira i tō
ngā tāngata o Teharonika, i hohoro tonu rātou te
tango i te kupu, ā, i tēnei rā, i tēnei rā, i rapu i
roto i ngā karaipiture i te tikanga o ēnei mea.

12 Nā, he tokomaha o rātou i whakapono; kīhai
hoki i tokoiti ngā wāhine rangatira o ngā Kariki,
me ngā tāne hoki.
13 Otirā, i te mōhiotanga o ngā Hūrai o
Teharonika, tērā te kupu a te Atua te
kauwhautia ana e Pāora ki Peria, ka haere hoki
rātou ki reira ki te whakaoho, ki te
whakararuraru i ngā mano.
14 Nā, tonoa tonutia atu e ngā tēina a Pāora kia
haere tae noa ki te moana; ko Hira ia rāua ko
Tīmoti i noho ki reira.
15 Nā, ka kawea a Pāora e ōna kaiārahi ki
Atene; ā, ka riro he kupu ki a Hira rāua ko Tīmoti
kia hohoro te haere ki a ia, ka hoki rātou.

I Atene

16 Nā, i a Pāora e tatari ana ki a rāua i Atene,
ka oho tōna wairua i roto i a ia, i tāna kitenga i te
pā e kī ana i te whakapakoko.
17 Nā, totohe ana ia i roto i te whare karakia ki
ngā Hūrai rātou ko ngā tāngata karakia, i te
kāinga hoko hoki i ngā rā katoa ki ngā tāngata i
pono ki a ia.
18 Ā, ka ngangare ki a ia ētahi tohunga o ngā
Epikureana, o ngā Toika. Ko ētahi i mea, “He aha
tā tēnei tangata kōrerorero e mea nei?”
I mea ētahi, “Me te mea he kaiwhakapuaki ia i
ētahi atua tauhou.” Mō tāna kauwhau i a Īhu, i te
aranga, ki a rātou.
19 Nā, ka mau rātou ki a ia, ka kawea ki
Areopaka, ka mea, “Kia mōhio mātou, he aha
rānei tēnei ako hou e kōrerotia nei e koe?
20 Poka kē hoki ngā mea e mauria mai nei e
koe ki ō mātou taringa; koia mātou i mea ai kia
mōhio, he aha ēnei mea.”

21 Ka mutu hoki tā ngā tāngata katoa o Atene,
rātou ko ngā manuhiri e noho ana i reira, e
wātea ai, ko te kōrero rānei, ko te whakarongo
rānei ki tētahi mea hou.
22 Nā, ka tū a Pāora i waenganui o Areopaka,
ka mea, “E ngā tāngata o Atene, i ngā mea katoa
ka kite ahau he āhua nui kē tō koutou wehi ki
ngā atua māori.
23 I ahau hoki e hāereere ana, e mātakitaki ana i
ngā mea e karakia nei koutou, ka kite ahau i
tētahi āta, i tuhia nei a runga, ‘Ki te Atua Ngaro.’
Heoi, ko tā koutou e karakia kūware nei, ko ia
tāku e whakaatu nei ki a koutou.
24 “Ko te Atua, nāna nei i hangā te ao me ngā
mea katoa i roto, ko ia nei te Ariki o te rangi, o te
whenua, e kore ia e noho ki ngā whare i hangā e
te ringa;
25 e kore anō e mahia he mea māna e te ringa
tāngata, me te mea he mate nōna ki tētahi aha
rānei, ko ia hoki hei hōmai i te ora, i te manawa, i
ngā mea katoa, ki ngā tāngata katoa.
26 Kotahi anō te toto i hangā ai e ia ngā iwi
katoa o ngā tāngata, hei noho ki te mata katoa o
te whenua, nāna hoki i whakatakoto ō rātou wā i
whakaritea i mua, me ngā kaha o tō rātou
nohoanga;
27 kia rapu ai rātou i te Atua, me kore e
whāwhā, e kite i a ia, ahakoa rā kāhore ia i
matara atu i a tātou katoa.
28 ‘Nāna hoki tātou i ora ai, i korikori ai, i noho
ai.’ I pērā hoki te kōrero a ētahi o ō koutou kaitito,
‘Ko tātou hoki tōna uri.’
29 “Nā, he uri nei tātou nō te Atua, e kore e tika
kia mea tātou, kei te rite te Atua ki te kōura, ki te

hiriwa, ki te kōhatu, ki te mea i whakairoa e te mōhio, e te whakaaro o te tangata.
30 Nā, kāhore i whakaaroa e te Atua ngā wā o te kūwaretanga; ināianei ia kua whakahau ia i ngā tāngata katoa o ngā wāhi katoa kia rīpenetā.
31 Kua rite hoki i a ia he rā e whakawā ai ia i te ao i runga i te tika, arā mā te tangata kua whakaritea nei e ia; kua tukua nei hoki he tohu ki ngā tāngata katoa, i tāna whakaarahanga i a ia i te hunga mate!”
32 Nā, ka rangona e rātou te aranga o te hunga mate, ka tāwai ētahi; ko ētahi i mea, “Taihoa mātou e whakarongo anō ki tēnei mea i a koe.”
33 Heoi, puta atu ana a Pāora i waenganui i a rātou.
34 Ko ētahi tāngata ia i piri ki a ia, i whakapono; i roto i a rātou a Rionaihia nō Areopaka, ko tētahi wahine, ko Ramari te ingoa, rātou ko ētahi atu.

18

I Koroniti

1 Muri iho i ēnei mea ka haere atu a Pāora i Atene, ka tae ki Koriniti.
2 Nā, ka kite ia i tētahi Hūrai ko Akuira te ingoa, i whānau ki Ponoto, he mea tae hou mai i Itari, rāua ko tāna wahine, ko Pirihira; kua whakahaua hoki e Karauria kia haere atu ngā Hūrai katoa i Rōma; ā, ka haere ia ki a rāua.
3 Ā, nō te mea kotahi tā rātou mahi, ka noho ia ki a rāua ka mahi rātou; he tui tēneti hoki tā rāua mahi.
4 Nā, ka kōrerorero ia i roto i te whare karakia i ngā hāpati katoa, e tohe ana ki ngā Hūrai rātou ko ngā Kariki.

5 Nō te taenga mai ia o Hira rāua ko Tīmoti i
Makeronia, ka tākare te ngākau o Pāora, ka
whakapuaki ki ngā Hūrai ko Īhu te Karaiti.
6 Heoi, i a rātou ka whakatika, ka kohukohu,
ka ruia e ia ōna kākahu, ka mea ki a rātou, “Hei
runga i ō koutou mātenga ō koutou toto; ka mā
ahau. Ko tēnei ka haere ahau ki ngā tauiwi.”
7 Nā, ka haere atu ia i reira, ka tomo ki te
whare o tētahi tangata, ko Taituha Hutuha te
ingoa, he tangata karakia ki te Atua; ko tōna
whare i tata tonu ki te whare karakia.
8 Nā, ka whakapono a Kirihipu, te rangatira o
te whare karakia, me tōna whare katoa ki te
Ariki; he tokomaha hoki ngā Koriniti, i a rātou ka
rongo, i whakapono, i iriiria hoki.
9 Ā, ka kōrero moemoeā te Ariki ki a Pāora i te
pō, “Kaua e wehi, engari me kōrero, kei noho
puku;
10 kei a koe hoki ahau, e kore hoki tētahi
tangata e pā ki a koe, e hoatu i te kino ki a koe.
He nui hoki āku tāngata i tēnei pā.”
11 Nā, kotahi te tau e ono marama i noho ai ia i
reira, i whakaako ai i te kupu a te Atua i roto i a
rātou.
12 Nā, i a Kario e noho ana hei kāwana mō
Akāia, kotahi tonu whakatikanga o ngā Hūrai ki a
Pāora, ā, kawea ana ia ki te nohoanga whakawā,
13 ka mea, “E kukume ana tēnei i ngā tāngata ki
tētahi karakia ki te Atua e poka kē ana i tā te
ture.”
14 Ā, e mea tonu ana te māngai o Pāora ki te
puaki, ka mea a Kario ki ngā Hūrai, “E ngā Hūrai,
mehemea ko tētahi hanga hē, ko tētahi mahi kino

rānei, he tika kia āta whakarongo ahau ki a koutou.
15 Ko tēnei he totohe kōrero, he mea ki ngā ingoa, ki tā koutou ture, kei a koutou te whakaaro; e kore hoki ahau e pai kia waiho ahau hei kaiwhakawā mō ēnā mea."
16 Nā, peia atu ana rātou e ia i te nohoanga whakawā.
17 Nā, ka mau ngā Kariki katoa ki a Hotene, rangatira o te whare karakia, ā, whiua ana ia i mua o te nohoanga whakawā. Heoi, kīhai a Kario i whakaaro ki tētahi o ēnei mea.

Te Hokinga ki Anatioka

18 Ā, ka maha ngā rā i noho ai a Pāora, ka poroporoaki ia ki ngā tēina, ā, rere ana ki Hīria, rātou ko Pirihira ko Akuira; he mea moremore tōna upoko i Kenekerea; he kī taurangi hoki nāna.
19 Ā, ka tae rātou ki Epeha, ka mahue rāua i a ia ki reira; ko ia i tomo ki te whare karakia, kōrerorero ai ki ngā Hūrai.
20 Ā, i tā rātou meatanga kia roa atu te wā e noho ai ia ki a rātou, kīhai ia i whakaae;
21 heoi, poroporoaki ana ki a rātou, ka mea, "E hoki mai anō ahau ki a koutou, ki te pai te Atua." Ā, rere atu ana ia i Epeha.
22 Ā, nō ka ū ia ki Hiharia, ka haere atu ka oha ki te hāhi, ā, haere ana ki Anatioka.
23 Ā, roaroa iho ki reira, ka haere, ā, hāereerea mārietia ana e ia te whenua Karatia, o Pirikia, me te whakaū i ngā ākonga katoa.

Ko Aporo kei Epeha kei Koriniti

24 Nā, ka haere mai tētahi Hūrai ki Epeha, ko
Aporo te ingoa, i whānau ki Arēhānaria, he pū
kōrero, he tangata kaha ki ngā karaipiture.
25 I whakaakona tēnei tangata ki te ara o te
Ariki; he tangata ia e toko tonu ake ana te
ngākau, ka kōrero ia, tika tonu hoki tāna
whakaako i ngā mea mō Īhu; heoi anō, tāna i
mātau ai ko te iriiri a Hoani.
26 Ka anga ia ka kōrero nui i roto i te whare
karakia. Nō te rongonga o Akuira rāua ko Pirihia
ki a ia, ka mau rāua ki a ia, ka āta whakaatu ki a
ia i te ara o te Atua.
27 Ā, nō ka mea ia kia haere ki Akāia, ka
tautokona ia e ngā tēina, ā, ka tuhituhi rātou ki
ngā ākonga kia whakamanuhiritia ia e rātou. Ā,
nō tōna taenga atu, ka whakakahangia e ia te
hunga i meinga nei e te aroha noa kia
whakapono;
28 kaha rawa hoki tāna whawhati i tā ngā
Hūrai i roto i te huihui; whakaaturia ana e ia tā
ngā karaipiture mō Īhu, ko te Karaiti ia.

19

Ko Pāora kei Epeha

1 I a Aporo i Koriniti, ka puta atu a Pāora nā
ngā wāhi o runga, ka tae ki Epeha, ā, tūpono atu
ko ētahi ākonga.
2 Ā, ka mea ki a rātou, “I riro rānei te Wairua
Tapu i a koutou i tō koutou whakaponotanga?”
Anō rā, ko rātou ki a ia, “Kāhore, kīanō mātou i
rongo noa mehemea te Wairua Tapu i hōmai.”
3 Ka mea ia ki a rātou, “I iriiria oti koutou ki
roto ki te aha?”

Ka mea rātou, “Ki roto ki tā Hoani iriiri.”
4 Nā, ka mea a Pāora, “Ko tā Hoani iriiri he
iriiri rīpenetā. I mea ia ki te iwi, kia whakapono
rātou ki tētahi e haere mai ana i muri i a ia, arā
ki a Īhu.”
5 Ā, ka rongo rātou i tēnei, ka iriiria i runga i te
ingoa o te Ariki, o Īhu.
6 Nā, ka oti te whakapā e Pāora ōna ringa ki
runga ki a rātou, ka tae mai te Wairua Tapu ki a
rātou; nā, ka kōrerotia e rātou ngā reo, ka poropiti
hoki.
7 Ā, ko tō rātou tokomaha kei te tekau mā rua.
8 Nā, ka tomo ia ki te whare karakia, ka kōrero
māia atu, e toru ngā marama i kōrerorero ai, i
kukume ai ki ngā mea o te rangatiratanga o te
Atua.
9 Ā, ka pakeke ētahi, ka whakateka, ka
whakahāwea ki taua ritenga i te aroaro o te
mano, ka mawehe atu ia i roto i a rātou, ka
wehea kētia ngā ākonga, ka kōrerorero i tēnei rā, i
tēnei rā, i roto i te kura o Tairanu.
10 Nā, e rua ōna tau i pēnei ai; ā, ka rongo
katoa te hunga e noho ana i Āhia, ngā Hūrai, ngā
Kariki, i te kupu a te Ariki, a Īhu.

Ngā Tama a Hewa

11 Nā, ehara i te merekara noa ake a te Atua i
mea ai kia meatia e ngā ringa o Pāora;
12 ina hoki, i te mauranga atu i ngā aikiha me
ngā ārai i tōna tinana ki te hunga mate, mutu ake
ō rātou mate, ā, puta atu ana ngā wairua kino i
roto i a rātou.
13 Kātahi, ka anga ētahi o ngā Hūrai hāereere
noa, he hunga pei wairua, ka whakahua i te

ingoa o te Ariki, o Īhu ki runga ki ētahi i ngā wairua kino, ka mea, “He whakahua tēnei nā mātou ki a koutou i a Īhu, i tā Pāora e kauwhau nei.”
14 Nā, i pērā anō ngā tama tokowhitu a tētahi Hūrai, a Hewa, he tohunga nui ia.
15 Nā, ka whakahoki te wairua kino, ka mea ki a rātou, “E mōhio ana ahau ki a Īhu, e mātau ana ki a Pāora; ko koutou ia, ko wai rā?”
16 Nā, ko te tūpeketanga o te tangata i a ia nei te wairua kino ki a rātou, kua kaha i a rātou, taea ana rātou e ia, nō ka oma tahanga rātou, ka oma mamae atu i taua whare.
17 Ā, ka mōhiotia tēnei e ngā tāngata katoa e noho ana i Epeha, e ngā Hūrai rātou tahi ko ngā Kariki; ā, ka tau te wehi ki a rātou katoa, ā, whakanuia ana te ingoa o te Ariki, o Īhu.
18 Ā, he tokomaha o te hunga whakapono i haere mai, i whāki, i whakakite i ā rātou mahi.
19 He tokomaha anō o te hunga i mahi i ngā mahi tinihanga, i huihui i ā rātou pukapuka, ā, tahuna ana i te aroaro o te katoa. Ā, ka taua ngā utu o aua pukapuka, ka kitea e rima tekau mano hiriwa.
20 Koia anō te nui o te tupu o te kupu a te Atua, te kaha.

Te Tutūtanga i Epeha

21 Ā, nō ka rite ēnei mea, ka mea a Pāora i roto i tōna wairua, kia tika nā Makeronia, nā Akāia, kia haere ki Hiruhārama; i mea ia, “Ka tae ahau ki reira, ko Rōma anō tāku e tiki ai e titiro.”
22 Ā, tokorua āna i tono ai ki Makeronia o te hunga e mahi ana ki a ia, ko Tīmoti rāua ko Eratu; ko ia i noho iho i Āhia mō tētahi wā.

23 Nā, i taua wā kīhai i nohinohi te ngangau i
puta ake mō taua Ara.
24 Tērā hoki tētahi tangata, ko Rimitiriu te
ingoa, he kaimahi hiriwa, nāna nei i hanga ngā
temepara hiriwa o Riana, kīhai hoki i nonohi ngā
utu i tika mai i tāna mahi ki ngā kaihanga.
25 Nā, ka whakaminea rātou e ia me ērā
kaimahi o ngā pērā, ā, ka mea, “E mara mā, e
mātau ana koutou, nō tēnei mahi ā tātou rawa.
26 Nā, e kite ana, e rongo ana koutou, ehara i te
mea ko Epeha anake, engari he iti te wāhi o Āhia
katoa kua mahue nei i tēnei Pāora te kukume, te
whakapeau kē i te tini o te tangata, e mea ana ia,
‘Ehara ēnei i te atua, e hangā nei e te ringa.’
27 Nā, ehara i te mea ko tō tātou nei wāhi anake
ka tata te kore noa iho; tērā anō hoki e
whakakāhoretia te temepara o te atua nui, o
Riana, ā, meāke memeha noa iho tōna nui, e
karakiatia nei e Āhia katoa, e te ao.”
28 Ā, nō tō rātou rongonga, ā, ka kī i te riri, ka
karanga ake, ka mea, “He nui a Riana o ngā
Epehi!”
29 Nā, ka tutū te puehu o te pā katoa, ā, ka oti
te hopu e rātou a Kaiu rāua ko Aritaku, he hunga
nō Makeronia, he hoa haere nō Pāora, nā, kotahi
tonu tā rātou kōkiritanga ki te whare mātakitaki.
30 Ā, i a Pāora e mea ana kia tomo ki roto ki te
iwi, kīhai ia i tukua e ngā ākonga.
31 Nā, ka unga tāngata mai ētahi o ngā
rangatira o Āhia, i pai nei ki a ia, ka mea kia kaua
ia e tuku i a ia ki roto ki te whare mātakitaki.
32 Heoi, puta kē te karanga a ētahi, puta kē a
ētahi; tino raruraru hoki taua whakaminenga; ko

te nuinga kīhai i mātau ki te mea i huihui ai
rātou.
33 Nā, ka mauria e rātou a Arēhanara i roto i te
hui, nā ngā Hūrai ia i mea kia whakatika atu. Ā,
tāwhiri ana te ringa o Arēhanara, i mea hoki kia
kōrerotia e ia tā rātou ki te iwi.
34 Heoi, ka mātau rātou he Hūrai ia, kotahi tonu
te reo o te katoa ki te karanga, ā tata noa ki te
rua ngā hāora, “He nui a Riana o ngā Epehi!”

35 Ā, ka māriri iho te huihui i te kaiwhakawā,
ka mea ia, “E ngā Epehi, ko wai te tangata kāhore
e mōhio ko te pā o ngā Epehi te kaitiaki
temepara o te atua nui, o Riana, o te
whakapakoko anō hoki i taka iho i a Hupita?
36 Nā, ka kore nei ēnei mea e taea te
whākorekore, heoi, kia āta noho, kaua hoki e
hīkaka te mahi.
37 Kua ārahina mai nei hoki e koutou ēnei
tāngata ki konei, ehara nei i te hunga tāhae mea
tapu, ehara hoki i te hunga kohukohu ki tō tātou
atua.
38 Nā, ki te mea he kupu tā Rimitiriu rātou ko
ōna hoa mahi mō tētahi tangata, e taea te
whakawā, ā, tēnei anō ngā kāwana; mā rātou
rātou e whakawā.
39 Nā, ki te mea he mea kē tā koutou e whai
nā, waiho mā te rūnanga tika te ritenga.
40 Ko wai hoki ka tohu? Tērā pea tātou e
whakawākia mō tēnei ngangautanga o nāianei,
kāhore nei ōna take; kāhore hoki he take e tika ai
tā tātou kōrero mō tēnei huihui.”
41 Ā, nō ka puaki ēnei kupu āna, ka tonoa atu e
ia te whakaminenga.

20

Ki Makeronia me Kariki

1 Ā, nō te mutunga o te ngangau, ka
karangatia e Pāora ngā ākonga, ka tohutohu i a
rātou, ka poroporoaki, ā, tūria atu ana e ia, haere
ana ki Makeronia.
2 Ā, ka hāereerea e ia aua wāhi, me te
whakahau i a rātou ki ngā kupu maha, ā, haere
ana ia ki Kariki;
3 ā, ka toru ōna marama ki reira. I ngā Hūrai
anō e whakatakoto whakaaro ana mōna, i a ia
meāke rere ki Hīria, ka whakaaro ia kia hoki mā
Makeronia.
4 Ā, i haere tahi i a ia tae noa ki Āhia, a Hopate
o Peria, te tama a Piru; a Aritaku rāua ko
Hekunu o Teharonika; a Kaiu o Rerepe; a Tīmoti
hoki rātou ko Tikiku, ko Toropimu o Āhia.
5 Otirā, kua haere atu ēnei i mua, ā, e tatari
mai ana ki a mātou i Toroa.
6 Nā, i te mutunga o ngā rā o te Taro
Rēwenakore ka rere atu mātou i Piripai, ā, pō
rima ka tae atu ki a rātou ki Toroa; ā, e whitu
ngā rā i noho ai ki reira.

Te Haerenga Whakamutunga o Pāora ki Toroa

7 Nā, i te rā tuatahi o te wiki, i te mea kua
huihui mātou ki te whawhati taro, ka kauwhau a
Pāora ki a rātou, e mea ana hoki ki te haere i te
aonga ake; ā, ka kūmea roatia tāna kōrero ā
waenganui pō rā anō.
8 Ā, he maha ngā rama i te rūma i runga, i te
wāhi i huihui ai mātou.
9 Nā, tērā tētahi taitamariki, ko Ūtiku te ingoa, i
te matapihi e noho ana, kua tino parangia e te
moe; ā, ka roa tonu te kauwhau a Pāora, nā, ka

pēhia rawatia ia e te moe, nā, ka taka iho i te
toru o ngā whakapaparanga o ngā rūma,
tangohia rawatia ake kua mate.
10 Nā, ka heke iho a Pāora, ā, hinga ana ki
runga ki a ia, awhi ana i a ia, ka mea, “Kei
ngangau koutou; kei roto hoki i a ia tōna
wairua.”
11 Nā, ka kake atu anō ia, ka whawhati taro, ka
kai, ā, ka roa rawa te kōrero ā pūao noa, ka
haere.
12 Heoi, ārahina oratia atu ana e rātou taua
taitama, kīhai hoki i nohinohi te koa.

Mai i Toroa ki Miretu

13 Nā, ko mātou kua riro i mua ki te kaipuke, ā,
rere ana ki Aho, i mea kia utaina a Pāora i reira;
nāna hoki i whakarite, i mea hoki ko ia me rā
uta.
14 Ā, ka tūtaki ki a mātou ki Aho, ka utaina ia,
ā, rere ana mātou ki Mitirini.
15 Rere atu ana mātou i reira, ā, i te aonga ake
ka taea te ritenga atu o Kio; ao ake anō ka ū ki
Hamo, ā, noho ana ki Torokiriuma; ao ake anō
ka ū ki Miretu.
16 I mea hoki a Pāora kia rere i waho ake o
Epeha, kei roa ia ki Āhia; i pōrangi hoki me kore
e rokohanga atu ia e te rā o te Petekoha ki
Hiruhārama.

Te Poroporoaki a Pāora ki ngā Kaumātua o Epeha

17 Nā, ka tono tāngata atu ia i Miretu ki Epeha,
hei tiki i ngā kaumātua o te hāhi.
18 Ā, nō tō rātou taenga mai ki a ia, ka mea ia
ki a rātou, “E mātau ana koutou ki tāku tikanga i

roto i a koutou i ngā rā katoa, nō te rā tuatahi iho anō o tōku taenga mai ki Āhia,
19 pāpaku noa iho te ngākau i mahi ai ahau ki te Ariki, he maha ia ngā roimata me ngā whakamātautau i pā ki ahau, i ngā Hūrai e whakatakoto whakaaro ana mōku.
20 Kīhai i puritia e ahau tētahi o ngā mea pai i whakakitea atu anō ki a koutou i ākona nuitia ki a koutou, i tēnei whare, i tēnei whare;
21 i kauwhautia hoki ki ngā Hūrai ki ngā Kariki, te rīpenetā whaka te Atua, me te whakapono ki tō tātou Ariki, ki a Īhu Karaiti.

22 “Nā, tēnei ahau te haere nei ki Hiruhārama, he hereherenga nā te wairua, kāhore hoki e mōhio ki ngā mea e pā ki ahau i reira;
23 heoi anō, ko tā te Wairua Tapu e whakaatu nei ki ahau i tēnei pā, i tēnei pā, e mea ana, kei te tāria mai ahau e ngā mekameka, e ngā mate.
24 Otirā, kāhore ahau e ihupuku ki te ora, hei painga ki ahau ake, engari, kia taea tāku e whai nei, me te mahi i hōmai ki ahau e te Ariki, e Īhu, arā kia whakaaturia te rongopai o te aroha noa o te Atua.

25 “Nā, e mōhio ana tēnei ahau, heoi anō, kitenga o tōku mata e tētahi o koutou, e te hunga i kauwhau haere nei ahau i te rangatiratanga o te Atua i roto i a koutou.
26 Koia ahau ka mea nei ki a koutou āianei, kāhore ōku poke i ngā toto o tētahi tangata.
27 Kīhai hoki ahau i manawapā ki te kauwhau i te whakaaro katoa o te Atua ki a koutou.
28 Nā, kia tūpato ki a koutou, ki te kāhui katoa anō i meinga ai koutou e te Wairua Tapu hei

kaitirotiro, whāngaia te hāhi a te Atua i hokona
nei e ia ki ōna ake toto.
29 E mōhio ana hoki ahau ki tēnei ka riro ahau
tērā e puta mai ki a koutou he wuruhi nanakia, e
kore nei e tohu i te kāhui;
30 ā, ka whakatika ake ētahi tāngata i roto i a
koutou anō, kōrero ai i ngā mea parori kē, hei
kukume i ngā ākonga kia whai i a rātou.
31 Nā reira, kia mataara, kia mahara anō ki
ngā tau e toru kīhai nei ahau i māngere i te pō, i
te ao, ki te whakatūpato i tēnei, i tēnei o koutou,
me te tangi anō ahau.
32 “Nā, tēnei ahau, te tuku nei i a koutou ki te
Atua, ki te kupu hoki o tōna aroha noa, e kaha
nei ki te whakatupu ake, ki te hoatu hoki i tētahi
wāhi ki a koutou i roto i te hunga katoa kua oti te
whakatapu.
33 Kīhai i hiahiatia e ahau te hiriwa, te kōura, te
kākahu rānei, o tētahi.
34 E mōhio ana anō koutou, nā ēnei ringa i
mahi ngā mea i matea e ahau, e ōku hoa hoki.
35 I ngā mea katoa i hoatu ahau he tauira ki a
koutou, kia pēnei tā koutou mahi kia atawhaitia
ai e koutou te hunga ngoikore, me te mahara ki
ngā kupu a te Ariki, a Īhu, i mea rā ia, ‘Ko te
whakawhiwhi, nui atu te hari i tō te whiwhi.’ ”
36 I te mutunga o tēnei whai kupu āna ka tukua
ōna turi ki raro, ka īnoi tahi ia me rātou katoa.
37 He nui hoki te tangi o te katoa; hinga iho
rātou ki runga ki te kakī o Pāora, ka kihi i a ia;
38 i tino mamae pū hoki rātou i te kupu i mea
ai ia, heoi anō, tō rātou kitenga i tōna mata. Nā,
ka ārahi rātou i a ia ki te kaipuke.

21

Ka Haere a Pāora ki Hiruhārama

1 Heoi, ka wehe mātou i a rātou, ka rere, ā, tika
tonu atu, tae noa ki Koha, ā, ao ake te rā kei
Roro, i reira atu ki Pātara.
2 Nā, ka rokohanga tētahi kaipuke e
whakawhiti atu ana ki Pinikia, ā, eke ana mātou
ki runga, rere ana.
3 Ā, ka kitea Kaiperu, ka mahue ake i te taha ki
mauī, ka rere atu mātou ki Hīria, ā, ka ū ki Tāira;
hei reira hoki te kaipuke ruke ai i tōna utanga.
4 Ā, ka kitea ngā ākonga, e whitu ngā rā i noho
ai mātou ki reira. Ka kōrero hoki rātou ki a Pāora,
he mea nā te Wairua, kia kaua ia e haere ki
Hiruhārama.
5 Ā, ka rite aua rā o mātou, ka puta atu mātou,
ka haere; me te kawe anō rātou katoa, me ngā
wāhine, me ngā tamariki, i a mātou ā waho rā
anō o te pā. Nā, ka tukua ō mātou turi ki te
tahatai, ka īnoi;
6 kātahi ka poroporoaki mātou tētahi ki tētahi; ā,
eke ana mātou ki te kaipuke; ko rātou ia i hoki ki
ō rātou kāinga.
7 Ā, ka tutuki tō mātou rerenga atu i Tāira, ka
tae ki Toromai, nā, ka oha atu ki ngā tēina, ā,
kotahi te rā i noho ai ki a rātou.
8 I te aonga ake ka tūria atu e mātou, ka haere
ki Hiharia; ā, tomo ana ki te whare o Piripi
kaikauwhau, ko ia nei tētahi o ngā tokowhitu;
noho ana i a ia.
9 Nā, tokowhā ngā tamāhine a taua tangata, he
wāhina, he poropiti.
10 Ā, ka maha ō mātou rā i noho ai, ka haere
mai tētahi poropiti i Hūria, ko Akapu te ingoa.

11 Ā, nō tō rātou taenga mai ki a mātou, ka mau
ki te whītiki o Pāora, herea iho e ia ōna ake ringa
me ōna waewae, ka mea, “Ko tā te Wairua Tapu
kōrero tēnei, E pēneitia te here te tangata nōna
tēnei whītiki e ngā Hūrai i Hiruhārama, e tukua
atu anō ia ki ngā ringa o ngā tauiwi.”
12 Heoi, i tō mātou rongonga i ēnei mea, ka
tohe mātou ko ngā tāngata o taua kāinga, kia
kaua ia e haere ki Hiruhārama.
13 Nā, ko te whakahokinga a Pāora, “He aha tā
koutou e tangi, e whakangākaukore nei i ahau?
Ehara hoki i te mea ko te here anake tāku e pai
ai, engari ko te mate anō hoki ki Hiruhārama,
mō te ingoa o te Ariki, o Īhu.”
14 Ā, nō tōna korenga i rongo, ka mutu tā
mātou, ka mea, “Kia meatia tā te Ariki e pai ai.”
15 Ā, ka pahemo ēnei rā, ka takai mātou i ā
mātou mea, ā, haere ana ki Hiruhārama.
16 I haere tahi anō i a mātou ētahi o ngā ākonga
o Hiharia; nā rātou i mau ake a Nahona o
Kaiperu, he ākonga tawhito hei tukunga atu mō
mātou.

Ka Haere a Pāora ki a Hēmi

17 Ā, i tō mātou taenga ki Hiruhārama, ka koa
ngā tēina ki a mātou.
18 I te aonga ake, ka haere tahi mātou ko Pāora
ki a Hēmi; i reira anō ngā kaumātua katoa.
19 Nā, ka oha ia ki a rātou, ka kōreroṭia
takitahiṭia ngā mea i mea aṭ te Atua kia mahia e
ia i roto i ngā tauiwi.
20 Nō tō rātou rongonga, ka whakakorōria i te
Atua, ka mea ki a ia, “Kua kite koe, e tō mātou

teina, i ngā mano tini o ngā Hūrai kua
whakapono nei; e uaua katoa ana hoki ki te ture.
21 Kua rongo anō hoki rātou ki a koe, e
whakaako ana koe i ngā Hūrai katoa i roto i ngā
tauiwi, kia whakarērea a Mohi, e mea ana kia
kaua rātou e kokoti i ngā tamariki, kia kaua anō
e haere i runga i ngā ritenga o mua.
22 Nā, me pēhea? E kore hoki e kore ka rongo
rātou ki tōu taenga mai.
23 Nā, me mea e koe tēnei e kōrerotia nei e
mātou ki a koe. Tokowhā e mātou tāngata, he
kupu taurangi tā rātou.
24 Tangohia ēnei, kia purea ngātahitia koutou,
māu anō e utu ā rātou mea, kia waruhia ai ō
rātou mātenga. Ā, ka kite rātou katoa he teka noa
ngā mea i kōrerotia mōu; engari ko koe, he tika
tāu haere, kei te whakarite anō koe i te ture.
25 Tēnā ko ngā tauiwi kua whakapono, kua
tuhituhi atu mātou, kua whakatakoto tikanga
atu, kia tūpato rātou i ngā mea e patua ana mā
ngā whakapakoko, i te toto, i te mea kua nōtia te
kakī, i te moe tāhae."
26 Nā, ka mau a Pāora ki aua tāngata, ā, i te
aonga ake ka pure tahi, ka haere tahi rātou ki
roto ki te temepara, hei whakaatu ka whakaritea
ngā rā mō te purenga, kia whakaherea rā anō he
whakahere mō tētahi, mō tētahi o rātou.

Ka Mau a Pāora i roto i te Temepara

27 Heoi, ka tata ngā rā e whitu te taka, ka kitea
ia i roto i te temepara e ētahi Hūrai o Āhia; nā
rātou i whakaoho te mano katoa, ā, ka pā ō rātou
ringa ki a ia,

28 ka karanga, “E ngā tāngata o Īharaira,
āwhinatia mai! Ko te tangata tēnei e whakaako
nei i ngā tāngata katoa o ngā wāhi katoa ki ngā
mea whakahē mō te iwi, mō te ture, mō tēnei
kāinga hoki. Kua kawea mai anō e ia ētahi Kariki
ki roto ki te temepara, ā, ka noa nei i a ia tēnei
wāhi tapu.”
29 I kite hoki rātou i mua he hoa nōna i roto i te
pā, ko Toropimu o Epeha; tohu noa rātou, kua
mauria mai ia e Pāora ki roto ki te temepara.
30 Nā, ka oho te pā katoa, ka oma ngā tāngata.
Ā, ka mau rātou ki a Pāora, tōia ana ia ki waho o
te temepara; tūtakina tonutia atu ngā tatau.
31 Nā, i a rātou e whai ana kia patua ia, ka tae
te rongo ki te rangatira mano o te hapū hōia,
kua tutū te puehu i Hiruhārama katoa.
32 Nā, hohoro tonu tāna mau ki ētahi hōia, ki
ētahi keneturio, ā, oma iho ana ki a rātou. Ā, nō
tō rātou kitenga i te rangatira mano, i ngā hōia
hoki, ka mutu te patu i a Pāora.
33 Nā, ka whakatata mai te rangatira mano, ka
tango i a ia, ka mea kia herea ia ki ngā
mekameka e rua; ā, ka ui ko wai ia, i aha hoki ia.
34 Nā, he karanga anō tā ētahi, he karanga kē
tā ētahi, i roto i te mano. Nā, kīhai ia i mōhio ki te
tino tikanga, i te ngangau hoki, ā, whakahaua
ana kia ārahina ia ki te pā.
35 Ā, nō tōna taenga ki te pikitanga, ka hikitia
ia e ngā hōia i te taututetutenga hoki a te tāngata;
36 i aru hoki te huihui o te iwi, me te karanga,
“Whakamatea ia!”

Te Whakahoki Kōrero a Pāora mōna anō

37 Ā, nō ka whano a Pāora te kawea ki roto ki
te pā, ka mea ia ki te rangatira mano, “E pai ana
rānei kia kōrero ahau i tētahi kupu ki a koe?”
Ka mea ia, “E mātau ana rānei koe ki te reo
Kariki?
38 Ehara oti koe i te Īhipiana, nāna nei i
whakatupu te tutū i mua ake rā, ā, mauria ana e
ia ngā tāngata kōhuru e whā mano ki te koraha?”
39 Ka mea a Pāora, “He Hūrai ahau, nō Tarahu o
Kirikia, he tangata tupu nō taua pā, ehara hoki i
te pā ingoakore. Nā, ko tāku īnoi tēnei ki a koe,
tukua ahau kia kōrero ki te iwi.”
40 Nā, tukua ana e ia, ā tū ana a Pāora ki te
pikitanga, ka tāwhiri tōna ringa ki te iwi. Nā,
mutu pū te turituri, ka kōrero ia, nō ngā Hiperu
te reo, ka mea:

22

1 “E ōku tuākana, e ōku mātua, whakarongo ki
tēnei kōrero āku ki a koutou.”
2 Ā, ka rongo rātou ko te reo Hiperu tāna i
kōrero ai ki a rātou, kātahi ka mutu rawa te kīkī.
Ā, ka mea ia:
3 “He Hūrai ahau, i whānau ki Tarahu o Kirikia,
i whakatupuria i roto i tēnei pā ki ngā waewae o
Kamariere, i āta whakaakona ki te tino tikanga o
te ture o ngā mātua, i uaua anō ahau mō te Atua,
i pēnā me koutou katoa ināianei.
4 Ā, whakatoia ana e ahau ngā tāngata o tēnei
Tikanga, tae ana ki te mate; herea ana e ahau
ngā tāne me ngā wāhine, ā, tukua ana ki ngā
whare herehere.
5 Mā te tohunga, nui tēnei kōrero āku e
whakatika, mā te huihui hoki o ngā kaumātua

katoa. I riro mai hoki i ahau ā rātou pukapuka ki
ngā tēina, ā, haere ana ahau ki Ramahiku, kia
herea, kia ārahina mai hoki te hunga o reira ki
Hiruhārama kia whakamamaetia."

Ka Kōrero a Pāora mō tōna Huringa ki te Whakapono

6 "Nā, i ahau e haere ana, e whakatata ana ki
Ramahiku, i te poutūmārōtanga, ka whiti
whakarere mai ki ahau he mārama nui nō te
rangi.
7 Ā, hinga ana ahau ki te whenua, ka rangona
he reo e mea ana ki ahau, 'E Haora, e Haora, he
aha tāu e whakatoi nei i ahau?'
8 Nā, ka whakahokia e ahau, 'Ko wai koe, e te
Ariki?' Ka mea ia ki ahau, 'Ko Īhu ahau o
Nahareta, e whakatoia nei e koe.'
9 I kite anō ōku hoa i te mārama, otirā kīhai i
rongo i te reo ōna i kōrero ki ahau.
10 Ka mea ahau, 'Me aha ahau, e te Ariki?' Ka
mea te Ariki ki ahau, 'Whakatika, haere ki
Ramahiku; ā, ka kōrerotia ki a koe i reira ngā
mea katoa kua whakaritea kia meinga e koe.'
11 Heoi, i te mea kāhore ahau i kite, nā te
korōria hoki o taua mārama, ka ārahina-ā-ringatia
ahau e ōku hoa haere, ka tae ki Ramahiku.
12 "Nā, ko tētahi tangata, ko Anania, he tangata
karakia, i rite tonu nei ki tā te ture āna mahi, ā, e
kōrerotia paitia ana e ngā Hūrai katoa e noho ana
i reira,
13 haere mai ana ia ki ahau, ā tū ana i tōku
taha, ka mea mai ki ahau, 'E tōku teina, e Haora,
titiro ake!' Ā, i taua hāora anō ka titiro ahau ki a
ia.

14 I mea anō ia, ‘Nā te Atua o ō tātou mātua koe
i whiriwhiri, kia mātau ki tāna e pai ai, kia kite i
a te Tika, kia rongo hoki i te reo o tōna māngai.
15 Nō te mea ko koe hei kaiwhakaatu māna ki
ngā tāngata katoa, mō ngā mea i kite ai, i rongo
ai koe.
16 Nā, he aha tāu e whakaroa nei? Whakatika,
kia iriiria koe, kia horoia ōu hara, me te karanga
anō ki te ingoa o te Ariki.’ ”

Te Karangatanga a Pāora kia Kauwhau ki ngā Tauiwi

17 “Ā, nō tōku hokinga mai ki Hiruhārama, i
ahau e īnoi ana i roto i te temepara, ka puta te
ngākau matakite ki ahau;
18 ā, ka kite ahau i a ia e mea ana mai ki ahau,
‘E āhua, kia hohoro te haere atu i Hiruhārama; e
kore hoki rātou e tango i tāu kōrero mōku.’
19 Nā, ko tāku meatanga, ‘E te Ariki, e mātau
ana rātou, he kaiherehere ahau, he kaiwhiu i
roto i ngā whare karakia, i te hunga i
whakapono ki a koe.
20 Ā, i te whakahekenga o ngā toto o tōu
kaiwhakaatu, o Tepene, i reira ahau e tū ana, e
whakaae ana, e tiaki ana hoki i ngā kākahu o ōna
kaiwhakamate.’
21 Nā, ko tāna meatanga ki ahau, ‘Haere. Ka
ungā hoki koe e ahau ki tawhiti ki ngā tauiwi.’ ”
22 Ā, whakarongo ana rātou ki a ia taea noatia
tēnei kupu, nā, ka hāmama rātou, ka mea,
“Whakamatea atu te korokē nei i runga i te
whenua! E kore hoki e pai kia ora ia.”
23 Heoi, i a rātou e karanga ana, e rukeruke ana
i ō rātou kākahu, e ākiri ana i te puehu ki te rangi.

24 Ka whakahau te rangatira kia kawea ia ki te
pā, ka mea kia whiua, kia uia; kia mātau ai ia ki
te mea i pēnei ai rātou te karanga ki a ia.
25 Ā, ka oti ia te here e rātou ki ngā here, ka
mea a Pāora ki te keneturio e tū ana i reira, "He
mea tika rānei kia whiua e koutou te tangata, he
tangata nō Rōma, i te mea kāhore anō i mau noa
tōna hē?"
26 Ā, nō te rongonga o te keneturio, ka haere,
ka kōrero ki te rangatira mano, ka mea, "He aha
tāu e mea ai? Nō Rōma hoki te tangata nei."
27 Nā, ka haere mai te rangatira mano, ka mea
ki a ia, "Kōrero mai ki ahau, nō Rōma koe?"
Ka mea ia, "Āe."
28 Nā, ka whakahoki te rangatira mano, "Nā te
moni nui i whiwhi ai ahau ki tēnei taonga, hei
tangata whenua nō Rōma."
Ka mea a Pāora, "Ko ahau i whānau tonu nō
Rōma."
29 Nā whakarērea tonutia iho ia e te hunga e
mea ana ki te ui ki a ia; i mataku hoki te
rangatira mano, tōna rongonga nō Rōma ia,
mōna hoki i here i a ia.

Ko Pāora kei mua o te Rūnanga

30 Nā, i te aonga ake ka mea ia kia mātau ki te
tikanga, ki te mea i whakawākia ai ia e ngā
Hūrai, ka wewete i ōna here, ka whakahau kia
haere mai ngā tohunga nui, me tō rātou rūnanga
katoa, ā, ārahina iho ana a Pāora, whakatūria ana
ki tō rātou aroaro.

23

1 Nā, ka titiro pū a Pāora ki te rūnanga, ka mea,
"E ōku tuākana, tika tonu ki tōku mahara tāku

whakahaere i te aroaro o te Atua, ā taea noatia
tēnei rā."
2 Nā, ka mea a Anania tohunga nui ki te hunga
e tū ana i tōna taha, kia pākia tōna māngai.
3 Anō rā, ko Pāora ki a ia, "Tēnei ake ka papaki
te Atua i a koe, e te pakitara kua oti te pani ki te
paru mā! Ā, ka noho mai koe hei whakawā i
ahau i tā te ture i whakatakoto ai, me te
whakahau anō kia pākia ahau, e hē nei tēnā ki te
ture?"
4 Nā, ka mea te hunga e tū tata ana, "E
whakamanumanu ana koe ki te tohunga nui a te
Atua?"
5 Anō rā ko Pāora, "Kīhai ahau i mātau, e ōku
tuākana, ko ia te tohunga nui; kua oti hoki te
tuhituhi, 'Aua e kōrerotia kinotia te rangatira o
tōu iwi.' "
6 Ā, nō ka kite a Pāora nō ngā Haruki ētahi, ko
ētahi nō ngā Parihi, ka karanga ia i roto i te
rūnanga, "E ōku tuākana, he Parihi ahau, he tama
nā ngā Parihi. Ko te aranga o te hunga mate e
tūmanakohia nei te mea e whakawākia nei ahau."
7 Ā, nō tāna kōrerotanga i tēnei, ka tohetohe
ngā Parihi rātou ko ngā Haruki; ka wahirua hoki
te huihui.
8 E mea ana hoki ngā Haruki, kāhore he
aranga, kāhore he anahera, he wairua rānei; ko
ngā Parihi ia e whakaae ana ki aua mea e rua.
9 Ā, ka nui te ngangare; ka whakatika ētahi o
ngā karaipi o tō ngā Parihi taha, ka totohe, ka
mea, "Kāhore anō i mau i a mātou te hē o tēnei
tangata. Tēnā, ka pēhea, mehemea kua kōrero
tētahi wairua ki a ia, tētahi anahera rānei?"

10 Ā, nō ka nui te ngangau, ka mataku te
rangatira mano kei motumotuhia a Pāora e
rātou, nā, ungā ana e ia ngā hōia kia heke atu, ki
te tango mai i a ia i roto i a rātou, kia ārahina
hoki ki te pā.
11 Ā, i taua pō ka tū te Ariki ki tōna taha, ka
mea, “Kia māia! Kia pēnā i a koe i whakaatu nā
mōku i Hiruhārama, tāu whakaatu hoki ki Rōma.”

Te Whakangārahu ki a Pāora

12 Ao ake te rā, ka huihui ētahi o ngā Hūrai, ka
maka oati ki a rātou anō, ka mea, kia kaua rātou
e kai, kia kaua e inu, kia whakamatea rā anō e
rātou a Pāora.
13 Ā, e whā tekau ngahoro ngā tāngata nāna
tēnei oatitanga.
14 Nā, ka haere rātou ki ngā tohunga nui rātou
ko ngā kaumātua, ka mea, “Kua oati mātou i
tētahi oati nui, kia kaua e pā kai, kia mate rā anō
a Pāora i a mātou.
15 Nā, mā koutou tahi ko te rūnanga e kī atu ki
te rangatira mano kia ārahina iho ia ki a koutou
āpōpō, me te mea nei e mea ana koutou kia āta
mōhiotia te take ki a ia. Ko mātou ia, i te mea
kīanō ia i tata noa, ka noho rite ki te whakamate
i a ia.”
16 Otirā, ka rongo te tama a te tuahine o Pāora
ki tō rātou whakaaro whakapapa, ka haere ia, ka
tomo ki te pā, ka kōrero ki a Pāora.
17 Kātahi, ka karanga a Pāora ki tētahi
keneturio, ka mea, “Ārahina atu te tamaiti nei ki
te rangatira mano; he kōrero hoki tāna ki a ia.”
18 Nā, ka mau ia ki a ia, ka ārahi i a ia ki te
rangatira mano, ka mea, “I karanga te herehere,

a Pāora, i ahau, i mea kia ārahina mai tēnei
tamaiti ki a koe, he kōrero hoki tāna ki a koe."
19 Nā, ka mau te rangatira mano ki tōna ringa,
ka haere ki tahaki, ka ui atu, "He aha tāu mea
hei kōrero ki ahau?"
20 Anō rā ko tērā, "Kua whakatakoto whakaaro
ngā Hūrai kia mea ki a koe kia ārahina iho a
Pāora āpōpō ki te rūnanga, ānō e āta uia anō e
koe tētahi atu mea mōna.
21 Nā, aua koe e rongo ki a rātou; e whā hoki
tekau ngahoro tāngata o rātou e whanga ana ki a
ia. Kua puaki tā rātou oati, kia kaua e kai, kia
kaua e inu, kia mate rā anō ia i a rātou. Nā, kua
rite tēnei rātou, e tatari ana ki te kupu whakaae i
a koe."
22 Kātahi, ka tukua atu taua tamaiti e te
rangatira mano, ka mea ia, "Kaua e kōrerotia ki
tētahi tāu whakaaturanga mai i ēnei mea ki
ahau."

Te Mauranga i a Pāora ki a Pirika te Kāwana

23 Nā, tokorua ngā keneturio i karangatia e ia;
i mea ia, "Kia rite mai ētahi hōia kia rua rau hei
haere ki Hiharia, me ētahi hōia eke hōiho kia
whitu tekau, me tētahi hunga mau mātia kia rua
rau, i te toru o ngā hāora o te pō.
24 Ā, ka whakahau ia ki a rāua, kia whakaritea
mai he kararehe, hei whakanohoanga iho mō
Pāora ki runga, kia kawea oratia ai ia ki a Pirika,
ki te kāwana."
25 Ā, i tuhituhia e ia he pukapuka, ka pēnei:
26 "Nā Karauria Raihia ki a Pirika, ki te kāwana
pai rawa: Tēnā koe.

27 “I hopukia tēnei tangata e ngā Hūrai, ā, i a
ia ka tata te whakamatea e rātou, ka puta atu
ahau me ngā hōia, ā, tangohia mai ana ia; i
rongo hoki ahau nō Rōma ia.
28 I mea anō ahau kia rongo i te take i
whakawākia ai ia e rātou, ā ārahina ana ia e ahau
ki tō rātou rūnanga.
29 Nā, ka kite ahau he kupu tautohe nō tō
rātou ture i whakawākia ai ia, kāhore hoki ōna hē
i tika ai te mate, te here rānei.
30 Ā, nō te whakaaturanga mai ki ahau, kei
te whakapapatia he mate mō te tangata nei,
tonoa tonutia ia e ahau ki a koe, i mea hoki ahau
ki ōna kaiwhakapae, kia kōrerotia ki a koe ngā
mea mōna.”
31 Nā, ka mau ngā hōia ki a Pāora, ka pērā me
te mea i kōrerotia ki a rātou, ā, ārahina ana ia i te
pō ki Anatipatari.
32 Ao ake te rā ka tukua atu ngā tāngata eke
hōiho hei hoa haere mōna, ā, hoki ana rātou ki te
pā.
33 Ā, nō te taenga o ērā ki Hiharia, ka hoatu te
pukapuka ki te kāwana, ā, whakatūria ana a
Pāora ki tōna aroaro.
34 Ā, nō te tirohanga iho o te kāwana, ka ui, nō
tēhea kāwanatanga ia; ā, i tōna rongonga nō
Kirikia ia,
35 ka mea ia, “Ka whakarongo ahau ki a koe,
ina tae mai anō hoki ōu kaiwhakapae.” Ā, i
whakahau ia, kia tiakina ia i roto i te whare
whakawā o Herora.

24

Te Take ki a Pāora

1 Nā, ka pahure ngā rā e rima, ka haere atu a
Anania, te tohunga nui rātou ko ētahi kaumātua,
ko tētahi kaikōrero hoki, ko Tereturu, whakakite
ai i ngā hē o Pāora ki te kāwana.
2 Ā, ka oti ia te karanga, ka tīmata a Tereturu
te whakawā, ka mea:
"I te mea nāu i hua ai te rangimārie ki a mātou,
he āta ngārahu hoki nāu i whakatikatikaina ai
ngā kino ki tēnei iwi.
3 Nui atu tā mātou whakawhetai mō aua mea
ka riro mai nei i a mātou, i ngā wā katoa, i ngā
wāhi katoa, e Pirika, e te tangata pai rawa.
4 Otiia, e kore e nui atu tāku whakaware i a
koe, koia ka īnoi atu ki a koe kia pai koe ki te
whakarongo mai ki ētahi kupu torutoru a mātou.
5 I mau hoki i a mātou te korokē nei, he
tangata whakatūtehu, e whakaoho ana i ngā
Hūrai katoa o te ao, ko ia hoki te tino take o te
tītorehanga ki tā ngā Nahareti.
6 I mea hoki ia kia whakanoatia te temepara:
nā ka hopu mātou i a ia, ka mea kia whakawākia
ia ki tā tō mātou ture i whakatakoto ai.
7 Otirā, i puta mai a Raihia, te rangatira mano,
ā, tangohia kinotia atu ana ia i ō mātou ringa.
8 Ā, ungā ana ōna kaiwhakapae kia haere mai
ki a koe: māu e ui ki a ia, kia rongo ai koe ki ēnei
mea katoa e whakawākia nei ia e mātou."
9 Ā, i whakaae hoki ngā Hūrai ki taua
whakapae, i mea, "Koia tērā ko aua mea."

Tā Pāora Tohe i mua i a Pirika

10 Ā, ka tohu atu te kāwana ki a ia kia kōrero,
ka whakahokia e Pāora: "E mātau ana ahau, ka

maha ōu tau e whakawā nei koe i tēnei iwi, koia
i pai ai tōku ngākau ki te tohe i te tika o āku mea.
11 E takoto kau ana hoki hei mōhiotanga mōu,
kāhore i maha ake i te tekau mā rua ngā rā ōku i
haere nei ki Hiruhārama, ki te karakia.
12 Kīhai anō ahau i mau i a rātou i roto i te
temepara e totohe ana ki tētahi, e mea ana rānei i
te mano kia tutū, kāhore i ngā whare karakia,
kāhore anō hoki i te pā.
13 E kore anō e taea e rātou te whakatau ki
ahau i tōu aroaro ngā mea e whakawākia nei
ahau e rātou.
14 Otirā, me whāki tēnei e ahau ki a koe, ko te
Ara e kīia nei e rātou he tītorehanga, ko tāku tēnā
i ahau e karakia nei ki te Atua o ōku mātua; e
whakapono ana hoki ahau ki ngā mea katoa kua
oti te whakarite i roto i te ture, kua oti hoki te
tuhituhi ki tā ngā poropiti.
15 E tūmanako ana ki tā te Atua, ki tā ēnei anō
hoki e whakaae nei, arā tēnei ake ka ara te
hunga mate, ngā tāngata tika, ngā tāngata hē.
16 Tēnei anō tāku e whai nei, kia harakore tonu
tōku hinengaro i te aroaro o te Atua, o ngā
tāngata.

17 “Nā, muri iho i ngā tau e maha, ka tae mai
ahau ki te kawe mai i ngā mea atawhai
rawakore ki tōku iwi, me ngā whakahere.
18 I kitea ahau i reira e rātou, e purea ana i
roto i te temepara, kāhore he huihui, kāhore he
ngangau.
19 Tērā anō rā ētahi Hūrai nō Āhia; ko te tikanga
kia haere mai rātou ki a koe ki te whakawā, ki te
mea he mea tā rātou mōku.
20 Tēnei rānei mā ēnei tāngata tonu e kōrero, me

i kitea e rātou he hē tōku, i ahau e tū ana i mua i te rūnanga,
21 ko taua kupu kotahi pea i karanga ai ahau, i ahau e tū ana i roto i a rātou, ‘Ko te aranga o te hunga mate te mea e whakawākia nei ahau e koutouināianei.’ ”
22 Otirā, i te mea he nui atu tōna mōhio ki taua Ritenga, ka ungā rātou e Pirika, ka mea ia, “Kia tae mai a Raihia, te rangatira mano, ka tino rapu ahau ki te tikanga o ā koutou mea.”
23 Nā, ka mea ia ki te keneturio kia tiakina a Pāora, kia waiho noa anō ia, kia kaua e rīria ōna hoa ina mahi ki a ia.

Ko Pāora i te Aroaro o Pirikia rāua ko Ruhuhira

24 Nā, muri iho i ētahi rā ka tae mai a Pirika rāua ko tāna wahine ko Ruruhira, he Hūrai, ka mea ia kia tīkina atu a Pāora, ā, ka whakarongo ki a ia ki te whakapono ki a te Karaiti.
25 Ā, i a ia e kōrero ana ki ngā mea o te tika, ki te hiahia kia pēhia, ki te whakawākanga kei te haere mai, ka wiri a Pirika, ka mea, “Haere āianei; kia wātea ahau, ka karanga atu ai anō i a koe.”
26 Tohu noa hoki ka hoatu ki a ia he moni e Pāora; koia i hono ai te tiki atu i a ia, te kōrero ki a ia.
27 Otirā, ka pahure ngā tau e rua, ka whakakapia a Pirika e Porohia Petuha; ā, i tōna hiahia ki te whakamānawareka i ngā Hūrai, ka waiho e Pirika a Pāora kia here ana.

25

Ka Īnoi a Pāora ki te Emepara

1 Nō te taenga mai o Petuha ki te kāwanatanga,
ka toru ngā rā, ka haere atu ia i Hiharia ki
Hiruhārama.
2 Nā, ka kōrero te tohunga nui me ngā
rangatira o ngā Hūrai ki a ia mō Pāora, ka tohe ki
a ia,
3 kia whakaaetia tā rātou mōna, kia tīkina atu
ia ki Hiruhārama, he whanga hoki tō rātou mōna
kia whakamatea ki te ara.
4 Otirā, ka whakahokia e Petuha, kei Hiharia a
Pāora e pupuri ana, ā, tērā e hohoro tōna haere
ki reira.
5 I mea anō ia, “Me haere tahi anō i ahau ki
raro ngā mea ō koutou e whai mana ana, ki te
whakawā i taua tangata, ki te mea he kino tōna.”
6 Ā, ka noho ia i a rātou mō ngā rā e waru,
ngahuru rānei, nā, ka haere ki Hiharia; ao ake te
rā ka noho ki te nohoanga whakawā, ā, ka mea
kia ārahina mai a Pāora.
7 Ā, nō tōna taenga atu, e tū ana tērā ngā Hūrai
i haere mai i Hiruhārama, he maha, he nui ngā
hē i whakapāngia e rātou ki a Pāora; heoi kīhai i ū
tā rātou.
8 Ā, ka utua e Pāora, “Kāhore rawa ōku hara ki
te ture a ngā Hūrai, kāhore hoki ki te temepara,
kāhore anō ki a Hīhā.”
9 Heoi, ka mea a Petuha ki a Pāora, i tōna
hiahia kia paingia e ngā Hūrai, “E pai ana rānei
koe kia haere ki Hiruhārama, ki reira
whakawākia ai mō ēnei mea ki tōku aroaro?”
10 Anō rā ko Pāora, “E tū ana ahau ki te
nohoanga whakawā o Hīhā, hei reira tonu ahau
whakawākia ai; kāhore ōku hē ki ngā Hūrai, kua
tino kitea nā hoki e koe.

11 Me he hē tōku, kua meinga rānei e ahau
tētahi mea e tika ai te mate, e kore ahau e kino
kia mate; tēnā ko tēnei, he teka ngā mea e
whakapāngia nei e rātou ki ahau, e kore e āhei
kia tukua ahau e tētahi ki a rātou. He karanga
tēnei nāku ki a Hīhā."
12 Nā, ka kōrerorero a Petuha ki te rūnanga, ā,
ka mea, "Kua karanga koe ki a Hīhā; nā me
haere koe ki a Hīhā."

Ka Kōrero a Pāora ki a Akaripa me Perenika

13 Ā muri iho i ētahi rā, ka tae atu a Kīngi
Akaripa, rāua ko Pereniki ki Hiharia, ā, ka oha ki
a Petuha.
14 Ā, ka pō maha rāua e noho ana i reira, ka
kōrerotia e Petuha ki te kīngi te take mō Pāora, ka
mea, "Tēnei tētahi tangata i waiho iho e Pirika e
here ana.
15 Ā, i ahau i Hiruhārama, ka kōrerotia mai ia ki
ahau e ngā tohunga nui, e ngā kaumātua o ngā
Hūrai, ka tono rātou kia whakawākia ia.
16 "Nā, ko tāku whakahokinga atu ki a rātou,
'Ehara i te ritenga nā ngā tāngata o Rōma kia
tukua he tangata kia mate i te mea kīanō i
tūtataki noa te tangata e whakawākia ana ki ngā
kaiwhakapae, i whai wāhi rānei ki te whakahoki
kupu ki te kupu whakawā mōna.'
17 Nō reira, i tō rātou minenga mai ki konei,
kīhai ahau i whakaroa; ao ake te rā ka noho
ahau ki te nohoanga whakawā, ka mea kia
ārahina mai taua tangata.
18 Ā, i te tūranga o ngā kaiwhakapae, kīhai
tētahi hē o āku i whakaaro ai i kōrerotia e rātou
mōna.

19 Heoi, he kupu tautohetohe nō tā rātou
karakia tā rātou i mea ai ki a ia, ko tētahi Īhu anō
i mate, e kīia ana hoki e Pāora kei te ora.
20 Heoi, pōhewa noa iho ahau ki taua tautohe,
ka mea hoki me kore ia e pai kia haere ki
Hiruhārama, ki reira whakawākia ai mō aua
mea.
21 Nō te karangatanga a Pāora kia waiho ia kia
whakarangona tāna e te emepara, ka
whakahaua e ahau kia puritia ia, kia tukua rā
anō ia e ahau ki a Hīhā."
22 Ka mea a Akaripa ki a Petuha, "E hiahia ana
anō ahau kia rongo i taua tangata."

Ka mea ia, "Ko āpōpō koe rongo ai ki a ia."

23 Heoi, i te aonga ake, ka tae atu a Akaripa
rāua ko Pereniki, me ngā whakapaipai maha, ā,
tomo ana ki te whare whakarongo, rātou ko ngā
rangatira mano, ko ngā tāngata nunui o te pā, ā,
ka whakahaua e Petuha, ka mauria mai a Pāora.
24 Nā, ka mea a Petuha, "E Kīngi Akaripa, e ngā
tāngata katoa hoki e noho nei tātou, ka kite
koutou i tēnei tangata, i tohe mai ai ki ahau te
huihui katoa o ngā Hūrai i Hiruhārama, i konei
anō hoki, i karanga ai, ehara rawa i te tika kia
waiho ia kia ora ana.
25 Otirā, i kite ahau, kāhore āna mahi e tika ai
te mate; ā, i te mea nāna anō i karanga ki te
emepara, ka mea ahau kia ungā atu ia.
26 Kāhore ia āku tino mea e tuhituhi atu ai
ahau mōna ki tōku ariki. Koia ahau ka ārahi mai
nei i a ia ki a koutou, ki a koe rawa anō, e Kīngi
Akaripa, kia whai mea ai ahau hei tuhituhinga
atu, ua mutu te uiui.

27 Ki tāku hoki he mea hē kia ungā atu he herehere, ā, kia kaua hoki e kōrerotia te mea i whakawākia ai ia.”

26

Tā Pāora Tohe i te Aroaro o Akaripa

1 Nā, ko te meatanga a Akaripa ki a Pāora, “E āhei ana koe kia kōrero i āu kōrero.” Kātahi, ka totoro te ringa o Pāora, ā, ka kōrero ia:

2 “He koa ngā ngākau tēnei ki ahau, e Kīngi Akaripa, kia kōrerotia e ahau ki a koe āianei ngā mea katoa e whakawākia nei ahau e ngā Hūrai;

3 he mōhio rawa hoki koe ki ngā ritenga katoa, ki ngā tautohe hoki anō a ngā Hūrai; nā reira, kia pai koe ki te whakarongo mārie ki ahau.

4 “Ko tāku whakahaere mai o tōku tamarikitanga, nō te tīmatanga mai rā anō i roto i tōku iwi, i Hiruhārama hoki, e mōhio ana ngā Hūrai katoa.

5 Mōhio tonu rātou ki ahau ō mua iho, me i pai rātou ki te whakaatu; ko tāku mahi, i whai i tā te tītorehanga pakeke rawa o tō tātou karakia, i tā te Parihi.

6 Tēnei ahau te tū nei i konei, te whakawākia nei mō te tūmanako ki te mea i kōrerotia e te Atua i mua ki ō tātou mātua.

7 E tūmanako nei ō tātou iwi kotahi tekau mā rua kia uru ki tēnei, i a rātou e mahi tonu nei ki te Atua i te ao, i te pō. Ko tēnei e tūmanakohia atu nei e te kīngi, te mea e whakawākia nei ahau e ngā Hūrai.

8 He aha rawa kia kore e whakaponohia e koutou, ki te mea ka whakaara ake te Atua i te hunga mate?

9 “Ko ahau nei, i whakaaro ahau kia maha
tonu ngā mea e mahia e ahau hei pēhi mō te
ingoa o Īhu o Nahareta.
10 Āe, i meinga anō tēnei e ahau ki
Hiruhārama; he tokomaha anō te hunga tapu i
uakina e ahau ki ngā whare herehere, he mea
tuku mai hoki ngā tikanga nā ngā tohunga nui ki
ahau; ā, i te whakamatenga i a rātou, i whakaae
ahau kia pērātia rātou.
11 He maha anō āku whiunga i a rātou i roto i
ngā whare karakia katoa, i meinga anō rātou e
ahau kia kohukohu; heoi, haurangi noa iho ahau
ki a rātou, whāia ana e ahau, ā taea noatia ngā
pā o tawhiti.”

Ka Kōrero a Pāora mō tōna Huringa ki te Whakapono

12 “Nāwai ā, i ahau e haere ana ki Ramahiku,
me ngā tikanga, me te kupu whakaae a ngā
tohunga nui,
13 i te poutūmārōtanga, e te kīngi, ka kitea e
ahau i te ara he mārama i te rangi e tīaho ana ki
ahau, ki ōku hoa haere anō, tērā atu i te mārama
o te rā.
14 Heoi, hinga ana mātou katoa ki te whenua,
ka rongo ahau i te reo e kōrero ana ki ahau, nō
ngā Hiperu anō hoki te reo, e mea ana, ‘E Haora,
e Haora, he aha tāu e whakatoi nei i ahau?
Ehara tāu te whana ki ngā koikoi.’
15 Anō rā ko ahau, ‘Ko wai koe, e te Ariki?’ Ka
mea ia, ‘Ko Īhu ahau e whakatoia nei e koe.
16 Otirā, whakatika, e tū ōu waewae ki runga.
Ko te mea tēnei i puta ai ahau ki a koe, kia
meinga koe hei kaimahi, hei kaiwhakaatu mō

ngā mea i kite nei koe, mō ngā mea anō e kitea
ai ahau e koe.
17 Ka whakaorangia koe i te iwi, i ngā tauiwi,
ka tonoa nei koe e ahau ki a rātou,
18 hei whakatitiro i ō rātou kanohi, hei
whakatahuri i a rātou i te pōuri ki te mārama, i te
kaha o Hātana ki te Atua, kia whiwhi ai rātou ki
te murunga hara, ki tētahi wāhi anō i roto i te
hunga ka oti te whakatapu i runga i te
whakapono ki ahau.' "

Ka Kōrero a Pāora mō āna Mahi

19 "Nō reira, kīhai ahau i whakatuturi, e Kīngi
Akaripa, ki tō te rangi kitenga.
20 Heoi, i kōrero ahau ki te hunga i Ramahiku i
te tuatahi, ā, i Hiruhārama, ki te whenua katoa
anō o Hūria, ki ngā tauiwi hoki, kia rīpenetā, kia
tahuri ki te Atua, me te mahi anō i ngā mahi tika
o te rīpenetā.
21 Nō reira ngā Hūrai i hopu ai i ahau i te
temepara, i whai ai ki te whakamate i ahau.
22 Heoi, ka āwhinatia mai ahau e te Atua, ka tū
tonu nei ahau, ā, mohoa noa nei, me te kōrero ki
te iti, ki te rahi, kāhore āku kupu kē ake i tā ngā
poropiti rātou ko Mohi i mea ai meāke puta:
23 arā ko te Karaiti kia mate, ko ia te mātāmua
o te aranga o te hunga mate, māna anō e
whakapuaki te mārama ki te iwi, ki ngā tauiwi."

24 I a ia e kōrero ana i ēnei mea, nui atu te reo o
Petuha ki te karanga, "E Pāora, he haurangi koe;
nā te nui o tāu kōrero pukapuka i haurangi ai
koe!"

25 Anō rā ko ia, “Kāhore ōku haurangi, e
Petuha, e te tangata pai rawa; engari he pono,
he whai whakaaro, āku kupu e whakapuaki nei.
26 E mātau ana hoki te kīngi ki ēnei mea, i māia
ai ahau ki te kōrero ki a ia. E mea ana hoki ahau,
kāhore tētahi o ēnei mea i ngaro i a ia; kīhai hoki
tēnei mea i mahia i te kokonga.
27 E whakapono ana rānei koe ki ngā poropiti,
e Kīngi Akaripa? E mea ana ahau, tēnei koe te
whakapono nei.”
28 Anō rā ko Akaripa ki a Pāora, “Wāhi iti kua
riro atu ahau ki tāu, ki tā te Karaiti tikanga.”
29 Nā, ko te meatanga a Pāora, “Pai tonu kia
īnoi ahau ki te Atua kia kaua e iti, engari kia tino
nui, kia kaua anō e waiho i tōu kotahi, engari,
kia tino rite ki ahau te hunga katoa e
whakarongo nei ki ahau ināianei; ko ēnei
mekameka ia kia kore.”
30 Nā, ka whakatika te kīngi, me te kāwana, me
Pereniki, me te hunga i noho tahi rātou.
31 Nā, i a rātou ka wehe kē, ka kōrerorero ki a
rātou anō, ka mea, “Kāhore he hanga a tēnei
tangata e tika ai te mate, te here rānei.”
32 Kātahi, ka mea a Akaripa ki a Petuha, “Ka
tukua tēnei tangata kia haere, me i kaua ia te
karanga ki a Hīhā.”

27

Ka Whakawhiti a Pāora ki Rōma

1 Ā, nō ka takoto te tikanga kia rere mātou ki
Itari, ka tukua a Pāora me ērā atu herehere ki
tētahi keneturio ko Huriu te ingoa, nō te hapū o
Ākuhata.

2 Nā, eke ana mātou ki tētahi kaipuke o
Ataramitiuma, e tika ana rā ngā kāinga o Āhia,
rere ana mātou; ko Aritaku o Teharonika, he
tangata nō Makeronia, tō mātou hoa.
3 Pō tahi ka ū mātou ki Hairona. Nā, ka ngāwari
te mahi a Huriu ki a Pāora, tukua ana ia kia
haere ki ōna hoa kia atawhaitia.
4 Rere atu ana i reira, ka miri haere mātou i te
taha o Kaiperu, nō te mea i hē te hau.
5 Whiti ana mātou i te moana o Kirikia, o
Pamapuria, ka ū ki Maira, he pā nō Raikia.
6 Nā, ka mau i te keneturio he kaipuke ki reira
nō Arēhānaria, e rere ana ki Itari; ka utaina
mātou e ia ki runga.
7 Ā, ka pō maha i pūhoi ai te rere, ka whiti
whakauaua ki te ritenga atu o Hiniru, ā, tē
tukua mātou e te hau, ka miri haere mātou i te
taha o Kariti i te ritenga atu o Haramone;
8 ā, ka pahemo whakauaua a reira, ka ū mātou
ki tētahi kāinga, ko Ngā Kokoru Ātaahua te ingoa;
e tata ana a reira ki te pā o Rāhia.
9 Ā, ka maha ngā rā ka pahemo, nā, kua kino
te rerenga, nō te mea kua pahemo kē te Pō
Nohopuku, ā, ka whakatūpato a Pāora,
10 ka mea ki a rātou, “E mara mā, e kite ana
ahau i te kino, i te nui o te mate e pā mai i tēnei
rerenga, ehara i te mea ko te utanga anake me te
kaipuke, engari, ko tātou anō.”
11 Otirā, nui kē atu te aro o te keneturio ki te
kāpene rāua ko te tangata nōna te kaipuke i tāna
ki ngā mea i kōrero ai a Pāora.
12 Ā, i te mea kīhai i pai taua kokoru hei tūnga i
te hōtoke, ka mea te tokomaha kia rere atu anō i

reira, me kore e ū ki Pinike, ki reira tū ai i te
hōtoke; he kokoru ia nō Kariti, e anga ana ki te
uru mā tonga, ki te uru mā raki.

Te Marangai i te Moana

13 Ā, ka pā rekareka te tonga, ka mea rātou kua
taea tā rātou i whakaaro ai, ka hūtia te punga; ā,
miri haere ana i Kariti.
14 Nā, kīhai i roa ka puta he hau nui
whakaharahara, ko Urokarairona te ingoa.
15 Ā, ka kāhakina te kaipuke, tē ngongo ki te
hau, nā, ka tukua e mātou ki tāna, ā, ka pāea.
16 Nā, ka miri i te taha ruru o tētahi motu, tōna
ingoa ko Karaura; ka riro whakauaua mai te
poti i a mātou.
17 Ā, ka hūtia ake, ka hanga ki te whakaū,
meatia he awhi mō te tangere o te puke; ā, nō ka
mataku kei eke ki te tahuna, ki Hatihi, ka tukua
te rā, ā, ka pāea haeretia.
18 Ā, nō ka tino ākina mātou e te tūpuhi, i te
aonga ake ka ākiritia ngā utanga;
19 ā, i te toru o ngā rā ka makā atu e rātou ki ō
rātou ringa ngā mea ake o te kaipuke.
20 Ā, he maha ngā rā i kore ai e puta te rā me
ngā whetū, kīhai anō i iti te tūpuhi i ākina ai
mātou, nā, ka mahue katoa tō mātou whakaaro
ki te ora.
21 Heoi, ka roa te nohopuku, nā, ka tū a Pāora i
waenganui o rātou, ka mea, “E mara mā, engari
rā me i rongo koutou ki ahau, kia kaua e rere
mai i Kariti, kei pā mai tēnei kino, tēnei mate.
22 Nā, ko tāku kupu tēnei ki a koutou, Kia
mārama te ngākau; e kore hoki e mate tētahi o
koutou, ko te kaipuke anake.

23 I tū hoki ki tōku taha i tēnei pō he anahera
nā te Atua, nāna nei ahau, ko ia tāku e karakia
atu nei,
24 i mea mai, ‘Aua e mataku, e Pāora; me tū koe
ki te aroaro o Hīhā; nāna, kua hoatu ki a koe e te
Atua te hunga katoa e rere tahi nā koutou.’
25 Nā, kia mārama te ngākau, e mara mā; e
whakapono ana hoki ahau ki te Atua, e rite anō
ki tāna i kōrero mai ai ki ahau.
26 Otirā, kua takoto te tikanga kia eke tātou ki
tētahi motu.”
27 Nā, i te tekau mā whā o ngā pō, i a mātou e
kāhakihakina ana i te moana o Aria, i waenganui
pō, ka mea ngā hēramana kei te whakatata rātou
ki tētahi whenua.
28 Nā, ka whakatātūtū rātou, ka kite e rua
tekau mārō, ā, ka neke tata atu, ka whakatātūtū
anō, ka kite kotahi tekau mā rima mārō.
29 Nā, ka mataku kei pāea mātou ki ngā toka,
ka tukua ngā punga e whā i te kei, ka hiahia ki
te awatea.
30 Ā, i ngā hēramana e mea ana kia oma atu i te
kaipuke, e tuku ana hoki i te poti ki te moana, he
whakaware, kia kīia ai e tukua ana ētahi punga i
te ihu.
31 Ka mea a Pāora ki te keneturio rātou ko ngā
hōia, “Ki te kore ēnei e noho ki te kaipuke, e kore
koutou e taea te whakaora.”
32 Kātahi, ka tapahia ngā whakaheke o te poti e
ngā hōia, ā, tukua ana kia taka atu.

33 Ā, i te mea meāke pūao te rā, ka tohe a Pāora
ki a rātou katoa kia kai, ka mea, “Ko te tekau mā
whā tēnei o ngā rā e tatari nei koutou, e
nohopuku nei, tē ō te kai.

34 Koia ahau ka tohe nei kia kai; ko tētahi mea
hoki tēnei e ora ai koutou. E kore hoki e ngahoro
tētahi huruhuru o te upoko o tētahi o koutou.”

35 Ā, nō tāna kōrerotanga i ēnei kupu, ka mau ki
te taro, ka whakawhetai ki te Atua i te aroaro o
te katoa; ā, ka whawhati, ka tīmata te kai.
36 Nā, ka mārama ngā ngākau o rātou katoa, ka
kai anō rātou.
37 Nā, e rua rau e whitu tekau mā ono mātou
katoa i te kaipuke.
38 Ā, nō ka mākona i te kai, ka whakamāmā
rātou i te kaipuke, ka ākiritia te wīti ki te moana.

Te Pākarutanga o te Kaipuke

39 Ā, ka ao te rā kīhai rātou i mōhio ki tērā
whenua; engari, i kite rātou i tētahi kokoru he
one tō reira, ā, ka mea rātou me kore e āhei te āki
atu i te kaipuke ki roto.
40 Nā, tapahia ana e rātou ngā punga, tukua
ana ki te moana, i whakakorokoroa anō ngā
here o te urungi, ka hūtia anō te rā nui ki te hau,
ka tika atu ki te one.
41 Ā, ka puta atu ki tētahi wāhi, he tai
papakirua, ka whakaekea te kaipuke; ā, titi tonu
te ihu, mau tonu, ko te kei i pakaru i te kaha o te
ngaru.

42 Ā, ki tā ngā hōia whakaaro, me whakamate
ngā herehere, kei kau tētahi ki uta, kei oma.
43 Ko te keneturio ia i mea kia whakaorangia a
Pāora, kīhai hoki i tukua ki tā rātou i whakaaro
ai; nā, ka mea ia, kia mātua peke atu te hunga e
mātau ana ki te kau, kia kau ki uta;

44 ko ērā atu, ko ētahi i runga i ngā papa, ko
ētahi i runga i ētahi o ngā mea o te kaipuke. Heoi,
tae ora katoa ana rātou ki uta.

28

Kei Merita

1 Ā, ka ora mātou, kātahi ka mōhio ko Merita te
ingoa o te motu.
2 Nā, kīhai i nohinohi te atawhai a ngā tāngata
māori ki a mātou. Ka tahuna he kāpura,
whakamanuhiritia ana mātou katoa, nō te mea e
ua ana te ua, nō te mātao hoki.
3 Nā, ka kohikohia e Pāora he pūpū wahie, ā,
makā ana e ia ki te kāpura; heoi puta mai ana he
neke i te wera, ka mau ki tōna ringa.
4 Ā, i te kitenga o ngā tāngata māori i te ngārara
e werewere ana ki tōna ringa, ka mea rātou
tētahi ki tētahi, “Koia, he tangata kōhuru tēnei, ka
ora nei ia i te moana, nā, kīhai i tukua e te tika
kia ora.”
5 Otiia, i ruia atu e ia te ngārara ki te kāpura, ā,
kīhai ia i mate, kīhai i aha.
6 Nā, whanga noa rātou kia tetere ia, kia hinga
whakarere rānei, kia mate; heoi, ka roa noa tō
rātou whanganga, ā, i te kitenga kāhore he aha i
pā ki a ia, ka puta kē ō rātou whakaaro, ka mea,
he atua ia.
7 I taua wāhi te kāinga o te tino rangatira o te
motu, ko Pupiriu te ingoa. He manuhiri mātou
nāna; e toru ngā rā i atawhaitia ai mātou e ia.
8 Nā, i te takoto te papa o Pupiriu e mate ana i
te kirikā, i te kōripi. Heoi, ka tomo a Pāora ki a ia,
ka īnoi, ka whakapā i ōna ringa ki a ia, ā, ora ake
ia.

9 Ā, i te meatanga o tēnei, nā, ka haere mai anō
ērā atu o te motu he mate o rātou, ā,
whakaorangia ana.
10 Nui atu anō te hōnore i whakahōnoretia ai
mātou e rātou; ā, i tō mātou rerenga ka utaina
ngā mea e rite ana mā mātou.

Mai i Merita ki Rōma

11 Ā muri iho i ngā marama e toru, ka rere
mātou i runga i tētahi kaipuke o Arēhānaria, i tū
nei ki taua motu i te hōtoke, ko Katoro rāua ko
Poruku te tohu.
12 Nā, ka ū ki Hairakuha, ā, e toru ō mātou rā i
noho ai ki reira.
13 Nā, ka āwhio ake mātou i reira, ka ū ki
Rekiuma. Ka pō tahi ka pā te tonga, ā, i te rua o
ngā rā ka ū ki Puteori.
14 Ā, nō ka kitea ngā tuākana i reira, ka tohea
mātou kia noho i a rātou, kia whitu ngā rā. Heoi,
haere ana mātou ki Rōma.
15 Ā, ka rongo ngā tuākana o reira ki a mātou,
ka haere ake ki te whakatau i a mātou ki Te
Mākete o Apiu, ki Wharetoru. Ā, i te kitenga o
Pāora i a rātou, ka whakawhetai ki te Atua, ka
ora te ngākau.

Kei Rōma

16 Nā, ka tae mātou ki Rōma, ka hoatu ngā
herehere e te keneturio ki te rangatira hōia. Ko
Pāora ia i tukua kia noho motu kē rāua ko tētahi
hōia hei tiaki i a ia.
17 Ā, i muri i ngā rā e toru, ka huihuia e Pāora
ngā tino tāngata o ngā Hūrai; ā, nō tō rātou
minenga mai, ka mea ia ki a rātou, “E ōku
tuākana, ko ahau kāhore ōku hara ki te iwi, ki
ngā ritenga rānei a ngā mātua, i tukua ai ahau i

Hiruhārama hei herehere ki ngā ringa o ngā tāngata o Rōma.
18 Ā, i mea rātou, i tā rātou whakawākanga i
ahau kia tukua ahau, nō te mea kāhore he take e
mate ai ahau.
19 Heoi, ka whakahē tonu ngā Hūrai; e taea
hoki te aha? Karanga ana ahau ki a Hīhā; kāhore
ia āku mea e whakawā ai ahau i tōku iwi.
20 Koia ahau i karanga ai i a koutou kia kite,
kia kōrero ki ahau. Nō te mea hoki ko tā Īharaira
e tūmanako nei te mea i herea ai ahau ki tēnei
mekameka."
21 Nā, ko tā rātou meatanga ki a ia, "Kāhore he
pukapuka mōu i tae mai ki a mātou i Hūria,
kāhore anō tētahi o ngā tuākana i haere mai nei i
kawe kupu mai, i kōrero mai rānei i tētahi kino
mōu.
22 Otirā, e mea ana mātou kia rongo ki a koe ki
ōu whakaaro. E mōhio ana hoki mātou ki tēnei
wehenga, e kōrerotia kinotia ana i ngā wāhi
katoa."
23 Ā, ka oti te whakarite he rā ki a ia, he
tokomaha i haere mai ki a ia ki tōna whare; ā,
whakakitea ana e ia ki a rātou, whakaaturia ana
te rangatiratanga o te Atua, ā, ka kukume i a
rātou ki ngā mea o Īhu, tiki atu ai i tā te ture a
Mohi, i tā ngā poropiti, nō te ata ā ahiahi noa.
24 Ko ētahi i whakapono ki ngā mea i kōrerotia,
ko ētahi kīhai i whakapono.
25 Ā, te rite ā rātou kōrero, ka puta atu rātou, i
muri i te kōrerotanga a Pāora i tētahi kupu, "Tika
tonu te kōrero a te Wairua Tapu i a Ihāia poropiti
ki ō koutou mātua,
26 i mea nei,

‘Haere ki tēnei iwi, mea atu,
Rongo noa koutou, e kore e mātau;
titiro noa koutou, e kore e kite.
27 Kua mātotoru hoki te ngākau o tēnei iwi,
he pūhoi ngā taringa ki te whakarongo,
ō rātou kanohi kua whakamoea e rātou;
kei kite ngā kanohi, kei rongo ngā taringa,
kei mātau te ngākau,
ā, ka tahuri rātou, ka ora i ahau.’
28 “Nā, kia mōhio koutou, ka tukua tēnei whakaoranga a te Atua ki ngā tauiwi, ā ka rongo rātou.
29 Ā, ka mutu ēnei kōrero āna, ka haere ngā Hūrai, he nui hoki tā rātou tautohetohe ki a rātou anō.”
30 Ā, e rua tino tau i noho ai a Pāora ki tōna whare i utua e ia, ā, manaakitia ana e ia te hunga katoa e tomo ana ki a ia;
31 ā, māia tonu ia ki te kauwhau i te rangatiratanga o te Atua, ki te whakaako i ngā mea o te Ariki, o Īhu Karaiti, kīhai anō i rīria.

Paipera Tapu 2012
Maori: Paipera Tapu 2012 (Bible)

copyright © 2012 Bible Society New Zealand Charitable Trust

Language: Māori

Contributor: Bible Society New Zealand

ki te Putanga 2012 o te Paipera Tapu

Ko tēnei putanga o te Paipera Tapu he tautikanga roa tonu o te tānga-pukapuka o ngā Karaipiture Tapu i roto i te reo Māori.

Ko te Kawenata Hou i tā-pukapukatia i te tuatahi i te tau 1837, ā, me te Paipera katoa, te Paipera Tapu, i te tau 1868. Muri mai i te āhua maha tonu o ngā whakahoutanga whakatau wawe, he kōmiti, nā Tā Apirana Ngata i arataki, i whakaoti i te whakaputanga katoa o te tuhinga tuatahi o te paiperatanga hou me te punenga reo Māori. I tā-pukapukatia i te tuatahi i te tau 1952, ā, ka noho tonu hei tuhinga paearu i tēnei wā.

Nā tēnei putanga whakataka anō i whakarewa i te tuhinga whakahou o te Paipera Tapu i te tau 1952. Kua whakareia tōna whakatakotoranga āhua maha tonu mō te kaipānui reo Māori o nāianei: kua whakaurua ngā tohutō hei whakaatu i te roa o te oro; kua tāpiria ngā tohu kōrero, ā, kua āta whakahoutia ngā tohutuhi. Kua whakaurua ngā whiti, ā, kua tāpiria he wāhanga ūpoko. I tā-pukapuka tuatahitia tēnei Kawenata Hou i roto i tēnei whakataka ahurei i Hakihea 2008.

Ko te reo Māori tuhinga paiperatanga he whakamāori hira me te tika hoki o ngā tuhinga taketake te Kawenata Tahito me te Kawenata Hou o Hiperu, Aramaka me Kariki. Ko te tuhinga reo Māori ka taea te kī he kāhua-mō-te-kāhua whakamāori, te tino whai atu ana i te hanga o ngā haurārangi tuhituhinga taketake ki tā te reo Māori e whakaritea ana.

Ka mihi atu Ngā Ringa Hāpai i te Paipera Tapu ki Aotearoa (Bible Society New Zealand) mō ngā āwhina a Te Pīhopitanga o Aotearoa, Te Taura Whiri i te Reo Māori, me ētahi atu, tae atu ki ngā tūao tataukore, nā rātou i oti ai tēnei putanga.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share, redistribute, or adapt this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not use this work for commercial purposes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are

licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Oct 2026 from source files dated 31 Oct 2025
56cec0bc-a86d-5e7b-b716-55114ea0d7ba